

Socialförsäkringen i siffror 2024

Psykiska sjukdomar var fortfarande den vanligaste diagnosen i pågående sjukfall för både kvinnor och män i slutet av 2023. Läs mer på sidan 59

Av dagarna med ersättning för vab tog kvinnor ut 61 procent och män 39 procent under 2023. Läs mer på sidan 28

Försäkringskassan 2024
ISSN: 1650-2248
ISBN: 978-91-7500-413-6
FK 141
Grafisk form: Monica McEwen
Grafisk produktion: bergkomm.se
Typsnitt: Neue Haas Grotesk, Chronicle

Försäkringskassan
103 51 Stockholm
Telefon: 08-786 90 00
E-post: huvudkontoret@forsakringskassan.se
Mer statistik om socialförsäkringen finns på [Försäkringskassans webbplats](#)

Förord

Försäkringskassan är en av Sveriges 29 statistikansvariga myndigheter och publicerar officiell och annan statistik inom socialförsäkringsområdet. Det innebär att Försäkringskassan ska utveckla, framställa och sprida objektiv och allmänt tillgänglig statistik för allmän information, utredningsverksamhet och forskning. Som del i detta uppdrag ger Försäkringskassan årligen ut *Socialförsäkringen i siffror* som syftar till att med statistik och kommentarer redovisa ersättningar som administreras av myndigheten.

Socialförsäkringen har stor betydelse både för människors trygghet och välfärd och för samhällsekonomin. De totala utgifterna för de försäkringar och bidrag som administrerades av Försäkringskassan utgjorde 242,4 miljarder kronor år 2023, vilket motsvarar 3,8 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP).

Många medarbetare på Försäkringskassan har deltagit i arbetet med Socialförsäkringen i siffror 2024. Ulrik Lidwall har skrivit kapitlen om Socialförsäkringens mottagare, Ekonomisk trygghet vid sjukdom och Annan utbetalning samt varit redaktör för publikationen. Maria Corin och Elin Stenbacka har skrivit kapitlet om Socialförsäkringens utgifter, Patrik Zetterberg kapitlet om Ekonomisk trygghet för familjer och barn, och Karin Andersson kapitlet Ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning.

Stockholm juni 2024

Nils Öberg
Generaldirektör

Innehåll

Socialförsäkringens mottagare	8
Socialförsäkringens utgifter	13
Ekonomisk trygghet för familjer och barn	19
Barnbidrag	19
Föräldrapenning	21
Graviditetspenning	26
Tillfällig föräldrapenning för vård av barn	28
Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption	31
Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar	33
Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit	35
Underhållsstöd	36
Bostadsbidrag	39
Ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning	42
Omvårdnadsbidrag	42
Merkostnadsersättning för barn	46
Handikappersättning	48
Merkostnadsersättning för vuxna	50
Assistansersättning	52
Bilstöd	55
Ekonomisk trygghet vid sjukdom	57
Sjukpenning	57
Arbetslivsinriktad rehabilitering	62
Aktivitetsersättning och sjukersättning	64
Bostadstillägg till personer med aktivitetsersättning eller sjukersättning	71
Arbetsskadeersättning	73
Närståendepenning	75
Smittbärapenning	77
Tandvård	79
Annan utbetalning	82
Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	82
Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning	84
Publicerat av Försäkringskassan	86

Inledning

Den svenska socialförsäkringen syftar till att ge ekonomisk trygghet under livets olika skeden och omfattar i stort sett alla som bor eller arbetar i Sverige. Försäkringen är en viktig del av de offentliga trygghetssystemen och har stor betydelse, inte bara för enskilda, hushåll och företag, utan för hela samhällsekonomin. I de delar av socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar ingår främst försäkringar och bidrag som betalas ut till barnfamiljer, till sjuka och till personer med funktionsnedsättning. Från och med januari 2010 administrerar Pensionsmyndigheten försäkringar och bidrag inom socialförsäkringen som betalas ut till pensionärer. Dessa ersättningar inkluderas inte i denna publikation.

Socialförsäkringens utgifter för de ersättningar som administrerades av Försäkringskassan var 242,4 miljarder kronor år 2023, eller motsvarande 3,8 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP). Administrationskostnaden uppgick till 10,8 miljarder kronor, vilket ger en total utgift på 253,2 miljarder kronor. Lite mer än hälften av utgifterna gick till sjuka och personer med funktionsnedsättning, drygt en tredjedel gick till barn och familjer samt resterande del till andra ersättningar inom främst arbetsmarknadsområdet samt till administration.

Socialförsäkringen i siffror 2024 ger en övergripande beskrivning av de ersättningar som administreras av Försäkringskassan. Socialförsäkringen beskrivs i tabeller, diagram och kartor utifrån områdena socialförsäkringens mottagare, socialförsäkringens utgifter, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning, ekonomisk trygghet vid sjukdom samt annan utbetalning. Några av de mått som beskrivs för de olika ersättningarna är antal mottagare, utbetalt belopp och genomsnittlig ersättning. För att sätta statistiken i sitt sammanhang finns för varje ersättning en regelruta som på ett överskådligt sätt beskriver det gällande regelverket. Försäkrade har olika behov av socialförsäkringen och nyttjar den på olika sätt. Därför redovisas statistiken fördelat på kön och ålder, samt i vissa fall på län och födelseregion.

I PDF-filen för *Socialförsäkringen i siffror 2024* på Försäkringskassans [webbplats för statistik och analys](#), finns även diagramunderlag som länkar till den underliggande statistiken. I detta diagramunderlag finns längre tidsserier än de 15 år som visas i diagrammen i publikationen. För att komma åt dessa bilagor behöver PDF-filen öppnas i ett PDF-program.

På Försäkringskassans [webbplats för statistik och analys](#) finns mer statistik kring de ersättningar som ingår i Socialförsäkringen i siffror. Frågor om den statistik som ingår i publikationen eller officiell och annan statistik som finns publicerad på Försäkringskassans webbplats kan ställas per e-post till statistikenheten@forsakringskassan.se.

Läsanvisningar

För varje ersättning som redovisas i Socialförsäkringen i siffror 2024 finns en regelruta som kort beskriver regelverket för samma år som statistiken avser. I de fall där regelverket har ändrats under året redovisas de regler som gällde i slutet av år 2023. Regelrutan finns till för att hjälpa läsaren att sätta statistiken i sitt sammanhang. Ytterligare information om regelverket finns på [Försäkringskassans webbplats](#).

Begreppet ”dagar” innebär genomgående så kallade nettodagar, vilket innebär att till exempel två dagar med 50 procents ersättning räknas som en nettodag.

För beräkning av storleken på inkomstrelaterade dag ersättningar vid till exempel sjukpenning, graviditetspenning och föräldrapenning multipliceras ersättningsnivån (80 eller 75 procent) med en så kallad omräkningsfaktor som år 2023 var 0,97. Nivån på omräkningsfaktorn fastställs av riksdagen. Ersättningen vid inkomstrelaterade dag ersättningar är därför knappt 80 eller 75 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten.

Dag ersättningarnas storlek beräknas olika beroende på om det är en tim- eller dagberäknad ersättning (t.ex. tillfällig föräldrapenning) eller en kalenderdagsberäknad ersättning (t.ex. föräldrapenning). Detta innebär att trots att den maximala ersättningen baseras på 7,5 respektive 10 prisbasbelopp för tillfällig föräldrapenning och föräldrapenning så kan ändå det genomsnittliga dagbeloppet för tillfällig föräldrapenning överstiga det för föräldrapenning.

För ersättningar som betalas ut under en längre period kan uppgifter förändras under ärendets gång. Detta gäller till exempel pågående fall med sjukpenning, där diagnos kan förändras över tid. Statistiken i dessa tabeller bygger på senast registrerad diagnoskod i sjukfallen.

Diagnoserna som används är baserade på den svenska versionen av ICD-10. Diagnosgruppen psykiska sjukdomar baseras på diagnoskapitlet F00-F99 och innefattar genomgående även psykiska syndrom och beteendestörningar.

För vissa ersättningar kan de angivna totala utgifterna skilja sig från angivet utbetalt belopp för ersättningen. Det beror på att för vissa ersättningar finns det andra utgifter kopplat till ersättningen än utbetalningar, till exempel utgifter för statlig ålderspensionsavgift.

Om inget annat anges är källan till statistiken i denna publikation Försäkringskassans datalager Store. Retroaktiva beslut, omprövningar, avslag med mera kan göra att statistik som tas ut vid olika tillfällen från Försäkringskassans datalager Store skiljer sig något åt. Därmed kan uppgifter om till exempel antal mottagare som redovisas skilja sig något från vad som har redovisats i andra sammanhang.

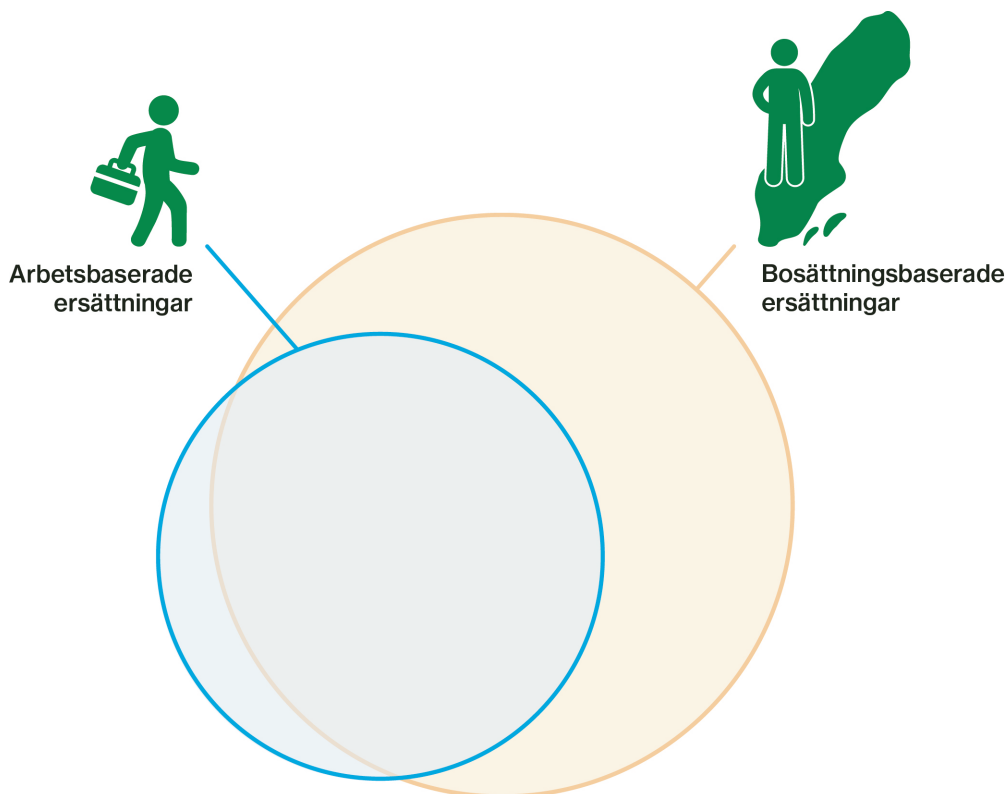
Socialförsäkringens mottagare

Den svenska socialförsäkringen omfattar i stort sett alla som bor eller arbetar i Sverige. Försäkringen är en viktig del av de offentliga trygghets-systemen och har stor betydelse, inte bara för enskilda, hushåll och företag, utan för hela samhällsekonomin.

Socialförsäkringen är arbets- och bosättningsbaserad

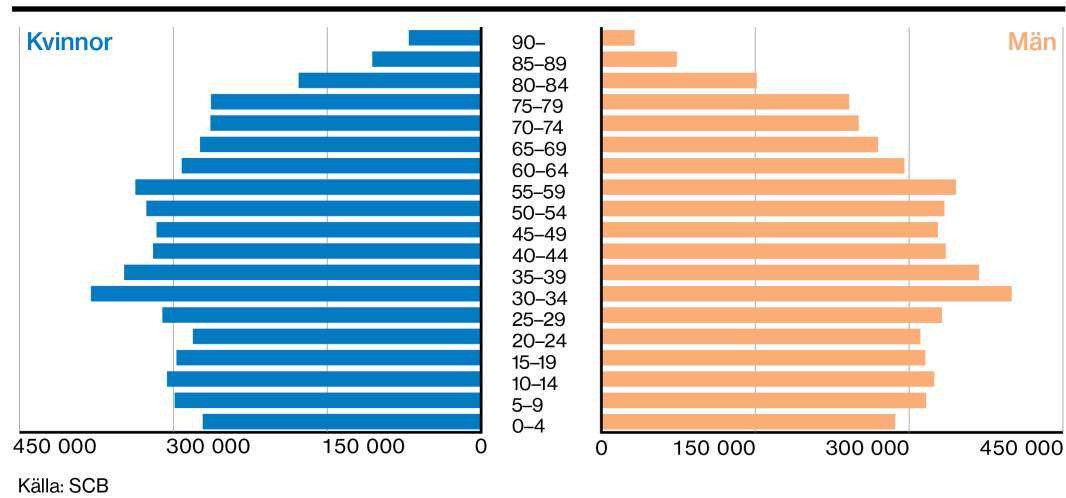
I Sverige är en person försäkrad enligt det svenska socialförsäkringssystemet om hen bor eller arbetar i landet. En person kan genom att bo eller arbeta i Sverige ha rätt till försäkringar och bidrag

som är arbets- eller bosättningsbaserade. I stort sett alla som bor eller arbetar i Sverige omfattas av den svenska socialförsäkringen.

De flesta omfattas både av den arbetsbaserade och den bosättningsbaserade delen av den svenska socialförsäkringen.

Sveriges befolkning efter ålder år 2023

I slutet av år 2023 hade Sverige en befolkning på omkring 10,6 miljoner invånare. Av dem var 6 miljoner i den åldersgrupp (20–64 år) som i huvudsak tar del av de delar av socialförsäkringen som Försäkringskassan administrerar. Det gäller ersättningar som riktar sig till barnfamiljer, sjuka och personer med funktionsnedsättning.

Vissa av ersättningarna som betalas ut till personer som är mellan 20 och 64 år kommer indirekt även äldre och yngre till del. Barnbidrag, omvårdnadsbidrag och underhållsstöd är exempel på ersättningar som betalas ut till föräldrar för deras barn. Ett exempel på en försäkring som kommer

äldre till del är närståendepenning. Mottagaren av den ersättningen är vanligtvis under 65 år, men den som mottagaren får ersättning för att vårda är ofta 65 år eller äldre.

Det finns även ersättningar som betalas ut till personer som är äldre än 64 år. Sjukpenning kan till exempel betalas ut till förvärvsarbetande personer även efter att de fyllt 65 år. Andra exempel är de ersättningar som är riktade till personer med funktionsnedsättning, där mottagaren har rätt att behålla exempelvis merkostnads- och assistansersättning efter 65-årsdagen förutsatt att hen beviljats ersättning före 65 års ålder.

Bosättningsbaserade ersättningar

För att vara berättigad till den bosättningsbaserade delen av det svenska socialförsäkringssystemet krävs att en person anses vara stadigvarande bosatt i Sverige.

Gemensamt för ersättningar inom den bosättningsbaserade socialförsäkringen är att de ger ett grundskydd till personer som bor i Sverige. Flera av dessa ersättningar är utformade som bidrag

snarare än försäkringar. Skyddet består av olika grundersättningar som till exempel barnbidrag, bostadsbidrag och tandvårdsstöd. Här ingår även ersättningar som betalas med garantibelopp som föräldrapenning på lägstanivå och grundnivå, samt den del av aktivitets- och sjukersättning som betalas i form av garantiersättning.

Arbetsbaserade ersättningar

En person som arbetar i Sverige är i regel försäkrad enligt det svenska socialförsäkringssystemet och är därmed berättigad till arbetsbaserade ersättningar. Det gäller oavsett om hen är bosatt i Sverige eller kommit till Sverige för att arbeta utan att vara bosatt i landet. Även personer som lämnar Sverige för arbete i ett annat land kan under vissa omständigheter omfattas av den svenska socialförsäkringen såsom utsända arbetare och diplomater.

Arbetsbaserade ersättningar är huvudsakligen utformade som försäkringar där inbetalade soci-

ala avgifter ger ett försäkringsskydd mot förlorad arbetsinkomst. Exempel på arbetsbaserade ersättningar är sjukpenning och inkomstrelaterad aktivitets- eller sjukersättning, som kan bli aktuella i de fall en försäkrad har fått en minskad arbetsinkomst på grund av en sjukdom som begränsat arbetsförmågan. Andra exempel på arbetsbaserade ersättningar är de som kopplas till minskad arbetsinkomst för att en person väntar eller har barn, som graviditetspenning, föräldrapenning på sjukpenningnivå och tillfällig föräldrapenning.

■ Antal försäkrade i åldrarna 19–64 år, samt andel försäkrade med sjukpenninggrundande inkomst i början av år 2023

Födelseregion	Antal försäkrade 19–64 år ¹			Andel med sjukpenninggrundande inkomst ² , procent		
	Kvinnor	Män	Samtliga	Kvinnor	Män	Samtliga
Sverige	2 214 917	2 319 500	4 534 417	91	90	91
Norden utom Sverige	50 943	41 492	92 435	84	82	83
EU 27 utom Norden	108 300	108 711	217 011	87	87	87
Övriga Europa	95 254	91 537	186 791	86	89	88
Afrika söder om Sahara	77 729	77 531	155 260	83	84	83
Asien utom Mellanöstern	133 426	96 257	229 683	82	88	85
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	197 342	233 036	430 378	80	85	83
Nordamerika	14 764	15 205	29 969	82	84	83
Sydamerika	30 249	27 892	58 141	87	88	88
Oceanien	1 521	3 006	4 527	81	86	84
Samtliga	2 924 445	3 014 167	5 938 612	89	89	89

¹ Skattat antal personer som omfattas av den svenska socialförsäkringen i åldersgruppen 19–64 år bygger på uppgifter om antal folkbokförda tillsammans med en skattning av antal personer som har haft rätt till arbetsbaserade ersättningar trots att de inte varit folkbokförda i Sverige under året.

² Försäkrade som förväntas ha en sjukpenninggrundande inkomst skattas här genom de personer som har en pensionsgrundande inkomst (PGI) på minst 24 procent av prisbasbeloppet (exklusive de som har inkomstrelaterad aktivitets- eller sjukersättning, samt exklusive de som saknar sjukpenninggrundande inkomst och därför får föräldrapenning på garantinivå).

Det saknas exakta uppgifter om hur många som omfattas av den svenska socialförsäkringen. Det finns heller inga uppgifter om hur många som har en sjukpenninggrundande inkomst. Det beror på att bedömningen om huruvida en person omfattas av den svenska socialförsäkringen och om hen har en sjukpenninggrundande inkomst, utreds först vid ansökan om en ersättning. Det skattade antalet försäkrade är därför ett mått på potentiella mottagare av socialförsäkringens arbets- och bosättningsbaserade delar. På motsvarande sätt är andelen försäkrade med sjukpenninggrundande inkomst en skattning av hur stor del av de försäkrade som omfattas av de arbetsbaserade delarna av socialförsäkringen.

Av det skattade antalet försäkrade är 76 procent inrikes födda och 24 procent utrikes födda. Andelen personer som uppskattas ha en sjukpenninggrundande inkomst är högre bland inrikes födda jämfört med utrikes födda. Bland inrikes födda beräknas 91 procent ha möjlighet att få arbetsbaserade ersättningar som till exempel sjukpenning, graviditetspenning och tillfällig föräldrapenning. Bland utrikes födda har en lägre andel sjukpenninggrundande inkomst. Den främsta förklaringen till att en lägre andel av de utrikes födda uppskattas ha en sjukpenninggrundande inkomst är att de i allmänhet i lägre grad har ett förvärvsarbete jämfört med inrikes födda, men dessa skillnader minskar med vistelsetiden i Sverige.

Regler 2023

Försäkrade som har rätt till en sjukpenninggrundande inkomst (SGI) är de som genom förvärvsarbete beräknas tjäna minst 24 procent av prisbasbeloppet under ett år. Under 2023 motsvarar det en inkomst på 12 600 kronor. För att en inkomst ska vara sjukpenninggrundande måste den komma från arbete som kan antas vara minst sex månader i följd eller vara årligen återkommande. I vissa fall kan försäkrade ha en sjukpenninggrundande inkomst som baseras

på tidigare arbetsinkomster (det kallas för att SGI är skyddad). Att ha rätt till en SGI är en grundförutsättning för att vara berättigad till vissa arbetsbaserade ersättningar som sjukpenning, graviditetspenning, föräldrapenning på sjukpenningnivå och tillfällig föräldrapenning. Bedömningen om huruvida en försäkrad har en SGI görs först när hen ansöker om denna typ av arbetsbaserade ersättningar.

■ Antal personer som har fått olika typer av ersättningar under 2023

Ersättning	Kvinnor	Män	Samtliga
Tandvård	2 169 241	1 875 627	4 044 868
Barnbidrag	1 116 096	604 819	1 720 915
Tillfällig föräldrapenning	512 181	447 563	959 744
Föräldrapenning	448 134	387 475	835 609
Sjukpenning	395 571	234 894	630 465
Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning	112 834	118 904	231 738
Sjukersättning	131 537	96 232	227 769
Bostadsbidrag	140 021	70 508	210 529
Underhållsstöd	113 112	24 340	137 452
Omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning för barn	76 264	22 144	98 408
Handikappersättning och merkostnadsersättning för vuxna	30 780	27 124	57 904
Aktivitetsersättning	17 715	20 140	37 855
Graviditetspenning	19 351	0	19 351
Arbetskadelivränta	8 718	10 176	18 894
Etableringsersättning	9 274	6 936	16 210
Närståendepenning	11 569	4 571	16 140
Assistansersättning	6 267	7 717	13 984
Rehabiliteringspenning	5 544	2 796	8 340
Bilstöd	443	581	1 024

Det statliga tandvårdsstödet är den ersättning som betalas ut till flest personer. Över 4 miljoner personer fick ta del av tandvårdsstödet under år 2023, vilket utgör 38 procent av hela Sveriges befolkning.

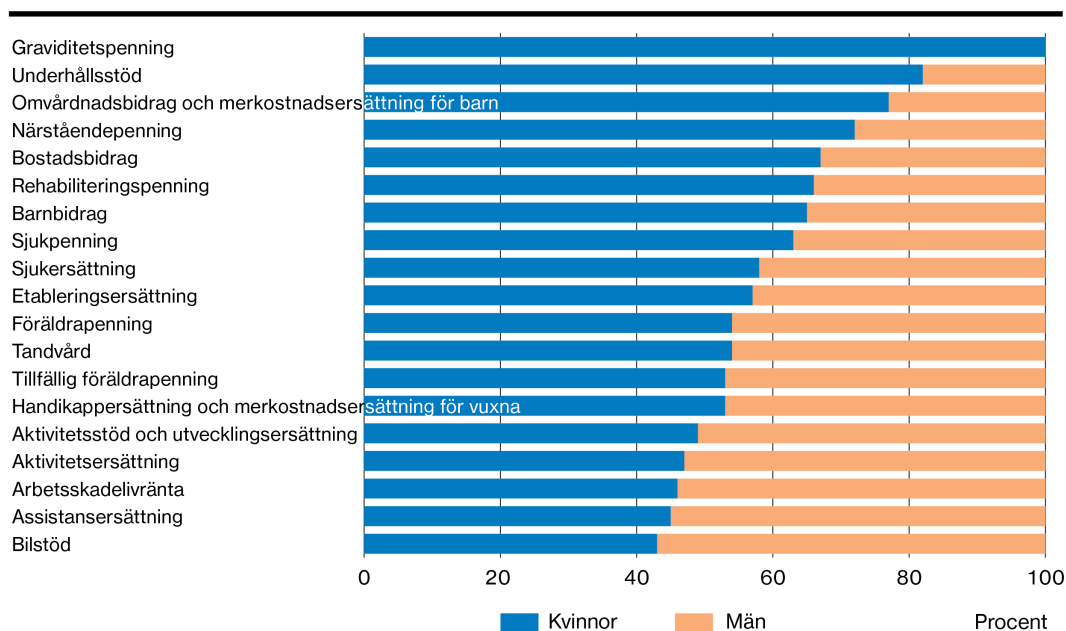
En annan ersättning med många mottagare är barnbidraget. Ungefär 1,7 miljoner personer mottog barnbidrag under år 2023, vilket motsvarar 16 procent av Sveriges befolkning.

Både tandvårdsstödet och barnbidraget är bosättningsbaserade ersättningar som inte är

behovsprövade. För att få ta del av dessa ersättningar behöver den försäkrade inte ansöka om dem. Försäkringskassan betalar tandvårdsstödet direkt till vårdgivaren, som drar av det från patientavgiften i samband med tandvårdsbesöket. Barnbidrag betalas automatiskt ut till föräldrar som bor och har barn i Sverige.

Uppgifter om utgifter per ersättning redovisas på sidan 15 och mer statistik om de olika ersättningarna presenteras i kommande kapitel.

Könsfördelning bland mottagare av ersättningar under 2023

För flera ersättningar är det en ojämn könsfördelning bland mottagarna. Särskilt ojämn fördelning är det i de bidrag och stöd som betalas ut till barnfamiljer. Av mottagarna av underhållsstöd år 2023 var 82 procent kvinnor och 18 procent män. Motsvarande siffror för omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning för barn var 77 procent kvinnor och 23 procent män.

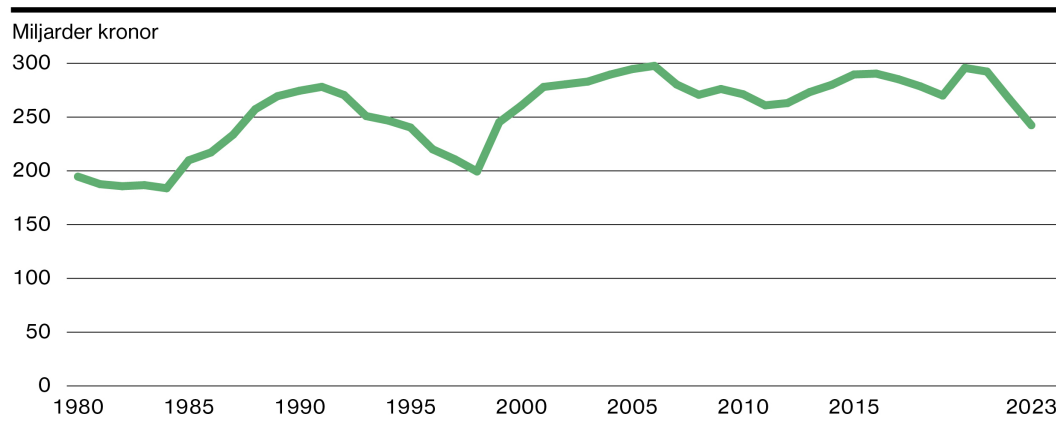
Ersättningar som tandvård, handikappersättning och merkostnadsersättning för vuxna, tillfällig föräldrapenning samt aktivitetsstöd och utvecklingsersättning har en mer jämn köns-

fördelning vad gäller antalet mottagare. Dit hör även föräldrapenning där 54 procent av mottagarna under år 2023 var kvinnor och 46 procent var män. Att det är lika många kvinnor och män som har fått en utbetalning behöver dock inte innebära att kvinnor och män har nyttjat ersättningen jämnt. Antalet utbetalda dagar och belopp kan vara ojämn även om andelen mottagare är jämn. Vad gäller exempelvis föräldrapenning är det stor skillnad mellan andelen som har fått en utbetalning och andelen dagar som utbetalats till kvinnor och män (se vidare på sidan 22).

Socialförsäkringens utgifter

I kapitlet redovisas utgifter för de ersättningar inom den svenska socialförsäkringen som under år 2023 administrerades av Försäkringskassan. Det är i huvudsak ersättningar som betalas ut till barnfamiljer, sjuka och personer med funktionsnedsättning.

■ Socialförsäkringens utgifter (exklusive administration) i 2023 års priser

År 2023 var socialförsäkringens utgifter för de ersättningar som administreras av Försäkringskassan 242,4 miljarder kronor. Administrationskostnaden uppgick till knappt 10,8 miljarder kronor, vilket ger en total utgift på 253,2 miljarder kronor. Sedan år 1980 har utgifterna (i fasta inflationsjusterade priser) ökat med 25 procent.

Under 1990-talet minskade utgifterna (i fasta priser) exklusive administration, främst till följd av regeländringar, såsom sänkta ersättningsnivåer samt införande av sjuklöneperiod och karensdag i sjukförsäkringen. Utgifterna ökade sedan kraftigt på grund av snabbt stigande utgifter inom sjukförsäkringen. År 1999 infördes även en statlig ålderspensionsavgift som innebär att staten betalar in pensionsrätt för personer med till exempel sjukpenning och föräldrapenning. Det medförde också ökade utgifter.

Under några år från och med 2006 minskade utgifterna. Det berodde på minskade kostnader för

sjukpenning och sjukersättning till följd av stramare regelverk. I samband med covid-19-utbrottet våren 2020 ökade utgifterna. Då infördes nya ersättningar, reglerna i ett par befintliga ersättningar blev mer generösa och nyttjandet av vissa förmåner ökade. Ersättning för höga sjuklönekostnader stod för den största reala ökningen i utgifter år 2020. Under år 2021 ökade utgifterna främst inom aktivitetsstöd och graviditetspenning, vilket också hade pandemi-relaterade orsaker. År 2022 påverkades utgifterna för socialförsäkringen mindre av pandemin. Under detta år höjdes taket i sjukpenningen, vilket ledde till ökade utgifter inom ersättningen. Ersättning för höga sjuklönekostnader är den ersättning som bidrog mest till minskade utgifter år 2023. Men den höga inflationen är den främsta orsaken till att de totala utgifterna (i fasta priser exklusive administration) för socialförsäkringen minskade mellan 2022 och 2023, eftersom en del ersättningar inte räknas upp med inflationen.

■ Socialförsäkringens utgifter 2021–2023 i miljoner kronor (löpande priser)

Utgifter per utgiftsområde/förmån, miljoner kronor ¹	2021	2022	2023
Ekonomisk trygghet för familjer och barn			
Föräldrapenning	35 180	35 653	36 030
Tillfällig föräldrapenning	10 085	10 397	10 282
Graviditetspenning	1 654	1 263	627
Barnbidrag	33 390	33 306	32 972
Bostadsbidrag till barnfamiljer och ungdomar	5 019	4 126	4 255
Omvårdnadsbidrag och vårdbidrag	3 951	4 083	4 648
Underhållsstöd	2 692	2 726	2 703
Adoptionsbidrag	9	8	6
Totalt	91 979	91 562	91 523
Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning			
Sjukpenning	41 329	44 704	46 276
Rehabiliteringsersättningar	876	1 009	710
Närståendepenning	164	186	200
Boendetillägg	251	276	288
Ersättning för höga sjuklönekostnader	14 479	11 751	1 528
Tandvård	6 775	6 863	7 289
Sjukvård i internationella förhållanden	474	515	660
Aktivitetserättning och sjukersättning	35 749	36 521	40 689
Bostadstillägg	4 996	5 511	5 916
Merkostnadsersättning och handikappersättning	1 252	1 305	1 350
Arbets-skadeersättning	2 380	2 209	2 326
Bilstöd	138	147	145
Assistansersättning	24 135	24 099	24 554
Bidrag för sjukskrivningsprocessen ²	2 207	1 290	1 394
Ersättning inom det statliga personskadeskyddet	37	34	36
Smittbärrapening	393	412	2
Totalt	135 634	136 832	133 364
Annan utbetalning			
Aktivitetsstöd ³	19 510	16 470	16 563
Etableringsersättning	1 352	1 014	907
Familjebidrag värnpliktiga	29	31	34
Totalt	20 890	17 514	17 503
Totalt, exklusive administration	248 503	245 909	242 390
Administration	9 973	10 270	10 765
Totalt, inklusive administration	258 476	256 179	253 155

¹ I ersättningar med statlig ålderspensionsavgift är denna inkluderad i utgifterna.

² I bidrag för sjukskrivningsprocessen ingår utgifter för finansiell samordning genom samordningsförbund, medicinsk service, rehabiliteringsinsatser i samarbete mellan Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen, arbetsplatsinriktad rehabiliteringsstöd, försäkringsmedicinska utredningar samt bidrag till hälso- och sjukvården.

³ I utgifterna för aktivitetsstöd ingår utvecklingsersättning.

Mellan år 2021 och 2022 minskade socialförsäkringens utgifter (i löpande priser) exklusive administration, från 248,5 till 245,9 miljarder kronor. Därefter minskade utgifterna ytterligare till 242,4 miljarder kronor år 2023. Minskningen år 2022 förklaras främst av att utgifterna för aktivitetsstöd gick ned. Under pandemin blev fler arbetslösa berättigade till aktivitetsstöd och år 2021 höjdes därför anslaget i syfte att motverka långtidsarbetslöshet. En annan orsak till de minskade utgifterna år 2022 är att utgiften för ersättning för höga sjuklönekostnader minskade. Det är också

den främsta orsaken till att utgifterna fortsatte att minska år 2023.

Inom Ekonomisk trygghet för familjer och barn har utgifterna varit relativt stabila under perioden 2021–2023. Dock har det skett förändringar inom ersättningarna. Bostadsbidraget och graviditetspenning har minskat med 0,8 respektive 1,0 miljarder kronor mellan dessa år. Det är främst en konsekvens av mindre påverkan av pandemin. Samtidigt har föräldrapenning och omvårdnadsbidrag ökat med 0,9 respektive 0,7 miljarder kronor, vilket till största del förklaras av hög

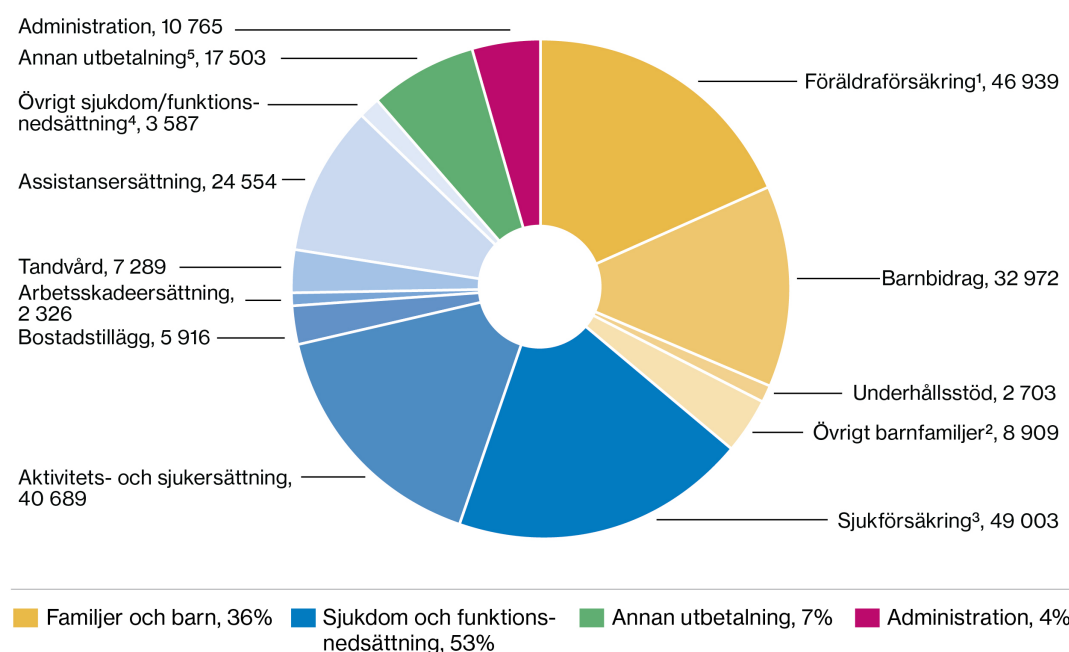

inflation, då ersättningarna är indexerade till konsumentprisindex (KPI) via prisbasbeloppet.

Utgifterna för Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning har minskat med knappt 2,3 miljarder kronor (1,7 procent) mellan år 2021 och 2023. Inom detta område är det ersättning för höga sjuklönekostnader som står för den största minskningen och kan

förklaras av pandemins minskande påverkan. Dock har utgifterna för sjukpenning och aktivitets- och sjukersättning ökat mellan 2021 och 2023. Det kan främst förklaras av inflationen som ger höjda ersättningar via högre prisbasbelopp, ökade volymer och höjt tak inom sjukpenningen, och vissa ändringar i reglerna kring sjuk- och aktivitetsersättning.

Utgifternas fördelning 2023 i miljoner kronor

¹ Föräldrapenning, tillfällig föräldrapenning och graviditetspenning.

² Bostadsbidrag, omvårdnadsbidrag, vårdbidrag och adoptionsbidrag.

³ Sjukpenning, rehabiliteringsersättningar, närståendepenning, boendetillägg och ersättning för höga sjuklönekostnader.

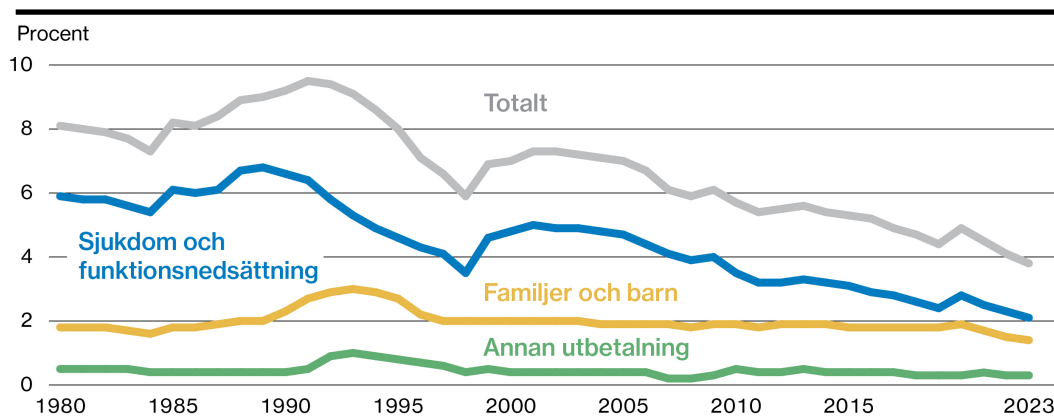
⁴ Sjukvård i internationella förhållanden, merkostnadsersättning och handikappersättning, bilstöd, bidrag till hälso- och sjukvård, bidrag till sjukskrivningsprocessen, medicinsk service, ersättning inom det statliga personskadeskyddet och smittbärrpenning.

⁵ Aktivitetsstöd, etableringsersättning och familjebidrag för värnpliktiga.

Lite mer än hälften av socialförsäkringens utgifter (53 procent eller 133,4 miljarder kronor) gick till Ekonomisk trygghet vid sjukdom och funktionsnedsättning år 2023. Under detta år gick drygt en tredjedel av utgifterna (36 procent eller 91,5 miljarder kronor) till Ekonomisk

trygghet för familjer och barn. Utöver det gjordes utbetalningar till vissa andra ersättningar inom arbetsmarknadsområdet (7 procent eller 17,5 miljarder kronor). Resterande del bestod av utgifter för administration (4 procent eller 10,8 miljarder kronor).

Socialförsäkringens utgifter (exklusive administration) samt uppdelat på utgiftsområden i förhållande till bruttonationalprodukten (BNP)

Utbetalningarna från socialförsäkringen står för en betydande del av samhällsekonomin. I förhållande till BNP har dock utgifterna för socialförsäkringen minskat över tid. År 2023 motsvarade utgifterna för socialförsäkringen 3,8 procent av BNP, vilket är den lägsta nivån under de senaste 40 åren.

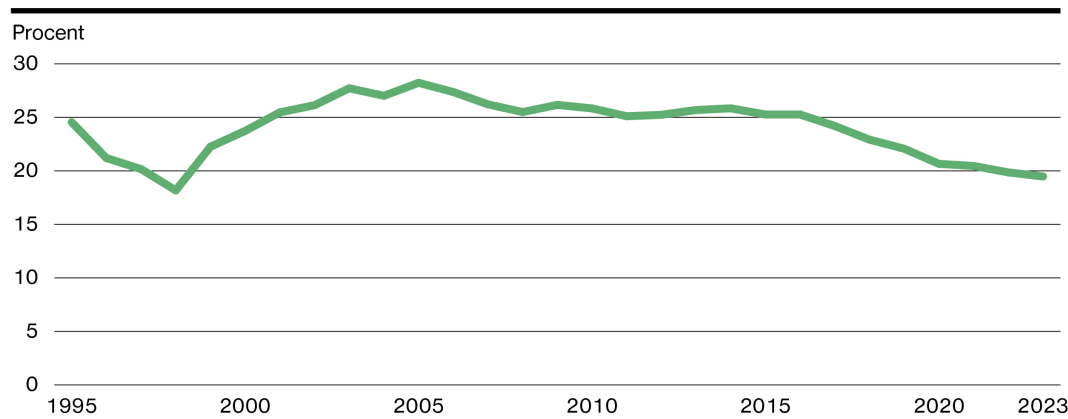
Utgifterna för sjukdom och funktionsnedsättning ökade under senare delen av 1980-talet, men sjönk därefter från 6,7 procent av BNP år 1989 till 3,5 procent av BNP år 1998. Nedgången berodde bland annat på minskad sjukfrånvaro, införande av sjuklöneperioden, sänkta ersättningsnivåer, samt att landstingen fick ta över kostnadsansvaret för läkemedel. Mellan 1998 och 2003 steg utgifterna i förhållande till BNP på grund av den ökade sjukfrånvaron. Därefter har utgifterna i relation till BNP återigen minskat, fram till 2020, då de

ökade tillfälligt. Ökningen under år 2020, från 2,4 till 2,8 procent av BNP, beror nästan uteslutande på pandemiutbrottet.

Ersättningar till familjer och barn ökade i förhållande till BNP i början av 1990-talet, på grund av stora barnkullar och en djup lågkonjunktur. Under den ekonomiska återhämtningen vid andra hälften av 1990-talet sjönk återigen dessa utgifter i förhållande till BNP. Familjeområdets andel av BNP låg sedan stabilt kring 2 procent. Från år 2021 har sedan andelen minskat och var år 2023 1,4 procent av BNP.

Utgifterna inom Annan utbetalning som andel av BNP ökade under början av 1990-talet till följd av den då rådande lågkonjunkturen, för att sedan sjunka något och från och med 2000-talet ligga på en andel kring 0,4 procent av BNP.

■ Socialförsäkringens utgifter (exklusive administration) i förhållande till statens utgifter (Utgiftsområde 1–27)

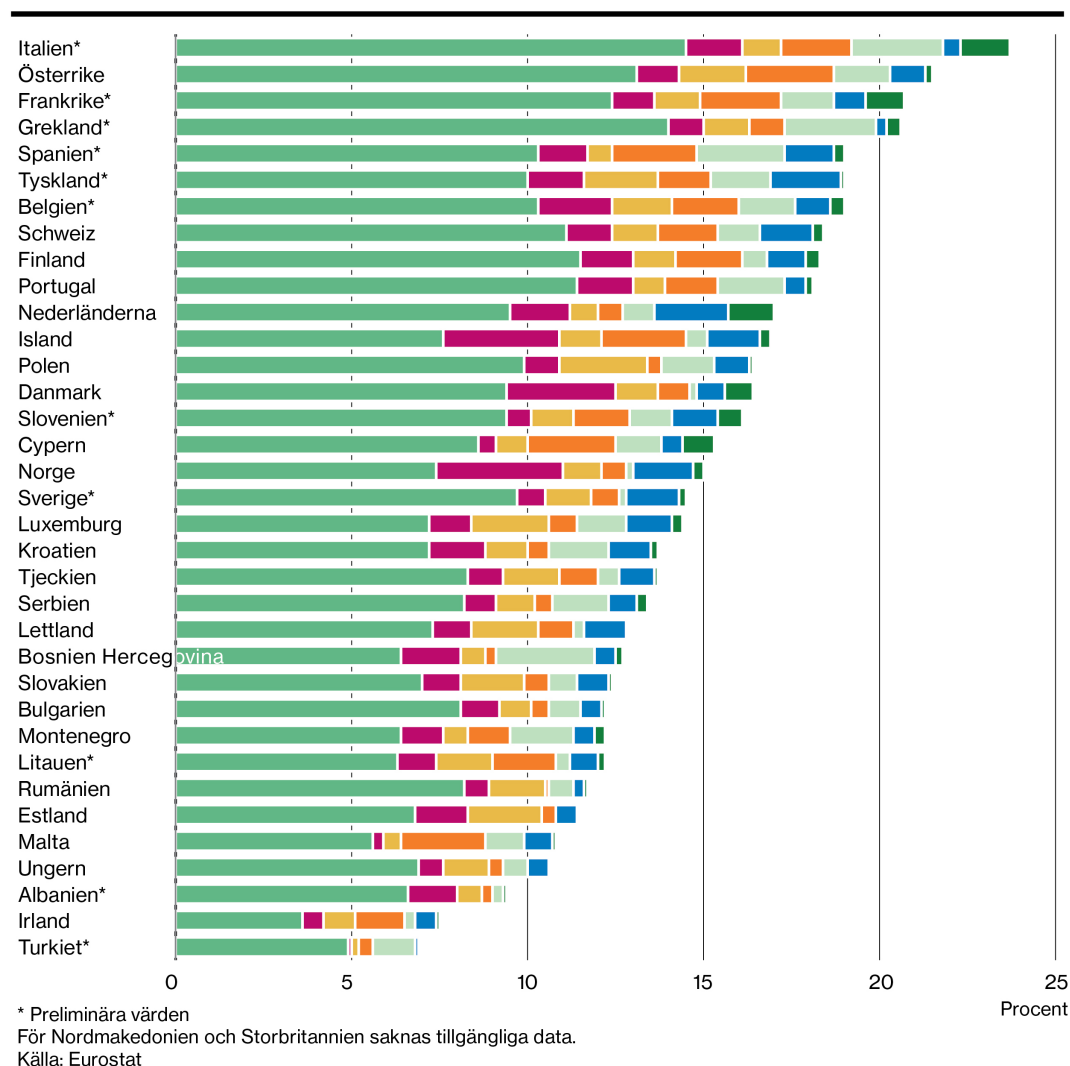

Socialförsäkringens utgifter i relation till statens utgifter har de senaste 30 åren varierat. I mitten av 90-talet minskade andelen tydligt, från knappt 25 procent år 1995 till drygt 18 procent år 1998, främst till följd av minskade utgifter för socialförsäkring. Inom sjukförsäkring genomföres ett flertal reformer som minskade utgifterna och för familje- och barnområdet bidrog även minskande barnkullar till lägre utgifter.

Från 1998 ökade istället andelen, till följd av reformer som ökade utgifterna för social-

försäkring som statlig ålderspensionsavgift på grund av införandet av nytt allmänt pensionssystem och en ökad långtidssjukfrånvaro. Sedan låg andelen stabilt omkring 25 procent fram till 2016 då andelen började minska. Även denna förändring förklaras av minskade utgifter för sjukförsäkring mellan 2016 och 2020. Socialförsäkringens utgifter ökade igen på grund av pandemin, men även statsbudgetens ökade då i omfattning, vilket gjorde att socialförsäkringens andel fortsatte falla.

■ Offentliga transfereringar i förhållande till BNP år 2021 i Sverige och andra europeiska länder

Offentliga transfereringar innefattar förutom ekonomisk trygghet vid ålderdom och för efterlevande, funktionsnedsättning, sjukdom, och för familjer och barn, även arbetslöshetsersättning och ekonomiskt bistånd (social utslagning). Sveriges andel offentliga transfereringar till hushåll i förhållande till BNP ligger något

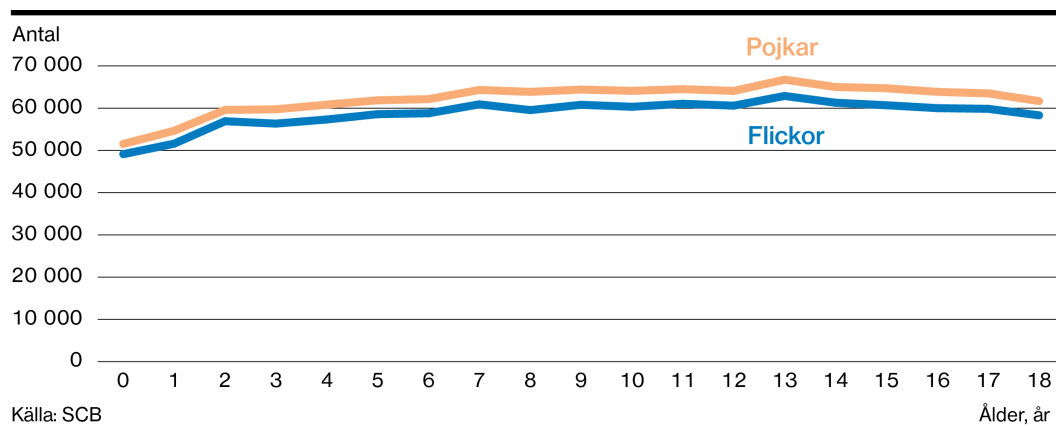
under EU-genomsnittet. Det finns stora skillnader i hur olika länder använder sig av offentliga transfereringar, men också direkta tjänster, för att möta behoven inom ramen för landets socialförsäkringssystem. Exempel på direkta tjänster är skattereduktioner och subventionerad barnomsorg, som inte ingår i denna sammanställning.

Ekonomisk trygghet för familjer och barn

Barnbidrag

Barnbidragen ska utjämna de ekonomiska villkoren mellan familjer med barn och familjer utan barn.

Antal barn i december 2023

I december 2023 fanns det totalt 2 053 000 barn i åldrarna 0–16 år, 997 000 flickor och 1 056 000 pojkar. Jämfört med år 2022 minskade antalet barn med 1,1 procent.

■ Barnbidrag i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Andelen mottagare med flerbarnstillägg ¹	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	1 740	1 891	1,5	0,2
20-24	14 138	3 812	23,2	13,8
25-29	76 563	31 276	42,6	30,2
30-34	206 301	117 449	60,4	46,4
35-39	249 347	155 736	71,8	55,1
40-44	233 381	127 981	64,9	51,7
45-49	176 594	76 810	43,0	42,0
50-54	80 236	36 543	22,3	33,8
55-	18 672	20 617	9,9	26,9
Samtliga	1 056 972	572 115	55,5	46,6

¹ Tabellen redovisar föräldrar som får flerbarnstillägg för barn med allmänt barnbidrag eller förlängt barnbidrag. Andelen mottagare med flerbarnstillägg är därför lågt skattad.

I december 2023 fick 1,6 miljoner föräldrar allmänt barnbidrag, flerbarnstillägg eller förlängt barnbidrag. Sedan lagändringen om delat barnbidrag trädde i kraft år 2014 har andelen kvinnor av samtliga mottagare minskat från 88 till 65 procent och

andelen män har på motsvarande sätt ökat från 12 till 35 procent. Andelen barnbidragsmottagare som också fick flerbarnstillägg var 56 procent för kvinnor och 47 procent för män. År 2023 utbetalades 33,0 miljarder kronor i barnbidrag.

Regler 2023

Med barnbidrag menas allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag och flerbarnstillägg. Föräldrar har rätt till allmänt barnbidrag för barn som är bosatta i Sverige till och med det kvartal då barnet fyller 16 år. Därefter kan föräldern få förlängt barnbidrag om barnet går i grundskola eller i särskola. En förälder som har allmänt barnbidrag, förlängt barnbidrag eller

studiehjälp från CSN för två eller fler barn får också flerbarnstillägg. Barnbidraget är skattefritt. År 2023 var barnbidraget 1 250 kronor per barn och månad. Flerbarnstillägget år 2023 var 150 kronor per månad för andra barnet, 730 kronor för tredje barnet, 1 740 kronor för det fjärde barnet.

	Månadsbelopp år 2023, kronor			Årsbelopp år 2023, kronor
	Barnbidrag	Flerbarnstillägg	Totalt	
1 barn	1 250	–	1 250	15 000
2 barn	2 500	150	2 650	31 800
3 barn	3 750	730	4 480	53 760
4 barn	5 000	1 740	6 740	80 880

Från och med det femte barnet lämnas flerbarnstillägg med ytterligare 1 250 kronor per barn och månad.

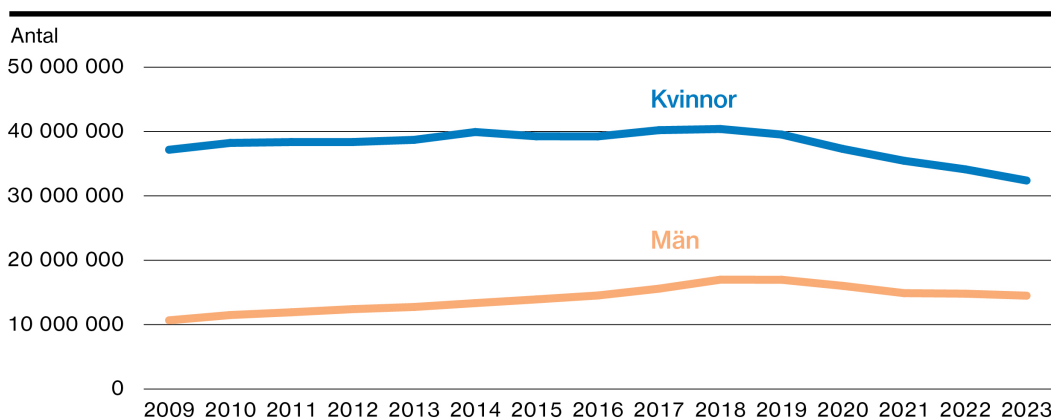
För barn födda före den 1 mars 2014 betalas hela barnbidraget ut till en av vårdnadshavarna. Om barnet bor växelvist hos båda föräldrarna betalas barnbidraget med hälften till vardera föräldern efter anmälan av någon av dem, om föräldern gör sannolikt att det finns ett växelvist boende. Föräldrar till barn födda

den 1 mars 2014 eller senare, som har gemensam vårdnad, får delat barnbidrag. Det innebär att de får 625 kronor var per månad eftersom månadsbeloppet är 1 250 kronor. Föräldrarna har möjlighet att ändra vem barnbidraget betalas till.

Föräldrapenning

Föräldrapenning ska underlätta för föräldrar att kombinera föräldraskap med arbete eller studier.

Dagar med föräldrapenning

Under 2010-talet ökade antalet uttagna dagar med föräldrapenning samtidigt som antalet födda barn låg på en jämn nivå omkring 115 000 barn per år. Ökningen berodde främst på att män tog ut fler föräldrapenningdagar. Under pandemin (år 2020 – 2022) minskade antalet uttagna dagar vilket främst berodde på att föräldrar till barn äldre än ett år nyttjat färre dagar. År 2023 betalade Försäkringskassan ut 47 miljoner dagar med föräldrapenning, vilket

var en minskning med 4 procent jämfört med år 2022. Delvis kan utvecklingen det senaste året förklaras av att det år 2023 endast föddes 101 000 barn, vilket var det lägsta antalet på 20 år.

Männen tog ut 31 procent och kvinnorna 69 procent av föräldrapenningdagarna år 2023. Mäns uttag har ökat från 22 procent av dagarna år 2009 till 30 procent år 2018 och har sedan dess legat runt 30 procent.

Föräldrapenning år 2023

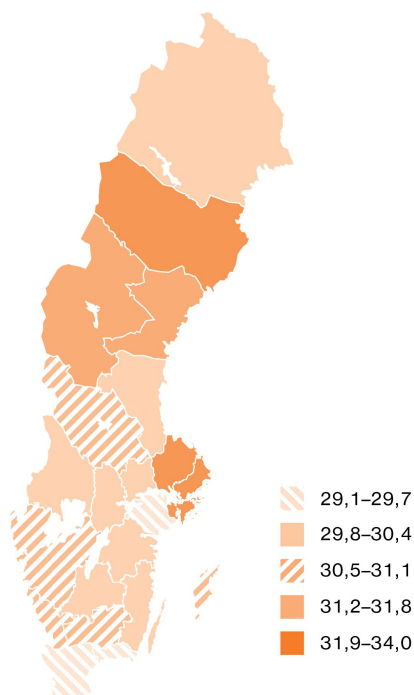
Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-19	489	38	147	52	256	337
20-24	11 456	2 766	135	48	417	647
25-29	59 581	26 450	109	45	587	768
30-34	146 502	98 357	85	45	687	827
35-39	136 018	120 416	62	39	689	833
40-44	70 848	82 809	40	31	660	812
45-49	20 329	38 408	24	27	630	788
50-54	2 691	13 159	20	25	668	756
55-	220	5 072	26	28	570	727
Samtliga	448 134	387 475	72	37	650	814

Av totalt 32,8 miljarder kronor som betalades ut i föräldrapenning under år 2023 betalades 64 procent till kvinnor och 36 procent till män. Av mottagarna var 54 procent kvinnor och 46 procent män. För både kvinnor och män var det genomsnittliga antalet utbetalda dagar färre i de äldre åldersklasserna. Det beror bland annat på att unga föräldrar generellt har yngre barn och att föräldrar oftast

tar ut större delen av föräldrapenningdagarna när barnet är yngre.

I genomsnitt var det ersatta dagbeloppet 25 procent högre för män än för kvinnor, vilket beror på skillnaden i mäns och kvinnors arbetsinkomster och i uttag av föräldrapenning. Kvinnor tog exempelvis ut föräldrapenning på grundnivå i större utsträckning än män, vilket ger en lägre dag ersättning.

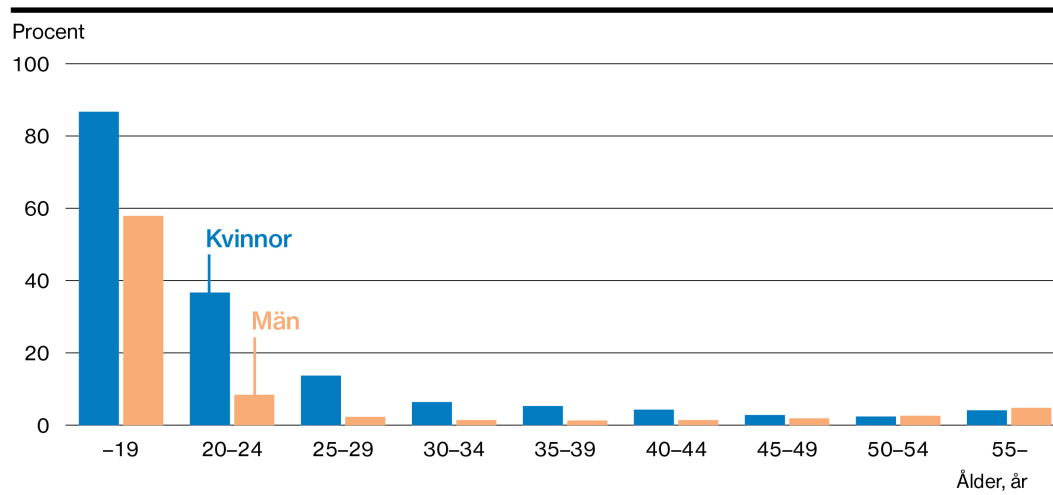
Mäns andel av föräldrapenningdagarna efter län år 2023

Män tog ut 31 procent av alla utbetalade dagar med föräldrapenning år 2023. Andelen var högst i Västerbottens län, 34 procent, och lägst i Blekinge län, 29 procent. I många län är spridningen mellan olika kommuner stor.

Männens andel av föräldrapenningdagarna är också beroende av hur många föräldrapenningdagar som kvinnorna tar ut. Därmed kan männens uttag av föräldrapenningdagar skilja sig mellan två län men ändå motsvara en lika stor andel av det totala uttaget i dessa län.

Andel mottagare av föräldrapenning på grundnivå år 2023

Andelen föräldrar som enbart tar ut föräldrapenning på grundnivå minskar med stigande ålder upp till 50 års ålder, då andelen åter ökar något.

I åldersgruppen 19 år eller yngre, tog 87 procent av kvinnorna och 58 procent av männen enbart ut

föräldrapenning på grundnivå år 2023. Antalet mottagare av föräldrapenning i den yngsta åldersgruppen är dock få.

■ Föräldrapenning på grundnivå samt genomsnittlig ersättning oavsett nivå efter födelseregion år 2023

Föräldrars födelseregion	Andel mottagare enbart grundnivå, procent		Medelbelopp (oavsett ersättningsnivå), kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
Sverige	2,1	0,6	712	843
Norden utom Sverige	5,5	1,3	710	853
EU 27 utom Norden	7,9	1,8	646	819
Övriga Europa	12,7	2,0	590	786
Afrika Söder om Sahara	34,4	6,3	414	679
Asien utan Mellanöstern	28,0	4,8	505	779
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	31,3	5,8	451	704
Nordamerika	12,0	4,3	678	806
Sydamerika	12,4	3,0	602	783
Oceanien	8,3	4,4	718	843
Samtliga	7,4	1,6	650	814

År 2023 var det drygt 7 procent av kvinnorna och knappt 2 procent av männen som enbart tog ut föräldrapenning på grundnivå, eftersom de inte uppfyllde kraven för inkomstrelaterad föräldrapenning. Andelen var lägst bland föräldrar födda i Sverige. Det var vanligare bland kvinnor än bland män att enbart ta ut föräldrapenning på grundnivå, oavsett födelseregion.

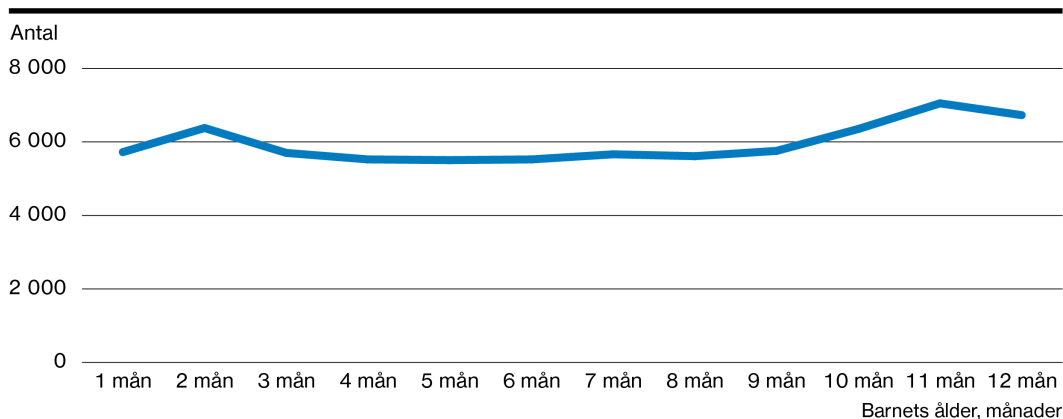
Föräldrar födda i Sverige och de övriga nordiska länderna hade högre genomsnittlig ersättning per dag jämfört med föräldrar födda i övriga länder. Oavsett födelseregion hade kvinnor i genomsnitt lägre ersättning per dag jämfört med män.

■ Antal mottagare av dubbeldagar år 2023

Ålder	Antal mottagare
-19	64
20-24	3 000
25-29	14 820
30-34	29 811
35-39	19 234
40-44	6 170
45-49	1 461
50-54	352
55-	154
Samtliga	75 066

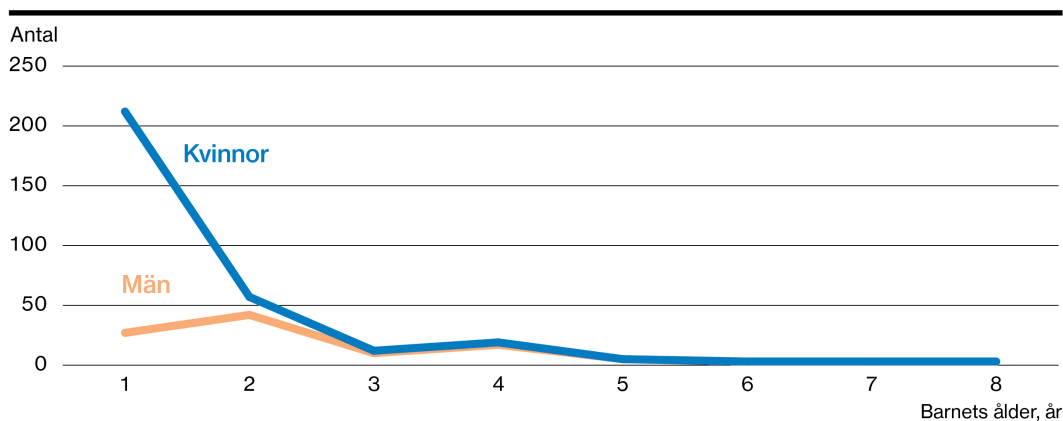
Under barnets första levnadsår kan båda föräldrarna ta ut föräldrapenning samtidigt i högst 30 dagar, så kallade dubbeldagar. Flest mottagare av dubbeldagar är i åldrarna 30 till 34 år. De föräldrar som använt dubbeldagar har lägre medelålder än de föräldrar som använt annan föräldrapenning. Det beror främst på att dubbeldagar endast kan tas ut innan barnet fyller 1 år och att föräldrarna därför är yngre jämfört med föräldrar som tar ut annan föräldrapenning.

Antal barn där föräldrarna har tagit ut dubbeldagar år 2023

Totalt togs det ut dubbeldagar för 38 300 barn barnen är 2 månader och i slutet av deras första år 2023. Dubbeldagar används som mest när levnadsår.

Genomsnittligt antal uttagna dagar med föräldrapenning vid olika åldrar för barn födda år 2015

Föräldrar till barn födda 2014 eller senare kan få föräldrapenning fram till den dagen barnet fyller 12 år eller till den senare tidpunkt då barnet slutat femte klass. Föräldrar till barn födda före 2014 hade möjlighet att få föräldrapenning fram till dess att barnet hade fyllt 8 år eller gått ut det första skolåret.

För de barn som föddes år 2015 och fyllde 8 år 2023 användes de flesta föräldrapenningdagarna under barnets första levnadsår och då främst av kvinnor. Från det att barn är 3 år gamla är skillnader i antalet uttagna dagar mellan kvinnor och män obetydliga.

■ Barn för vilka föräldrar har tagit ut föräldrapenning år 2023

Ålder	Antal barn		Andel barn	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0	43 316	45 436	88	88
1	50 367	53 370	98	98
2	46 498	48 850	82	82
3	42 050	44 608	75	75
4	40 612	43 285	71	71
5	29 684	31 252	51	51
6	27 938	29 886	48	48
7	27 708	29 501	45	46
8	26 407	28 566	44	45
Samtliga	334 580	354 754	66	66

För 88 procent av barnen som föddes under år 2023 (0 år i tabellen) hade minst en förälder föräldrapenning under året. Från det att barnen är 2 år minskar

föräldrarnas uttag av föräldrapenning markant. Totalt hade föräldrar till 66 procent av alla barn i åldrarna 0–8 år föräldrapenning under år 2023.

Regler 2023

Föräldrar kan få föräldrapenning med anledning av ett barns födelse eller adoption under sammanlagt 480 dagar per barn. För 390 av dagarna är ersättningen relaterad till föräldrarnas inkomst. Det finns en grundnivå på 250 kronor per dag för föräldrar som inte uppfyller kraven för att få inkomstrelaterad ersättning eller har låga eller inga inkomster. För de resterande 90 dagarna får föräldrarna ersättning motsvarande en lägstanivå som är 180 kronor per dag för alla.

Föräldrar som har gemensam vårdnad om barnet har rätt till hälften var av det totala antalet föräldrapenningdagar. En förälder kan dock avstå från dagar med föräldrapenning till förmån för den andra föräldern med undantag för 90 dagar som är reserverade för vardera föräldern. Huvudregeln är att föräldrapenning inte får betalas ut till båda föräldrarna för samma barn och tid. Föräldrar har dock möjlighet att använda föräldrapenning samtidigt i högst 30 dagar under barnets första år. Försäkringskassan har valt att kalla det samtida uttaget av föräldrapenning för dubbeldagar.

Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels

dag. Föräldrapenning kan tas ut tills barnet fyllt 12 år eller när barnet slutar i årskurs 5 i grundskolan. För barn födda 2014 och tidigare gäller att föräldrapenning kan tas ut tills barnet fyllt 8 år eller har avslutat första skolåret. Föräldrapenning kan betalas ut under högst 96 dagar för barn som har fyllt 4 år. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och maximal ersättning baseras på 10 prisbasbelopp. År 2023 motsvarade det en maximal ersättning på 1 116 kronor per dag.

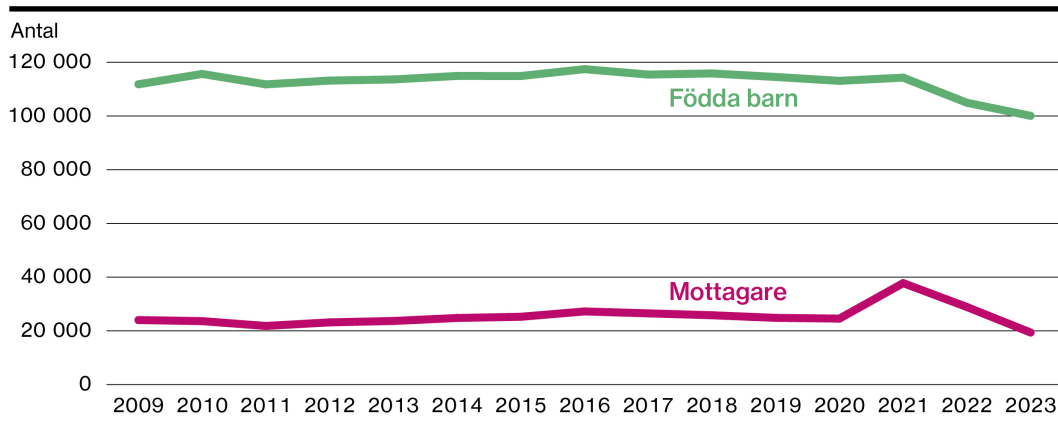
Antalet reserverade dagar för respektive förälder är 90 dagar. För barn födda före 2016 gäller att 60 dagar är reserverade för respektive förälder.

För barn som blir bosatta i Sverige och kommer från ett annat land utanför EU/EES eller Schweiz gäller särskilda regler inom föräldrapenningen. Om barnet är 1 år när det bosätter sig i Sverige betalas föräldrapenning ut i högst 200 dagar för barnet. Om barnet är 2 år eller äldre när det bosätter sig i Sverige betalas föräldrapenning ut i högst 100 dagar för barnet.

Graviditetspenning

Gravida kvinnor som har ett fysiskt ansträngande arbete eller andra risker i arbetsmiljön har möjlighet att ansöka om graviditetspenning om de inte kan fortsätta arbeta och inte heller kan få andra arbetsuppgifter av arbetsgivaren.

Graviditetspenning

Under senare delen av graviditeten har många kvinnor i någon omfattning ersättning från socialförsäkringen i form av graviditetspenning, sjukpenning eller föräldrapenning. Under perioden 2009–2020 föregicks ungefär var femte födsel av graviditetspenning. Socialstyrelsen gjorde bedömningen under pandemin att gravida under den senare delen av graviditeten löper en högre

risk att föda för tidigt om de insjuknar i covid-19. Att risken att drabbas av sjukdomen berättigade till graviditetspenning medförde en kraftig ökning av antalet mottagare under år 2021. Mellan år 2021 och 2023 sjönk andelen gravida med graviditetspenning från 33 till 19 procent. Andelen gravida med graviditetspenning var år 2023 därmed tillbaka på ungefär samma nivå som före pandemin.

Graviditetspenning år 2023

Ålder	Antal mottagare	Antal dagar i medeltal	Medelbelopp kronor per dag
-24	1 570	45	637
25-29	6 146	42	691
30-34	7 515	42	705
35-39	3 336	41	704
40-44	727	39	692
45-	57	34	724
Samtliga	19 351	42	694

År 2023 betalades det ut 0,6 miljarder kronor i graviditetspenning till 19 400 kvinnor. Antal dagar med graviditetspenning minskade i genomsnitt

från 63 dagar år 2022 till 42 dagar år 2023. Flest antal mottagare var i åldrarna 25–34 år, vilket även är de åldrar då flest kvinnor föder barn.

Regler 2023

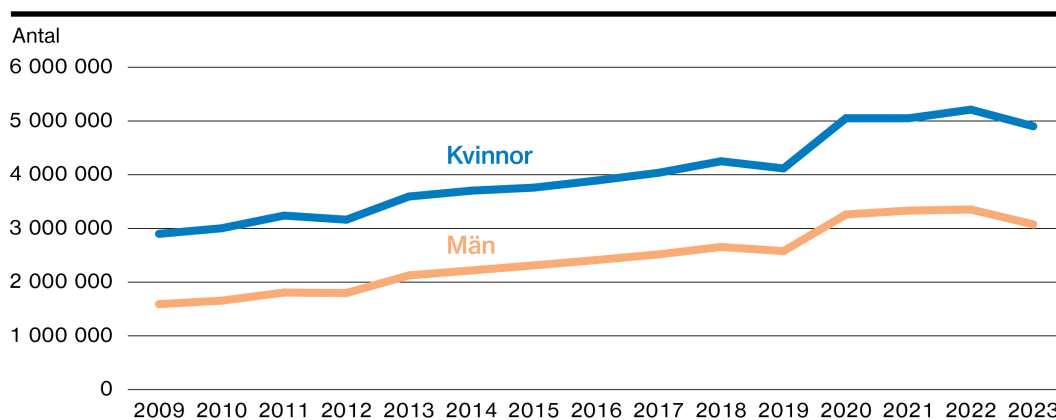
En gravid kvinna med ett fysiskt ansträngande arbete kan få graviditetspenning om arbetsgivaren inte kan omplacera henne till ett mindre ansträngande arbete i slutet av graviditeten. Graviditetspenning kan betalas ut under högst 50 dagar under de två sista månaderna av graviditeten. Finns det enligt arbetsmiljölagen förbud mot ett visst arbete under graviditeten har en kvinna rätt till graviditetspenning

för varje dag som förbudet gäller (vilket kan innebära hela graviditeten, dock betalas graviditetspenning aldrig ut för de tio sista dagarna innan beräknad förlossning). Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten med ett tak på 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn

Tillfällig föräldrapenning för vård av barn gör det möjligt för föräldrar eller närstående att få ersättning för att vara hemma från arbetet med sjuka barn.

■ Dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn

Antalet uttagna dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn har de senaste 15 åren ökat markant. Flera faktorer ligger bakom ökningen mellan 2013 och 2018. Höga födelsetal och många barn i befolkningen är en förklaring, förenklade regler för att ansöka om ersättning är en annan. Den kraftiga ökningen år 2020 berodde på restriktionerna som infördes under pandemin. Detta innebär att barn var hemma under längre perioder och med mildare symptom. Trots borttagna restriktioner ökade antalet uttagna dagar för vård av barn under år 2022. År 2023 minskade antalet uttagna dagar för både

kvinnor och män, men var på en fortsatt högre nivå än åren före pandemin. Totalt togs det ut 8,0 miljoner dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2023.

Männens andel av de uttagna dagarna har ökat de senaste 15 åren. År 2009 tog kvinnor ut 65 procent och män 35 procent av dagarna. Motsvarande andelar år 2023 var 61 procent för kvinnor och 39 procent för män. Såväl under pandemin som tidigare år har föräldrar delat mer lika på dagarna när uttaget totalt sett varit högt, troligtvis för att frånvaron från arbetet annars blir för stor för en enskild förälder.

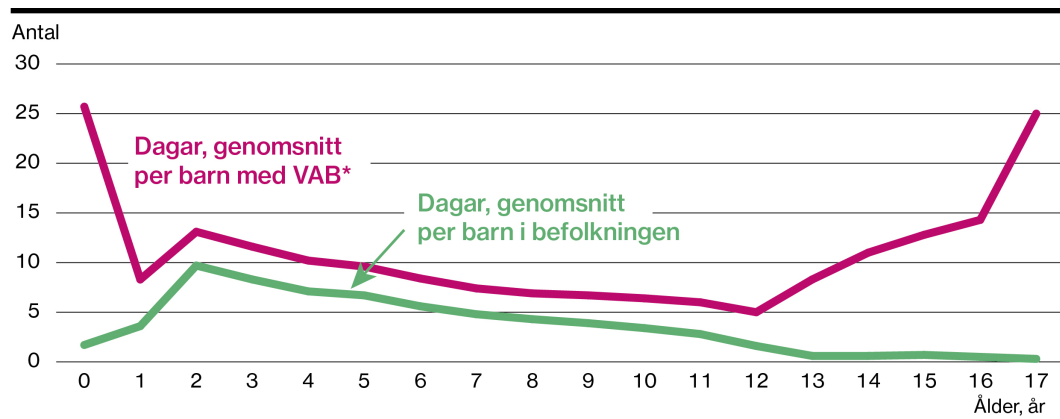
■ Tillfällig föräldrapenning för vård av barn år 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	3 549	1 592	11,4	8,8	885	1 069
25-29	35 312	19 156	11,5	8,5	976	1 110
30-34	122 660	80 290	11,0	8,4	1 032	1 122
35-39	151 687	112 092	9,8	8,0	1 054	1 125
40-44	115 183	93 129	8,5	7,4	1 065	1 123
45-49	56 556	54 682	8,1	7,1	1 071	1 120
50-54	16 651	23 736	8,4	7,2	1 074	1 108
55-59	5 487	8 179	6,3	7,4	1 071	1 094
60-64	3 205	2 622	3,2	6,4	1 082	1 082
65-	563	479	3,3	6,3	1 075	1 070
Samtliga	510 853	395 957	9,6	7,8	1 045	1 120

År 2023 betalades det ut 8,6 miljarder kronor i tillfällig föräldrapenning för vård av barn till 907 000 personer. Av mottagarna var 56 procent kvinnor och 44 procent män. I genomsnitt tog kvinnor ut

9,6 dagar för vård av barn under året vilket var något högre än genomsnittet för män som var 7,8 dagar. Flest antal mottagare var i åldrarna 30-44 år, vilket även är de åldrar då flest personer har småbarn.

■ Genomsnittligt antal dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn efter barnets ålder år 2023

* VAB står för tillfällig föräldrapenning för vård av barn.

Antal dagar med tillfällig föräldrapenning för vård av barn per barn i befolkningen är som högst när barnen är i 2-årsåldern. Därefter sjunker antalet dagar i takt med barnens stigande ålder.

I genomsnitt är antalet dagar per barn i befolkningen lågt för barn under ett år (0 år i figuren,

födda år 2023) och för barn som är 12 år eller äldre. Däremot är det genomsnittliga antalet dagar per barn med ersättning högt i dessa åldrar. Det beror på att ersättningen för dessa barn främst används för allvarligt sjuka barn.

■ Barn i åldern 0–11 år för vilka tillfällig föräldrapenning för vård av barn har utbetalats år 2023

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0	2 870	3 735	6	7
1	21 961	24 023	42	44
2	42 192	44 696	74	75
3	40 165	43 028	71	72
4	39 835	42 961	69	70
5	40 830	43 387	69	70
6	39 532	42 268	67	67
7	39 167	41 810	64	65
8	36 666	39 753	61	62
9	35 551	38 085	58	59
10	31 975	34 590	53	54
11	28 512	31 191	47	48
Samtliga	399 256	429 527	58	59

År 2023 betalades det ut tillfällig föräldrapenning för vård av barn för 829 000 barn i åldrarna 0–11 år. Det var vanligast att dagar betalades ut för barn i 2-årsåldern, där 74 procent av alla flickor och

75 procent av alla pojkar hade en förälder eller annan närstående som använde ersättningen. Motsvarande andel för alla barn i åldrarna 0–11 år var 58 procent för flickor och 59 procent för pojkar.

Regler 2023

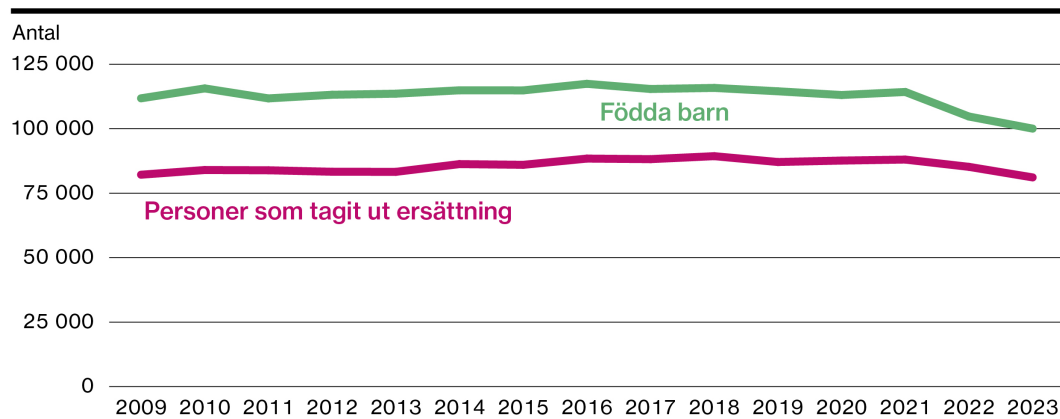
Om en förälder behöver avstå från förvärvsarbete i samband med sjukdom eller smitta hos barnet, sjukdom eller smitta hos barnets ordinarie vårdare eller besök i samhällets förebyggande hälsovård, har hen rätt till tillfällig föräldrapenning för vård av barn. Detta gäller barn under 12 år och i vissa fall även äldre barn. Normalt kan ersättning för 60 dagar per barn och år betalas ut. När dessa har använts kan ytterligare 60 dagar tas ut, dock inte vid ordinarie vårdares sjukdom eller smitta. Rätten till tillfällig föräldrapenning för vård av barn kan

i vissa situationer överlåtas till en annan person, som i stället för föräldern stannar hemma från sitt arbete för att vårda barnet. Föräldrar till allvarligt sjuka barn som inte har fyllt 18 år kan få tillfällig föräldrapenning för vård av barn med obegränsat antal dagar. Båda föräldrarna kan då få ersättning för samma barn och tid. Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten med ett tak på 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption, även kallad 10-dagar vid barns födelse, ger möjlighet för den andra föräldern eller en annan person att med ersättning vara med vid förlossningen och att vårda barn i samband med ett barns födelse eller adoption.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption

Under 2010-talet var barnafödandet på en hög nivå och därför fick många personer tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. De första åren under pandemin påverkades inte antalet födda barn, men år 2023 sjönk antalet nyfödda för andra året i rad till 100 000 barn, en minskning med 4 procent

från föregående år. Antalet personer som år 2023 tog ut tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption minskade i samma utsträckning som barnafödandet. För 81 procent av de barn som föddes 2023 har den andra föräldern eller en annan närstående person tagit ut ersättningen.

Tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption år 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	8	1 788	8,8	9,6	1 149	1 098
25-29	60	12 269	9,2	9,7	1 124	1 147
30-34	241	30 559	9,2	9,7	1 156	1 159
35-39	227	22 395	8,5	9,6	1 159	1 156
40-44	144	9 031	7,7	9,5	1 150	1 146
45-49	134	2 789	8,1	9,4	1 101	1 132
50-54	92	831	7,9	9,3	1 133	1 118
55-59	119	234	7,6	9,2	1 123	1 108
60-	122	82	7,6	9,1	1 184	1 138
Samtliga	1 147	79 978	8,3	9,6	1 146	1 152

År 2023 fick 81 000 personer tillfällig föräldrapenning i samband med barns födelse eller adoption. Av mottagarna var 1,4 procent kvinnor och 98,6 procent

män. Sammanlagt betalades det ut 0,9 miljarder kronor för denna ersättning, varav 98,8 procent betalades ut till män och 1,2 procent till kvinnor.

Regler 2023

I samband med ett barns födelse har barnets andra förälder rätt till tillfällig föräldrapenning under 10 dagar per barn när hen avstår från förvärvsarbete. Dessa dagar kan under vissa förhållanden användas av annan person än barnets andra förälder. Vid adoption har föräldrarna rätt till fem dagar var. Dagarna får tas ut som

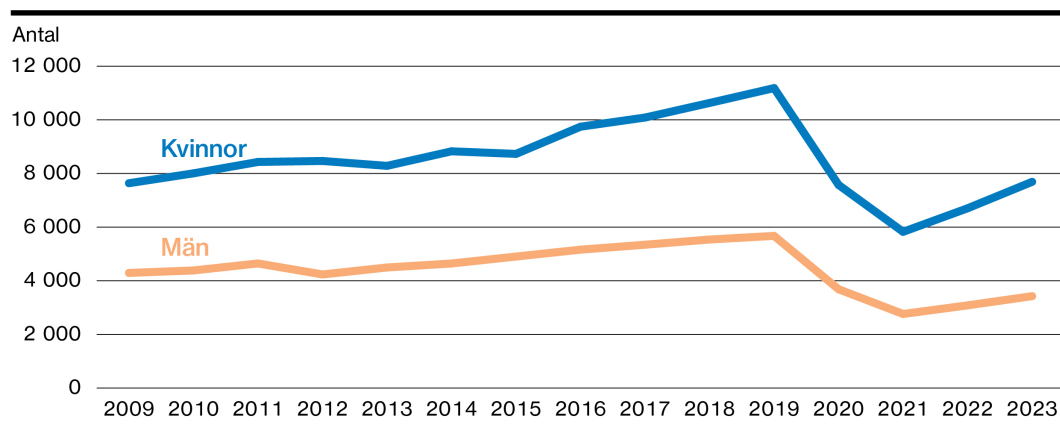
längst till och med den sextionde dagen efter den dag barnet kommit hem från förlossningen eller den dag adoptivföräldern har fått barnet i sin vård. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten med ett tak på 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar

Genom tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar kan föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) få ersättning för att delta i föräldrautbildning, besöka barnets förskola eller skola, eller för att medverka i en aktivitet som anordnas av skolan.

Dagar med tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar

Antalet kontaktdagar som Försäkringskassan betalade ut ersättning för ökade under 2010-talet. Pandemin begränsade möjligheten att delta i utbildningar och antalet kontaktdagar minskade därför markant åren 2020 och 2021.

År 2023 ökade antalet kontaktdagar för andra året i rad till totalt 11 100 dagar. Kvinnor använde 69 procent och män 31 procent av det totala antalet kontaktdagar år 2023.

Tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar år 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	68	20	2,2	1,3	916	1 078
30-34	390	152	1,9	1,8	1 021	1 060
35-39	964	351	1,8	1,7	1 047	1 076
40-44	1 225	540	1,8	1,7	1 074	1 100
45-49	947	475	1,9	1,8	1 087	1 127
50-54	429	279	2,0	2,0	1 060	1 081
55-	107	143	2,4	1,7	1 057	1 083
Samtliga	4 130	1 960	1,9	1,7	1 061	1 095

Under år 2023 använde 6 100 föräldrar kontaktdagar. Det var en ökning med 11 procent jämfört med år 2022, men trots ökningen var antalet mottagare på en lägre nivå än före pandemin.

Av mottagarna var 68 procent kvinnor och 32 procent män. Det var vanligare för kvinnor än

för män att ta ut kontaktdagar i alla åldersgrupper förutom bland äldre än 55 år. Totalt betalades det ut 12 miljoner kronor i tillfällig föräldrapenning för kontaktdagar, varav 69 procent till kvinnor och 31 procent till män.

Regler 2023

Föräldrar till barn som omfattas av lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) har rätt till tio så kallade kontaktdagar per barn och år, för barn upp till 16 år. Dagarna kan användas för föräldrautbildning, vid inskolning eller besök i den förskoleverksamhet

eller skolbarnomsorg som barnet deltar i. Ersättningen kan tas ut som hel, tre fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondels dag. Ersättningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten med ett tak på 7,5 prisbasbelopp.

Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit

Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit ger möjlighet för föräldrar att en kort tid vara hemma från arbetet.

■ Tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit år 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	6	6	9,2	10,0	1 011	1 060
25-29	56	40	9,5	9,2	1 046	1 122
30-34	109	97	9,5	9,2	1 076	1 137
35-39	69	84	9,3	9,3	1 094	1 128
40-44	34	67	9,4	8,8	1 035	1 129
45-49	23	33	8,3	9,4	1 153	1 146
50-	14	32	9,2	7,9	924	1 104
Samtliga	311	359	9,3	9,1	1 067	1 129

Under år 2023 fick 670 föräldrar tillfällig föräldrapenning i samband med att barn har avlidit. Av dessa var 46 procent kvinnor och 54 procent män. I genomsnitt var såväl kvinnor som män hemma från arbetet under 9 dagar.

År 2023 betalades det ut 7 miljoner kronor i tillfällig föräldrapenning i samband med att ett barn har avlidit. 46 procent av det totala beloppet betalades ut till kvinnor och 54 procent betalades ut till män.

Regler 2023

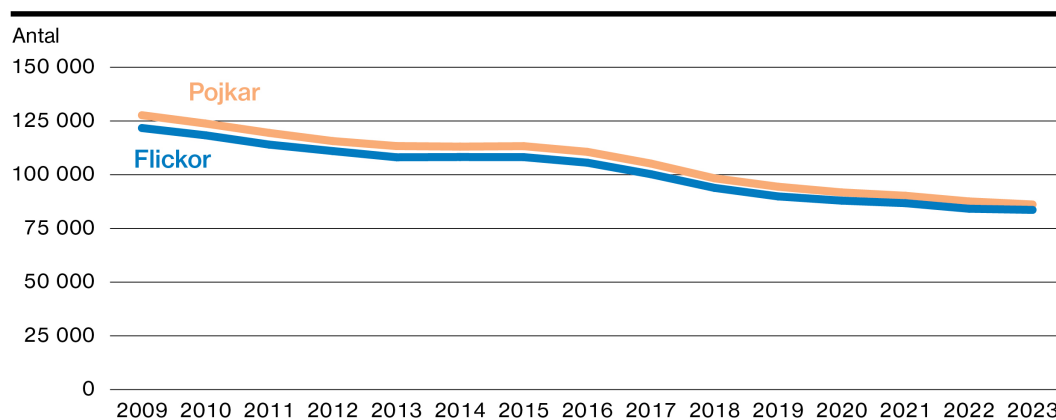
Föräldrar till ett barn som har avlidit kan få ersättning i 10 dagar vardera för att avstå från förvärvsarbete. Dagarna får tas ut längst till och med 90 dagar efter den dag barnet har avlidit. Ersättningen kan tas ut som hel, tre

fjärdedels, halv, en fjärdedels eller en åttondedels dag och är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten med ett tak på 7,5 prisbasbelopp.

Underhållsstöd

Genom underhållsstöd garanteras barn till särlevande föräldrar underhåll även när den bidragsskyldiga föräldern inte bidrar till barnets försörjning.

Barn med underhållsstöd i december

Antalet barn med underhållsstöd har minskat sedan slutet av 2000-talet. Det kan bland annat förklaras av att det har blivit vanligare att barn bor växelvis hos sina föräldrar och att under-

hållet därför regleras direkt av föräldrarna. Att Försäkringskassan har arbetat aktivt med att separerade föräldrar ska reglera underhållet på egen hand kan också ha bidragit till minskningen.

Underhållsstöd efter barnets ålder i december 2023

Ålder	Antal barn		Andel av respektive åldersgrupp, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0–2	3 803	3 911	2,4	2,4
3–5	7 977	8 521	4,6	4,7
6–8	11 829	12 429	6,6	6,5
9–11	15 289	15 590	8,4	8,1
12–14	18 036	18 649	9,8	9,5
15–17	20 958	21 173	11,6	11,0
18–19	5 717	5 852	4,9	4,7
Samtliga	83 609	86 125	7,1	6,9

I december 2023 betalade Försäkringskassan ut underhållsstöd för 170 000 barn. Det motsvarar 7 procent av alla barn i åldrarna 0–19 år. Andelen var högst bland barn i åldrarna 15–17 år, där 11 procent av alla barn hade en förälder som fick underhållsstöd. När barn fyller 18 år, bor hemma

och studerar kan de själva ansöka om förlängt underhållsstöd från Försäkringskassan. Det är relativt ovanligt med förlängt underhållsstöd, vilket skulle kunna bero på att unga vuxna inte känner till att ersättningen finns.

■ Underhållsstöd i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	5 789	3 986	2 902	3 249
25-29	6 087	321	2 560	2 668
30-34	15 094	1 243	2 892	2 763
35-39	21 143	2 359	3 213	3 006
40-44	20 720	2 940	3 097	3 097
45-49	15 584	2 785	2 932	3 048
50-54	8 797	1 879	2 795	2 882
55-59	3 032	1 022	2 780	3 015
60-	648	708	3 541	2 863
Samtliga	96 894	17 243	2 984	3 042

Försäkringskassans utgifter för underhållsstöd var 2,7 miljarder kronor år 2023. Ett högre belopp än så betalas ut av Försäkringskassan, men en del av det utbetalade beloppet återbetalas av bidragsskyldiga föräldrar. Av mottagarna i december

2023 var 85 procent kvinnor och 15 procent män. Förlängt underhållsstöd betalas direkt till det myndiga barnet, vilket gör att en stor andel av mottagarna i den yngsta åldersgruppen består av unga vuxna med förlängt underhållsstöd.

■ Bidragsskyldiga föräldrar i december 2023

Ålder	Antal bidragsskyldiga		Antal med skuld		Medelskuld ¹ kronor i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	19	319	15	144	12 889	7 704
25-29	299	2 007	203	1 161	9 167	11 502
30-34	1 143	5 838	678	3 364	11 562	15 466
35-39	1 952	9 091	1040	5 182	14 493	19 600
40-44	2 161	10 844	1101	6 249	15 221	21 417
45-49	1 741	10 210	909	5 888	13 392	22 641
50-54	953	7 514	566	4 490	15 650	22 236
55-59	320	4 594	260	3 466	15 308	21 424
60-	29	2 907	125	3 899	7 467	16 302
Samtliga	8 617	53 324	4 897	33 843	13 818	19 882

¹ Medelskulden är beräknad på de personer som har en skuld till Försäkringskassan.

I december 2023 fanns det 62 000 bidragsskyldiga föräldrar, 14 procent kvinnor och 86 procent män. Männerna har en högre medel-

skuld än kvinnor i alla åldersgrupper förutom i den yngsta åldersgruppen.

Regler 2023

Föräldrar är underhållsskyldiga för sina barn tills de fyller 18 år, eller längre om de fortfarande går i skolan. När barn bor stadigvarande hos en av föräldrarna ska den andra föräldern betala underhållsbidrag. Föräldrarna kan komma överens om ett lämpligt belopp eller beräkna det efter förädrabalkens regler. Storleken på underhållsbidraget bestäms då efter barnens behov och föräldrarnas ekonomiska förmåga. En förälder kan få underhållsstöd för barn från Försäkringskassan om:

- den förälder som ska betala underhållsbidrag inte gör det eller betalar mindre än underhållsstödsbeloppet,
- faderskapet för barnet inte är fastställt,
- en ensamstående förälder har adopterat ett barn från utlandet.

Underhållsstödet är högst 1 673 kronor t.o.m. månaden när barnet fyller 7 år, 1 823 kronor t.o.m. månaden när barnet fyller 15 år och 2 223 kronor fr.o.m. månaden efter att barnet har fyllt 15 år.

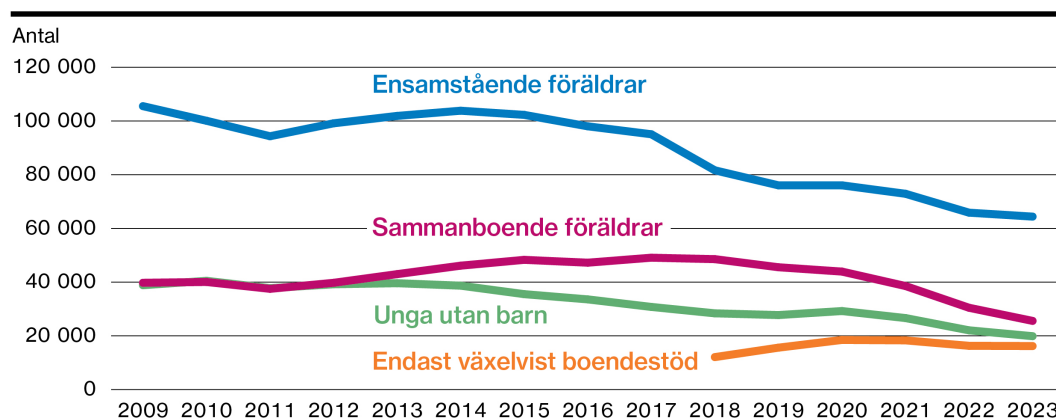
Förlängt underhållsstöd kan betalas ut under den tid som barnet bedriver studier som ger rätt till förlängt barnbidrag eller studiehjälp enligt 2 kap. studiestödslagen men längst till och med juni det år då barnet fyller 20 år.

Underhållsstöd kan utbetalas i form av fullt underhållsstöd, eller utfyllnadsbidrag. När fullt underhållsstöd betalas ut ska den bidragsskyldige föräldern betala tillbaka hela eller delar av stödet till Försäkringskassan. Beloppet som ska betalas tillbaka beräknas på inkomster i Skatteverkets senaste beslut om slutlig skatt och fastställs till en procentsats beroende av hur många barn den bidragsskyldige ska försörja. Om den bidragsskyldige föräldern har betalat till Försäkringskassan i rätt ordning i minst sex månader i följd, lämnas inte längre underhållsstöd för barnet från Försäkringskassan om det inte finns särskilda skäl till det. Den bidragsskyldige föräldern förutsätts då kunna betala underhåll direkt till den andra föräldern i stället.

Bostadsbidrag

Bostadsbidrag ska ge barnfamiljer och ungdomshushåll med låga inkomster en möjlighet att bo i fullvärdiga och tillräckligt rymliga bostäder.

Hushåll med bostadsbidrag i december

Antalet hushåll med bostadsbidrag har minskat sedan slutet av 2000-talet. Minskningen beror sannolikt på de regeländringar som genomförts under tidsperioden och på att inkomsterna höjts samtidigt som inkomstgränserna för bidraget inte har ändrats i samma takt.

År 2012 och 2014 höjdes det särskilda bidraget för barnfamiljer. Samtidigt sänktes den lägsta bostadskostnaden som kan ge bidrag för barnfamiljer år 2012. För ungdomshushåll utan barn blev en större andel av bostadskostnaden bidragsgrundande. På grund av regeländringarna ökade antalet hushåll med barn som hade bostadsbidrag mellan år 2012 och 2015. Sedan dess har antalet hushåll

minskat varje år trots att inkomstgränserna för bostadsbidrag till barnfamiljer har höjts i flera steg de senaste åren.

I december 2023 betalades bostadsbidrag ut till 126 000 hushåll. Det var en minskning av antal hushåll med 6 procent jämfört med år 2022. Av de som fick bidraget var 84 procent hushåll med barn och 16 procent var ungdomshushåll utan barn.

År 2018 infördes ett nytt särskilt bidrag till barnfamiljer med barn som bor växelvis. Antal hushåll som fick denna del av bidraget ökade de tre första åren efter införandet, men har därefter minskat något. År 2023 fick 16 200 hushåll detta bidrag.

■ Bostadsbidrag i december 2023

Ålder	Antal hushåll efter typ			Medelbelopp ¹ per hushåll, kronor i dec.		
	Ensamstående		Sammanboende	Ensamstående		Sammanboende
	Kvinnor	Män		Kvinnor	Män	
-24	9 115	7 547	791	1 265	894	1 556
25-29	8 019	3 389	2 014	2 156	1 039	1 910
30-34	12 182	1 250	3 727	2 579	1 927	2 020
35-39	15 058	2 035	4 929	2 547	2 016	2 197
40-44	14 131	2 298	4 893	2 485	2 083	2 363
45-49	10 371	2 153	3 933	2 423	2 087	2 416
50-54	6 003	1 631	2 808	2 446	2 225	2 437
55-59	2 315	1 083	1 629	2 510	2 243	2 509
60-	440	1 048	1 197	2 796	2 389	2 578
Samtliga	77 634	22 434	25 919	2 326	1 543	2 258

¹ Det tillfälliga tilläggsbidraget år 2023 ingår inte i beräkningen av medelbeloppet.

Försäkringskassans utgifter för bostadsbidrag var 4,3 miljarder kronor år 2023. Det var en ökning med 3 procent jämfört med år 2022. Av totalt utbetalt bostadsbidrag år 2023 var 1,1 miljarder det tillfälliga tilläggsbidrag som infördes under pandemin. Det tillfälliga tillägget innebar att barnfamiljer fick högre bidrag under året. Mellan januari och juni 2023 var tillägget 25 procent av bostadsbidraget, och därefter 40 procent.

Bostadsbidrag går främst till ensamstående föräldrar och då oftast till kvinnor. Av det utbetalda bostadsbidraget under år 2023 gick 66 procent till hushåll med en kvinna som ensam försörjare, 13 procent av beloppet till hushåll med en man som ensam försörjare och 21 procent av beloppet till hushåll med sammanboende.

Regler 2023

Barnfamiljer kan få bostadsbidrag. Även ungdomshushåll utan barn, där de sökande fyllt 18 år men inte 29 år, kan få bostadsbidrag.

Bidragsbeloppet bestäms av hushållets sammansättning, bostadskostnaden, bostadens storlek och inkomstens storlek. Bidraget beviljas maximalt tolv månader i taget.

De som ansöker om bostadsbidrag ska bland annat uppskatta sin inkomst under det kalenderår som ansökan gäller. Med hänsyn till dessa uppgifter beräknas ett preliminärt bostadsbidrag. Efter den tidpunkt då Skatteverket har meddelat beslut om slutlig skatt för bidragsåret fastställs slutligt bostadsbidrag. Beslut om

slutligt bostadsbidrag för år 2023 meddelas år 2024.

För gifta och sammanboende med barn inkomstprövas bostadsbidraget individuellt. Bidraget minskas om årsinkomsten överstiger 75 000 kronor för vardera partnern.

För en ensamstående förälder minskas bostadsbidraget om årsinkomsten överstiger 150 000 kronor.

För ungdomar utan barn minskas bidraget om årsinkomsten överstiger 41 000 kronor för ensamstående eller överstiger 58 000 kronor för partner tillsammans.

	Max. bostadsbidrag, kronor per månad	Max. boyta, kvm	Inkomstgräns över vilken bidrag reduceras, kronor per år	
			Ensamstående	Gifta/sambor
Barnfamiljer				
Antal hemmavarande barn				
1	3 400	80	150 000	75 000/sökande
2	4 200	100	150 000	75 000/sökande
3	5 200	120	150 000	75 000/sökande
4	5 200	140	150 000	75 000/sökande
5 eller fler	5 200	160	150 000	75 000/sökande
Hushåll utan barn				
18–28 år	1 300	60	41 000	58 000

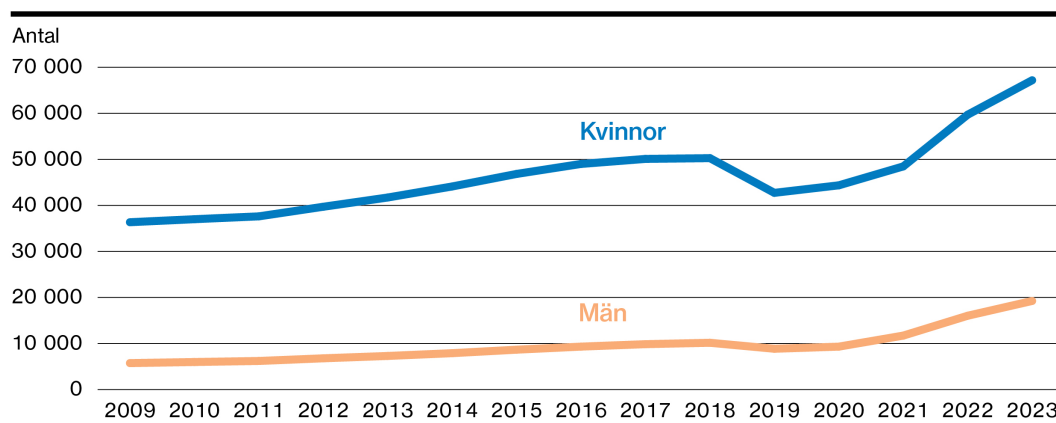
Med anledning av ökade levnadsomkostnader har så kallat tilläggsbidrag betalats ut även under 2023. Bidraget betalades ut med 25 procent av det preliminära bostadsbidraget under januari till juni och höjdes därefter till 40 procent från och med juli.

Ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning

Omvårdnadsbidrag

Omvårdnadsbidrag ska förbättra föräldrars ekonomiska förutsättningar att tillgodose barnets behov av omvårdnad och tillsyn till följd av en funktionsnedsättning. Ersättningen infördes 2019 och ersätter tillsammans med merkostnadsersättning för barn det tidigare vårdbidraget.

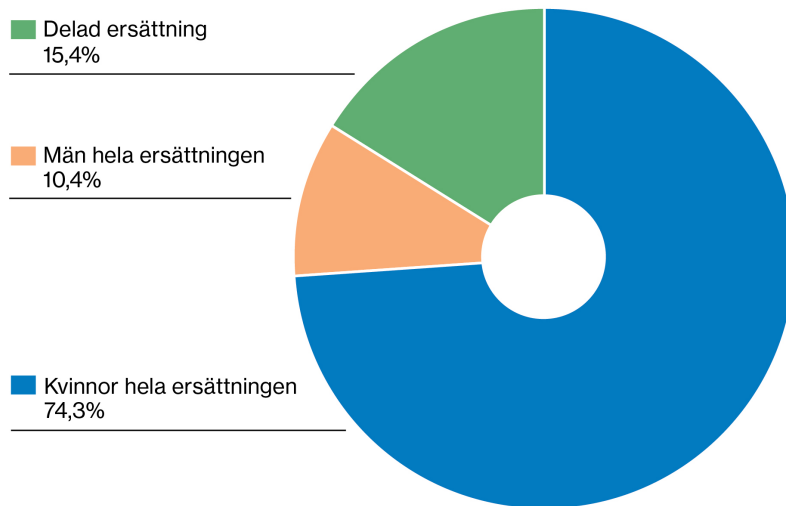
■ Mottagare av omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning för barn (vårdbidrag före 2019) i december

Fram till 2018 ökade antalet föräldrar som fick vårdbidrag för sina barn stadigt, för att sedan markant minska under 2019 då det inte längre var möjligt att ansöka om bidraget. År 2023 återstår endast ett fåtal mottagare med vårdbidrag. År 2019 introducerades istället omvårdnadsbidraget och

merkostnadsersättning för barn. Till skillnad från vårdbidraget kan nu båda föräldrarna ansöka om de nya ersättningarna för samma barn och dela lika på bidraget emellan sig. Om föräldrarna väljer att dela på utbetalningen räknas de som två mottagare. Antal mottagare var 86 400 i december 2023.

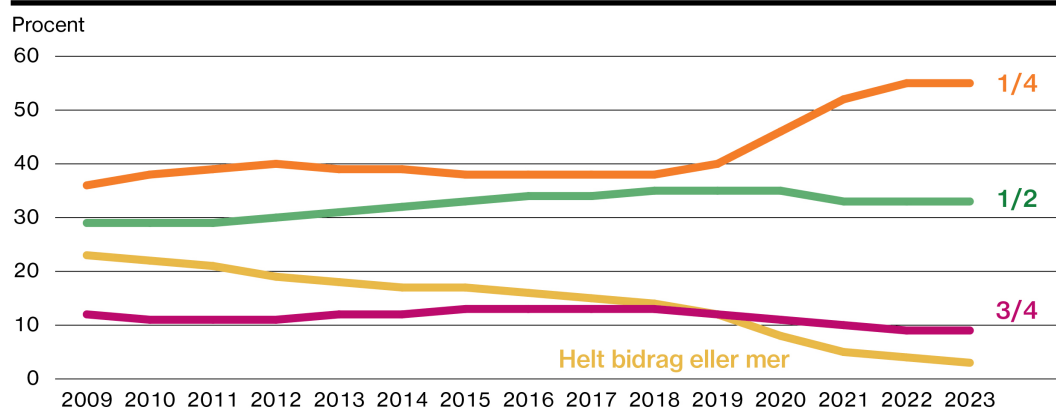
■ Andel mottagare med helt eller delat omvårdnadsbidrag och merkostnadsersättning för barn i december 2023

Kvinnor har hela tiden utgjort en majoritet av mottagarna för både vårdbidraget, omvårdnadsbidraget samt merkostnadsersättning för barn. I december 2023 fick kvinnor hela ersättningen

bland 74 procent av mottagarna, medan män fick det bland 10 procent av mottagarna. Bland 15 procent av mottagarna delade föräldrarna på ersättningen.

■ Andel omvårdnadsbidrag (vårdbidrag före 2019) efter omfattning i december

Andelen omvårdnadsbidrag och vårdbidrag med hel omfattning eller mer, har minskat under perioden, från att år 2009 utgöra 23 procent till att 2023 motsvara 3 procent av alla omvårdnadsbidrag och vårdbidrag. Den lägsta nivån (en fjärdedels ersättning) är vanligast förekommande och

omfattade 2018 totalt 38 procent av alla vårdbidrag. Efter införandet av omvårdnadsbidrag ökade andelen bidrag på den lägsta nivån och 2023 omfattade de 55 procent av alla vårdbidrag och omvårdnadsbidrag.

■ Omvårdnadsbidrag efter barnets ålder i december 2023

Ålder	Antal barn		Andel barn vars föräldrar får vårdbidrag för mer än ett barn, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-2	279	358	16	13
3-5	1 744	3 840	17	14
6-8	3 507	8 643	24	20
9-11	5 696	13 311	29	25
12-15	11 116	20 315	31	29
16-19	7 639	10 441	29	30
Samtliga	29 981	56 908	29	26

I december 2023 betalade Försäkringskassan ut omvårdnadsbidrag för 86 800 barn. Av barnen var 35 procent flickor och 65 procent pojkar. Det är fler

pojkar än flickor i alla åldrar. Ungefär 27 procent av barnen fanns i familjer som hade omvårdnadsbidrag för flera barn.

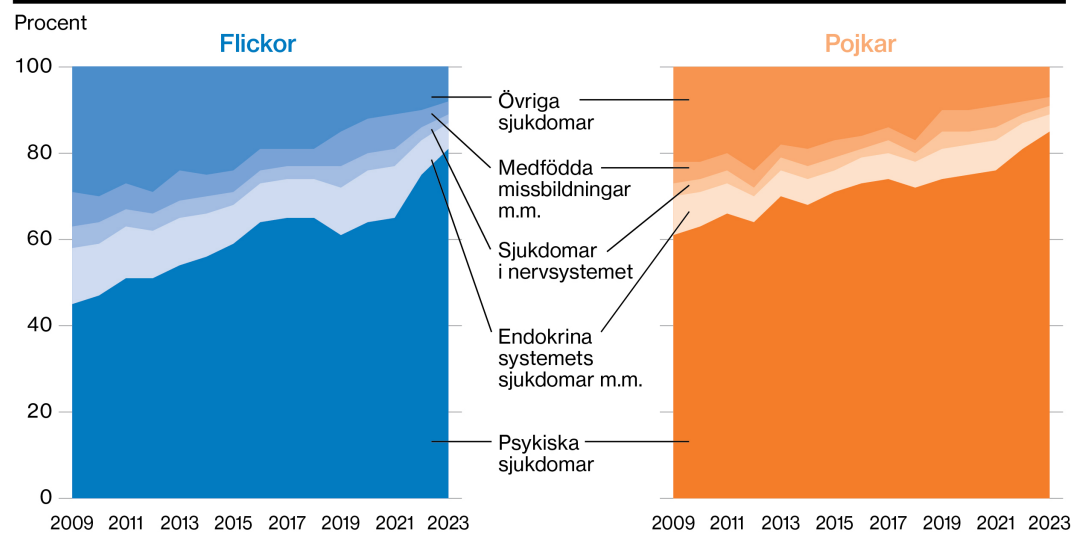
■ Omvårdnadsbidrag efter förälderns ålder i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kr i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	1 761	190	3 710	2 579
30-34	7 900	1 375	3 859	2 742
35-39	15 199	3 393	4 003	2 852
40-44	17 644	4 764	4 085	2 967
45-49	14 535	4 616	4 123	3 118
50-54	7 376	2 943	4 181	3 202
55-	2 225	1 758	4 232	3 402
Samtliga	66 640	19 039	4 054	3 039

I december 2023 var det 85 700 föräldrar som fick omvårdnadsbidrag utbetalt. Av mottagarna var 78 procent kvinnor och 22 procent män. Flest mottagare var i åldersgruppen 40-44 år.

Totalt sett betalades det ut 4,3 miljarder kronor i omvårdnadsbidrag, varav 83 procent till kvinnor och 17 procent till män.

Nybeviljade omvårdnadsbidrag (vårdbidrag före 2019) efter diagnosgrupp

Andelen nybeviljade vårdbidrag för psykiska sjukdomar ökade under 2000-talet och denna trend har fortsatt även efter att omvårdnadsbidraget introducerades 2019. År 2009 motsvarade psykiska sjukdomar 45 procent av alla nybeviljade vårdbidrag för flickor och 61 procent av alla nybeviljade

vårdbidrag för pojkar. Motsvarande andelar 2023 för omvårdnadsbidrag var 81 procent för flickor och 85 procent för pojkar. Att andelen nybeviljade med psykiska sjukdomar fortsätter att öka beror bland annat på att allt fler unga personer utreds för neuropsykiatriska funktionsnedsättningar.

Regler 2023

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan få omvårdnadsbidrag. Bidraget ska förbättra föräldrarnas ekonomiska förutsättningar att tillgodose barnets behov av omvårdnad och tillsyn till följd av en funktionsnedsättning.

Två föräldrar kan ha rätt till omvårdnadsbidrag för ett barn till och med juni det år barnet fyller 19 år, om barnet på grund av funktionsnedsättning kan antas behöva omvårdnad och tillsyn utöver vad barn i samma ålder utan funktionsnedsättning har behov av under minst sex månader. Även den som likställs med förälder till ett barn kan få omvårdnadsbidrag. Föräldrar

kan ansöka var för sig eller gemensamt för ett eller flera barn.

Bidraget kan beviljas med olika nivåer (hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels) beroende på hur omfattande barnets behov av omvårdnad och tillsyn är. Om bidraget gäller flera barn i en familj kan mer än ett helt omvårdnadsbidrag beviljas. Ett helt omvårdnadsbidrag uppgår till 2,5 prisbasbelopp per år vilket år 2023 innebar 10 938 kronor per månad. Omvårdnadsbidraget är skattepliktigt och pensionsgrundande.

Merkostnadsersättning för barn

Merkostnadsersättning för barn är ett ekonomiskt stöd till föräldrar som har merkostnader med anledning av sitt barns funktionsnedsättning. Ersättningen infördes år 2019 och ersätter den del av vårdbidraget som gällde merkostnader.

■ Merkostnadsersättning för barn efter barnets ålder i december 2023

Ålder	Antal barn		Andel barn vars föräldrar får merkostnadsersättning för mer än ett barn, procent	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0-5	68	79	16	22
6-8	97	147	49	41
9-11	125	194	47	57
12-15	290	392	40	50
16-21	257	289	30	35
Samtliga	837	1 101	37	44

I december 2023 betalade Försäkringskassan ut merkostnadsersättning för 1 900 barn, varav 43 procent var flickor och 57 procent pojkar. Av dessa barn fanns 41 procent i familjer som hade merkostnadsersättning för flera barn.

■ Merkostnadsersättning för barn efter föräldrarnas ålder i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kr i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	17	3	1 699	948
30-34	109	19	1 574	1 508
35-39	248	51	1 755	1 442
40-44	334	100	1 783	1 553
45-49	310	98	1 740	1 524
50-54	180	63	1 832	1 487
55-	77	43	1 736	1 605
Samtliga	1 275	377	1 752	1 518

Totalt betalades det ut merkostnadsersättning till 1 650 föräldrar i december 2023. Av mottagarna var 77 procent kvinnor och 23 procent män. Under 2023 betalades det ut 39 miljoner kronor i merkostnadsersättning för barn, varav 79 procent till kvinnor och 21 procent till män.

Regler 2023

Föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan få merkostnadsersättning. Ersättningen ska kompensera merkostnader som föräldrar har till följd av barnets funktionsnedsättning. En förälder kan få merkostnadsersättning för ett barn som har fått sin funktionsförmåga nedsatt under minst sex månader. Föräldrar kan ansöka var för sig eller gemensamt för ett eller flera barn. Även den som likställs med förälder till ett barn kan få merkostnadsersättning. Högst två föräldrar kan beviljas merkostnadsersättning för samma barn.

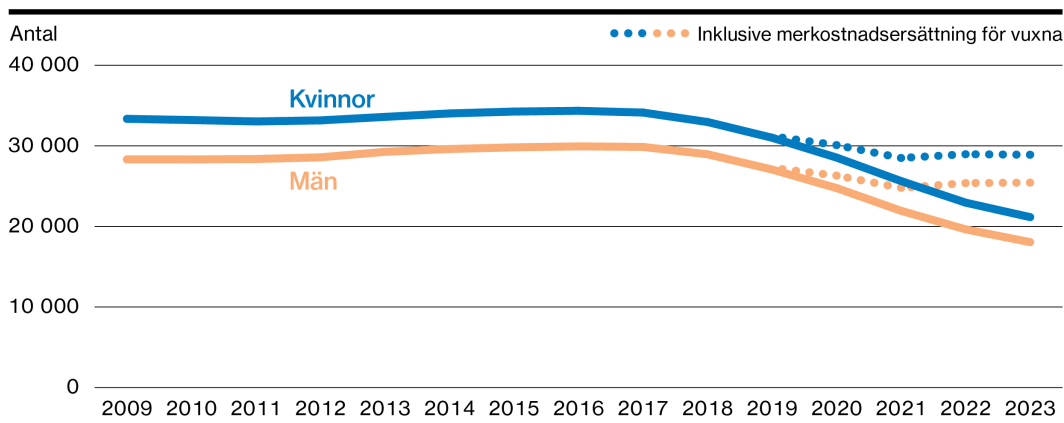
Ersättningen kan beviljas med olika nivåer av prisbasbeloppet (30, 40, 50, 60 eller 70 procent) beroende på hur höga merkostnaderna är. År 2023 innebär merkostnadsersättning på 70 procent av prisbasbeloppet 3 063 kronor per månad. Ersättningen är skattefri.

Om beslutet gäller flera barn kan merkostnadsersättning beviljas med mer än 70 procent av prisbasbeloppet.

Handikappersättning

Handikappersättning är ett ekonomiskt stöd till personer med funktionsnedsättning som behöver hjälp i vardagen eller har merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning. Sedan 1 januari 2019 är det inte möjligt att ansöka om handikappersättning.

Personer med handikappersättning i december

Antalet personer med handikappersättning låg på en stabil nivå mellan år 2008 och 2018. År 2019 infördes merkostnadsersättning för vuxna som på sikt ersätter handikappersättning. Det sammanlagda antalet personer som fått handikappersättning eller merkostnadsersättning för vuxna har

minskat med 12 procent mellan år 2019 och 2023. Det har under hela perioden varit fler kvinnor än män som haft handikappersättning. I december 2023 var det 21 151 kvinnor och 18 044 män som hade handikappersättning.

Handikappersättning i december 2023

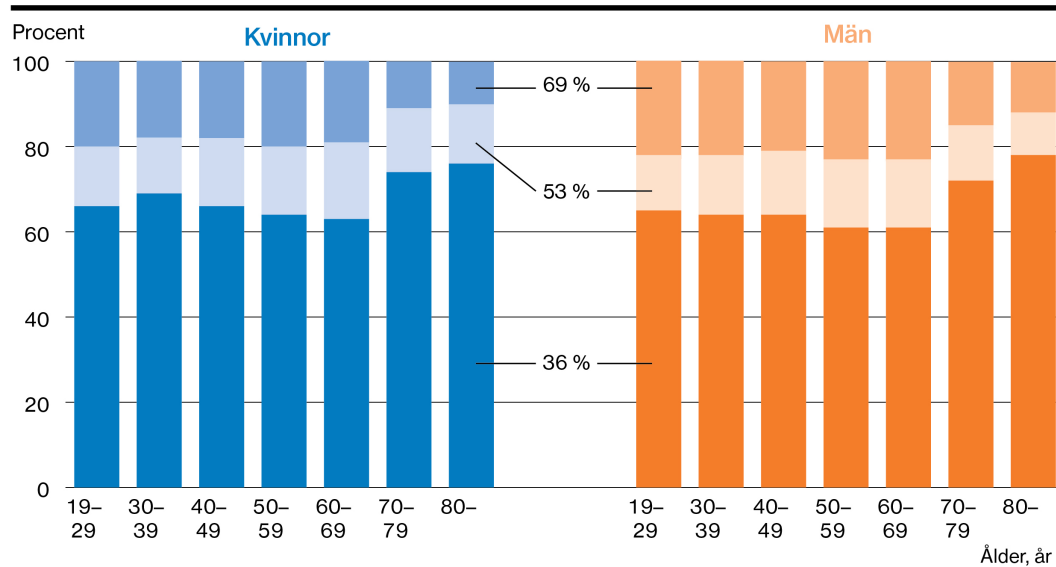
Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kr i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19–29	373	439	1 963	1 997
30–39	1 929	2 348	1 938	1 991
40–49	3 185	3 241	1 957	1 990
50–59	5 001	4 497	1 988	2 020
60–69	3 282	2 797	1 990	2 029
70–79	5 006	3 473	1 845	1 883
80–89	2 095	1 139	1 836	1 819
90–	280	110	1 738	1 740
Samtliga	21 151	18 044	1 926	1 971

I december 2023 hade 39 200 personer handikappersättning. Av mottagarna var 54 procent kvinnor och 46 procent män. Mottagare över 70 år hade något lägre ersättning än dem under 70 år. Män hade något högre ersättning i alla åldersgrupper förutom i den näst äldsta åldersgruppen.

Totalt betalades det ut 948 miljoner kronor i handikappersättning år 2023, varav 53 procent till kvinnor och 47 procent till män.

Handikappersättning efter ersättningsnivå och ålder i december 2023

Totalt 68 procent av kvinnorna och 65 procent av männen med handikappersättning hade den lägsta nivån av ersättningen (36 procent av prisbas-

beloppet). Den lägsta nivån är vanligast för alla åldersgrupper.

Regler 2023

En person som för avsevärd tid har fått sin funktionsförmåga nedsatt så att hen behöver tidskrävande hjälp av någon annan för att klara sig hemma eller på arbetet kan få handikappersättning. Handikappersättning beviljas också om en person i övrigt har betydande merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning. Handikappersättning kan beviljas från och med juli månad det år då en person fyller 19 år och som innan hen fyllt 65 år har fått sin funktionsförmåga nedsatt.

Ersättningen är 36, 53 eller 69 procent av prisbasbeloppet per år, beroende på

hjälpbehov och merkostnadernas storlek. År 2023 motsvarade de tre nivåerna 1 575, 2 319 respektive 3 019 kronor per månad. Blinda och personer med grav hörselskada får alltid ersättning om funktionsnedsättningen uppkom innan de fyllde 65 år.

Den 1 januari 2019 infördes merkostnadsersättning. Den kommer på sikt att ersätta handikappersättning. Sedan den 1 januari 2019 är det inte möjligt att ansöka om handikappersättning. Enligt övergångsbestämmelser finns undantag för personer som har handikappersättning sedan tidigare.

Merkostnadsersättning för vuxna

Merkostnadsersättning är ett ekonomiskt stöd till personer med funktionsnedsättning som har merkostnader på grund av sin funktionsnedsättning. Ersättningen infördes 2019 och ersätter den del av handikappersättning som gällde merkostnader.

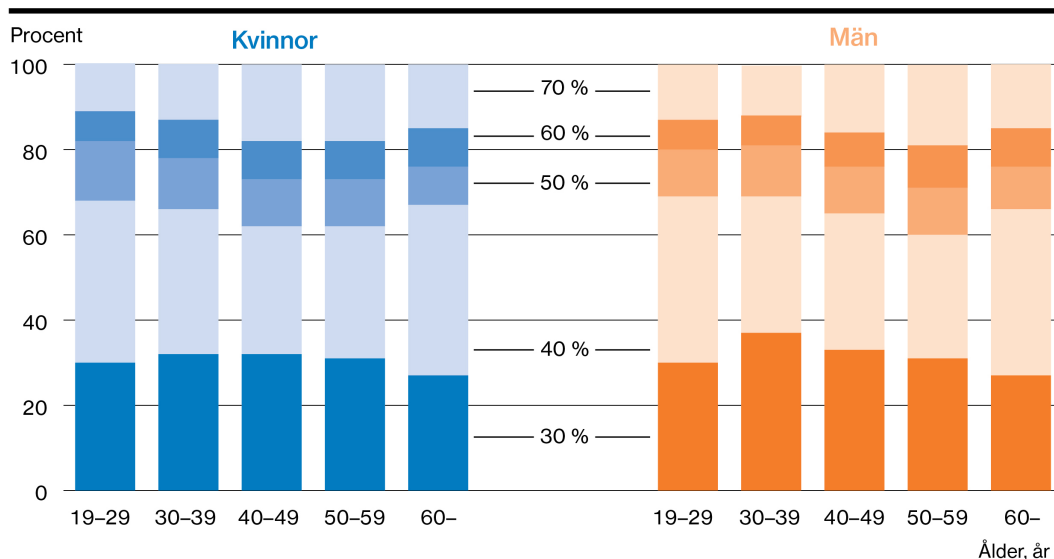
■ Merkostnadsersättning för vuxna i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kr i december	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
18-29	910	1 056	1 900	1 883
30-39	1 395	1 411	1 925	1 852
40-49	1 104	944	1 971	1 920
50-59	1 589	1 392	1 980	1 990
60-	2 744	2 586	1 947	1 962
Samtliga	7 742	7 389	1 948	1 930

I december 2023 hade 15 100 personer merkostnadsersättning för vuxna. Av mottagarna var 51 procent kvinnor och 49 procent män. Av alla vuxna med merkostnadsersättning är den största åldersgruppen 60 år och äldre, som står för 35 procent av alla mottagare.

År 2023 betalades det ut 364 miljoner kronor i merkostnadsersättning för vuxna, varav 51 procent till kvinnor och 49 procent till män. Kvinnor hade något högre ersättning i alla åldersgrupper förutom i de två äldsta åldersgrupperna.

■ Merkostnadsersättning för vuxna efter ersättningsnivå och ålder i december 2023

Totalt 65 procent av kvinnorna och 65 procent av männen med merkostnadsersättning för vuxna hade någon av de två lägsta nivåerna av

ersättningen (30 eller 40 procent av prisbasbeloppet). De två lägsta nivåerna är vanligast för alla åldersgrupper.

Regler 2023

Personer med funktionsnedsättning som har fyllt 18 år och inte har en underhållsskyldig förälder kan få merkostnadsersättning för vuxna. Ersättningen ska kompensera merkostnader till följd av personens funktionsnedsättning och underlätta deltagande i arbetslivet och det övriga samhällslivet.

En person kan få merkostnadsersättning om det kan antas att funktionsnedsättningen kommer att bestå i minst ett år. Funktionsnedsättningen måste ha skett innan personen har fyllt 66 år.

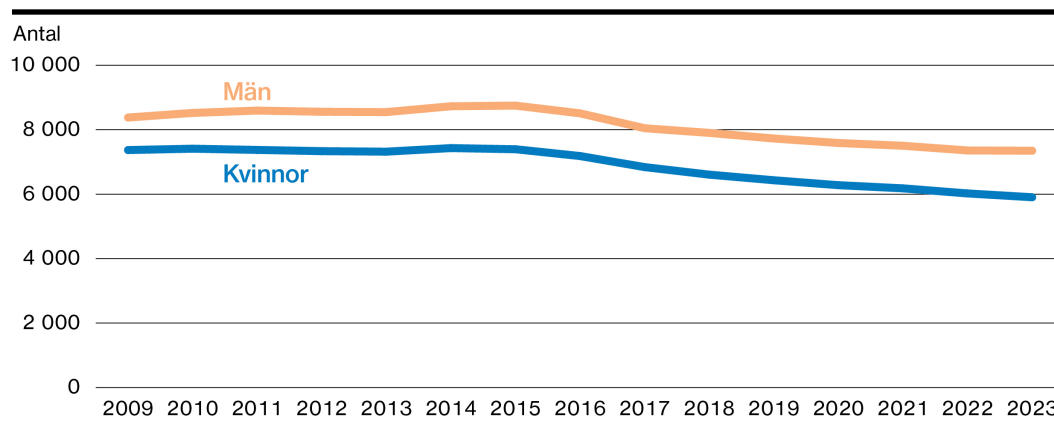
Ersättningen kan beviljas med olika nivåer av prisbasbeloppet (30, 40, 50, 60 eller 70 procent) beroende på hur höga merkostnaderna är. År 2023 innebär merkostnadsersättning på 70 procent av prisbasbeloppet 3 063 kronor per månad. Ersättningen är skattefri.

Blinda och personer med grav hörselskada får alltid ersättning om funktionsnedsättningen uppkom innan de fyllde 66 år.

Assistansersättning

Assistansersättning är ett ekonomiskt stöd som vuxna och barn med omfattande funktionsnedsättningar kan använda för att anlita personliga assistenter.

Personer med assistansersättning i december

Antalet vuxna och barn med assistansersättning ökade stadigt fram till 2009 då utvecklingen började plana ut. Sedan 2016 har antalet personer med assistansersättning minskat, vilket beror på förändringar i rättspraxis som förtydligat rätten till ersättning. Därför är det färre nya som kommer in i ersättningen samtidigt som det är ett högt utflöde från ersättningen till följd av att personer avlider.

Sedan assistansersättningens införande 1994 har det varit fler män och pojkar som fått ersättningen jämfört med kvinnor och flickor. I december 2023 fick 13 250 personer assistansersättning från Försäkringskassan. Av dessa var 55 procent män eller pojkar och 45 procent kvinnor eller flickor.

Assistansersättning i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal timmar per vecka, i medeltal	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
0-11	389	527	131	130
12-17	510	666	118	118
18-24	635	952	125	128
25-29	441	689	139	145
30-34	511	755	147	151
35-39	400	607	143	152
40-44	346	447	141	147
45-49	356	454	147	145
50-54	385	430	135	140
55-59	406	461	135	140
60-64	409	394	134	136
65-	1 117	966	114	121
Samtliga	5 905	7 348	131	136

I december 2023 var det 13 250 vuxna och barn som hade assistansersättning. Av totalt 7,9 miljoner beviljade timmar med assistansersättning i december gick 44 procent till kvinnor och flickor och

56 procent till män och pojkar. Män fick i genomsnitt fler beviljade timmar än kvinnor i de flesta åldersklasser. År 2023 var utgifterna för statlig assistansersättning 24,6 miljarder kronor.

Assistansersättning efter grupp i LSS personkrets i december 2023

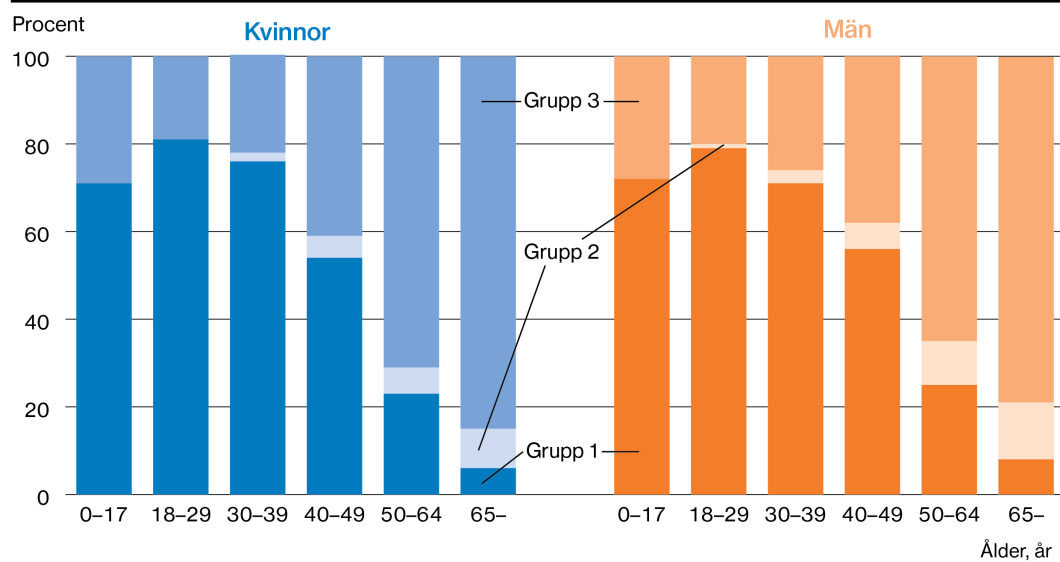
Grupp ¹	Antal personer		Antal timmar per vecka, i medeltal	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
1	2 861	3 954	135	139
2	218	346	149	157
3	2 716	2 920	126	132
Samtliga	5 905	7 348	131	136

¹För förklaring av de olika grupperna se regelruta.

Flest mottagare av assistansersättning finns i grupp 1 i LSS personkrets. Bland kvinnor och flickor var det 48 procent som tillhörde denna grupp i december 2023, motsvarande för män

och pojkar var 54 procent. Personer i grupp 2 har i genomsnitt fler antal timmar per vecka. Till skillnad från de övriga grupperna består grupp 2 endast av vuxna personer.

Assistansersättning efter grupp i LSS personkrets och ålder i december 2023

Bland personer med assistansersättning varierar fördelningen av olika grupper inom LSS personkrets mellan olika åldersgrupper. I åldersgrupperna 0-17 år och 18-29 år tillhör 70 procent respektive 80 procent grupp 1, medan andelen som

tillhör denna grupp är lägre bland de äldre åldersgrupperna 50-64 år och 65 år och uppåt. Samtidigt ökar andelen som tillhör grupp 2 med stigande ålder. Bland de assistansmottagare som är 50 år och äldre tillhör majoriteten grupp 3.

■ Assistansersättning efter typ av anordnare i december 2023

Anordnartyp	Antal personer	
	Kvinnor	Män
Privat företag	4 152	5 195
Brukarkooperativ	369	402
Egen	268	394
Kommun	993	1 199
Samtliga	5 905	7 348

Den assistansberättigade kan välja mellan att låta assistansen organiseras av sin kommun, ett brukarkooperativ, privat företag, eller att själv vara

arbetsgivare åt sina assistenter. En stor majoritet av de assistansberättigade väljer att anlita ett privat företag som assistanssamordnare.

Regler 2023

Assistansersättning kan ges till

- personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd (grupp 1)
- personer med betydande och bestående begåvningsmässiga funktionsnedsättningar efter en hjärnskada i vuxen ålder som orsakats av yttre våld eller kroppslig sjukdom (grupp 2)
- personer med andra varaktiga fysiska eller psykiska funktionsnedsättningar, som uppenbart inte beror på ett normalt åldrande, om de är stora och förorsakar betydande svårigheter i den dagliga livsföringen och därmed ett omfattande behov av stöd eller service (grupp 3)

Hjälp med grundläggande behov måste uppgå till mer än i genomsnitt 20 timmar i veckan för att få ersättning från Försäkringskassan. Om behovet är mindre är det kommunen som kan tillgodose behovet av hjälp.

Personer som bor i gruppboende eller vårdas på institution har inte rätt till assistansersättning.

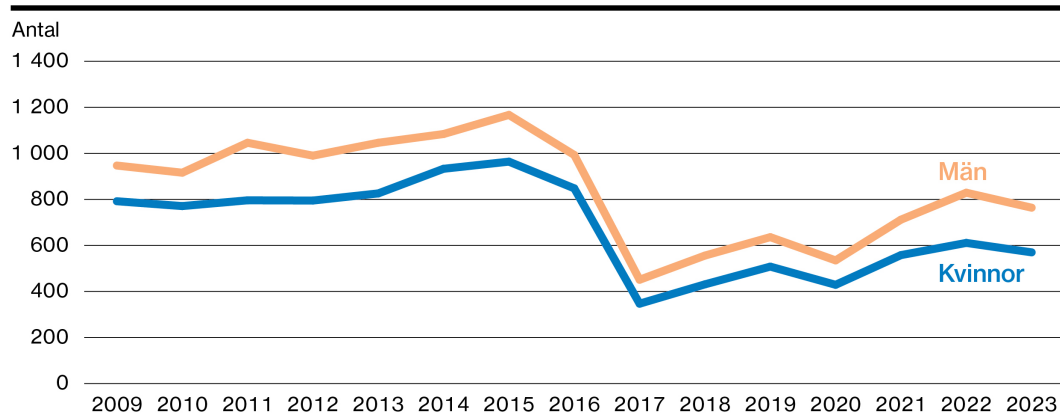
Assistansersättningen får endast användas till köp av personlig assistans eller för kostnader för personliga assistenter. Köp av personlig assistans kan ske från en kommun, ett brukarkooperativ eller ett privat företag. Det är också möjligt att bli egen arbetsgivare åt sina assistenter. Brukarkooperativ och privata företag ska ha tillstånd från Inspektionen för vård och omsorg (IVO) för att få bedriva verksamhet med personlig assistans. En kommun som bedriver verksamhet med personlig assistans ska ha anmält detta till IVO. Om personer själva anställer sina assistenter ska de också ha anmält detta till IVO.

Assistansersättning betalas med ett så kallat schablonbelopp per timme, vilket år 2023 motsvarade 324,50 kronor. Möjlighet finns dock för personer med särskilda skäl att ansöka om ett högre timbelopp. Det högsta beloppet 2023 var 363,44 kronor.

Bilstöd

Bilstöd ska möjliggöra ett aktivt, delaktigt och självständigt liv för personer med funktionsnedsättning.

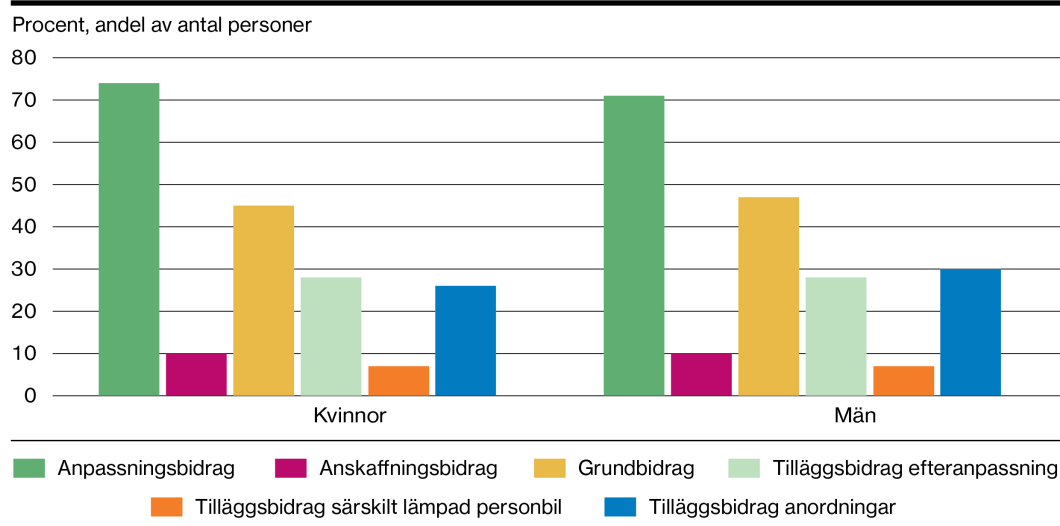
Antal beviljade bilstöd

Fram till och med år 2006 kunde personer få nytt bilstöd vart sjunde år. Sedan år 2007 kan nytt bilstöd beviljas vart nionde år. Dessa regler förklarar varför det förekommer toppar med en viss regelbundenhet under tidsperioden. År 2017

genomfördes en lagändring som ledde till fördröjningar i handläggningen, samtidigt som antalet ansökningar minskade. Under hela perioden har färre kvinnor än män beviljats bilstöd.

Bilstöd efter typ av bidrag år 2023

Bilstödet består av olika bidrag för att köpa eller anpassa ett fordon, det vanligaste bidraget 2023 var anpassningsbidrag. Omkring 72 procent av alla mottagare har fått anpassningsbidrag. Det är möj-

ligt att beviljas flera olika typer av bilstöd. Av det utbetalda beloppet år 2023 betalades 68 procent ut i form av anpassningsbidrag.

■ Bilstöd efter ålder år 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
18–24	9	8	309 153	191 638
25–29	14	22	80 763	180 314
30–34	34	31	131 001	281 746
35–39	44	50	146 191	94 760
40–44	64	67	104 081	155 927
45–49	57	89	127 124	117 016
50–54	76	99	98 605	144 511
55–59	61	94	114 468	159 627
60–64	53	54	109 593	121 194
65–	31	67	255 252	86 483
Samtliga	443	581	128 453	140 248

Under 2023 fick 1 020 personer bilstöd. Av mottagarna var 43 procent kvinnor och 57 procent män. Totalt utbetalades 145 miljoner kronor i bilstöd under 2023, varav 41 procent gick till kvinnor och

59 procent av utbetalningarna gick till män. De högsta beloppen beviljas som anpassningsbidrag, vilket påverkar det utbetalda medelbeloppet.

■ Bilstöd till föräldrar efter barnets ålder år 2023

Ålder	Antal barn		Medelbelopp, kronor under året	
	Flickor	Pojkar	Flickor	Pojkar
0–4	9	6	95 933	153 013
5–9	33	38	172 343	144 515
10–14	36	46	112 287	105 078
15–19	35	49	114 202	119 409
20–24	9	18	205 429	68 913
25–	16	38	95 818	129 956
Samtliga	138	195	130 232	119 349

År 2023 fick föräldrar till 333 barn med funktionsnedsättning bilstöd. Av dessa barn var 44 procent flickor och 56 procent pojkar.

Föräldrar till flickor fick i genomsnitt högre utbetalt belopp jämfört med föräldrar till pojkar.

Regler 2023

Personer som har en funktionsnedsättning som ger stora svårigheter att förflytta sig på egen hand eller att använda allmänna kommunikationer kan få bilstöd. Svårigheterna ska finnas kvar i minst nio år. Även föräldrar till barn med funktionsnedsättning kan få bilstöd om de behöver bilen för att kunna förflytta sig tillsammans med barnet.

Bilstöd består av flera bidrag. Det finns tre bidrag för att köpa bil – grundbidrag, anskaffningsbidrag och tilläggsbidrag. Tilläggsbidraget består av tre delar: bidrag för den som behöver

efteranpassa bilen, bidrag för den som behöver en särskilt lämpad bil och bidrag för den som behöver särskilda originalmonterade anordningar i bilen. Beroende på inkomsten kan även anskaffningsbidrag vara aktuellt. Bidrag för inköp av bil kan beviljas vart nionde år. Anpassningsbidrag kan beviljas för anpassning av fordon. Bilstöd kan i vissa fall även beviljas för körkortsutbildning. Bilstöd beviljas främst till bil, men även till andra motorfordon som motorcykel eller moped.

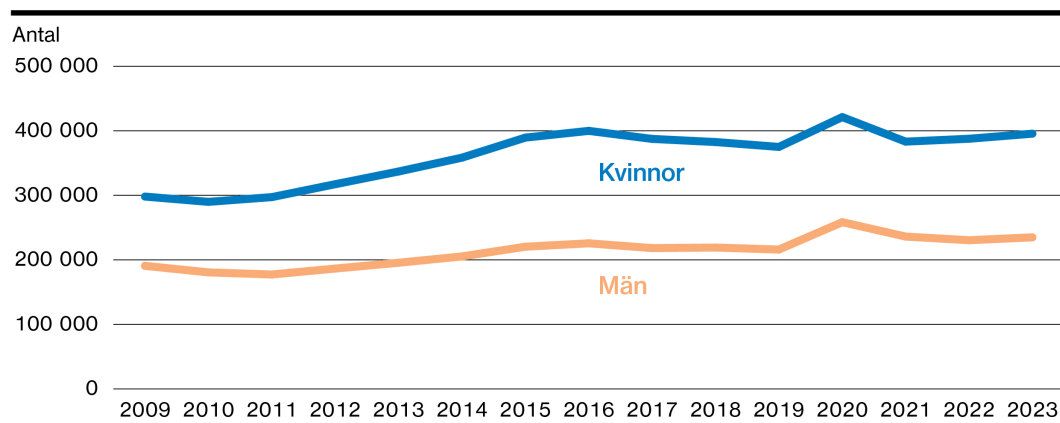

Ekonomisk trygghet vid sjukdom

Sjukpenning

Sjukpenning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom.

■ Antal mottagare av sjukpenning

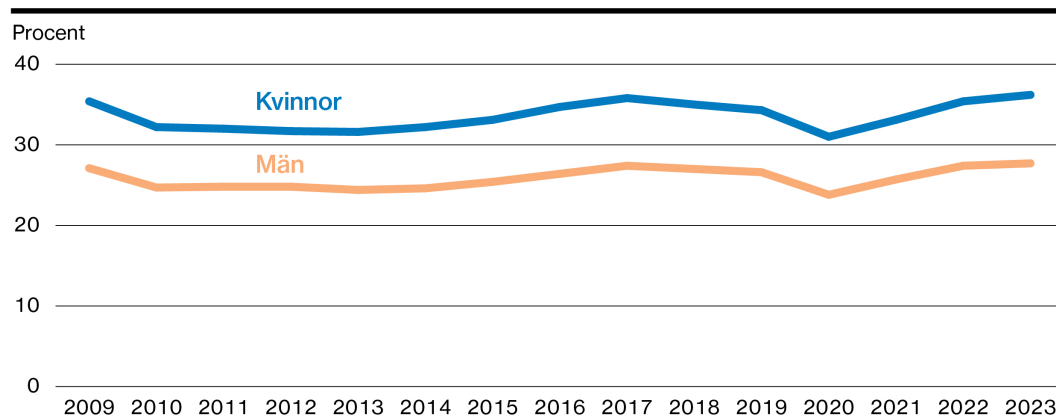

Antalet mottagare av sjukpenning minskade fram till år 2010, ökade till år 2016 och minskade något till år 2019. Under pandemiåret 2020 ökade framförallt antalet sjukfall kortare än 22 dagar kraftigt. Även åren 2021 och 2022 påverkade pandemin behovet av sjukpenning men i minskande grad. I takt med ökad sysselsättning och fler

sjukpenningförsäkrade har antalet mottagare fortsatt öka något under år 2023.

Totalt fick 630 000 personer sjukpenning någon gång under år 2023 varav 63 procent var kvinnor och 37 procent var män. Jämfört med 2022 ökade antalet mottagare med 2 procent bland både kvinnor och män.

■ Andel ersatta sjukpenningdagar med partiell omfattning

Andelen ersatta sjukpenningdagar med partiell omfattning minskade fram till år 2010, ökade något mellan år 2014 och 2017 och minskade därefter fram till pandemiåret 2020. Därefter har de partiella dagarna åter ökat igen till nivån före pandemin. Grundregeln har varit att sjukskrivna på

deltid ska minska sin arbetstid lika mycket varje dag, men under år 2022 ökades möjligheten till mer flexibel förläggning av arbetstiden.

Omkring 36 respektive 28 procent av de utbetalda dagarna med sjukpenning för kvinnor och män betalades ut med partiell omfattning år 2023.

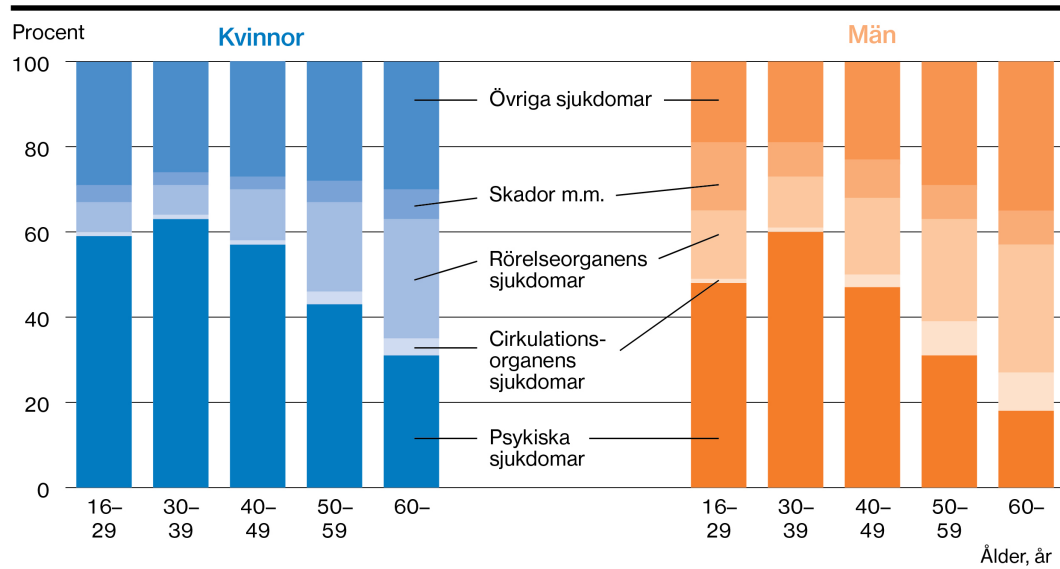
■ Sjukpenning år 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16–24	14 530	11 188	65	57	560	645
25–29	31 165	17 064	70	72	658	701
30–34	54 007	26 964	86	96	623	602
35–39	48 287	24 602	94	92	672	686
40–44	42 308	22 707	104	92	697	743
45–49	43 596	23 862	107	98	703	755
50–54	48 806	27 941	108	100	701	760
55–59	55 396	35 681	107	105	691	762
60–	57 476	44 885	109	111	686	744
Samtliga	395 571	234 894	98	97	678	723

Av de 42,9 miljarder kronor som betalades ut i sjukpenning år 2023 gick 62 procent till kvinnor och 38 procent till män. Det genomsnittliga ersatta dagbeloppet för män var 7 procent högre än för kvinnor, vilket bland annat beror på skillnader i kvinnors och mäns arbetsinkomster. Antal sjukpenningdagar per sjukskriven var i medeltal 98 dagar för kvinnor och 97 dagar för män, vilket är en ökning med 4 dagar för kvinnor

och 5 dagar för män jämfört med år 2022. Det genomsnittliga antalet sjukpenningdagar ökar i regel med stigande ålder för både kvinnor och män. En anledning till detta är ökad risk för sjukdom och längre tid för återhämtning med stigande ålder. Personer som har varit yrkesverksamma under en längre tid har också utsatts för en större sammanlagd arbetsbelastning och exponering för risker i arbetsmiljön.

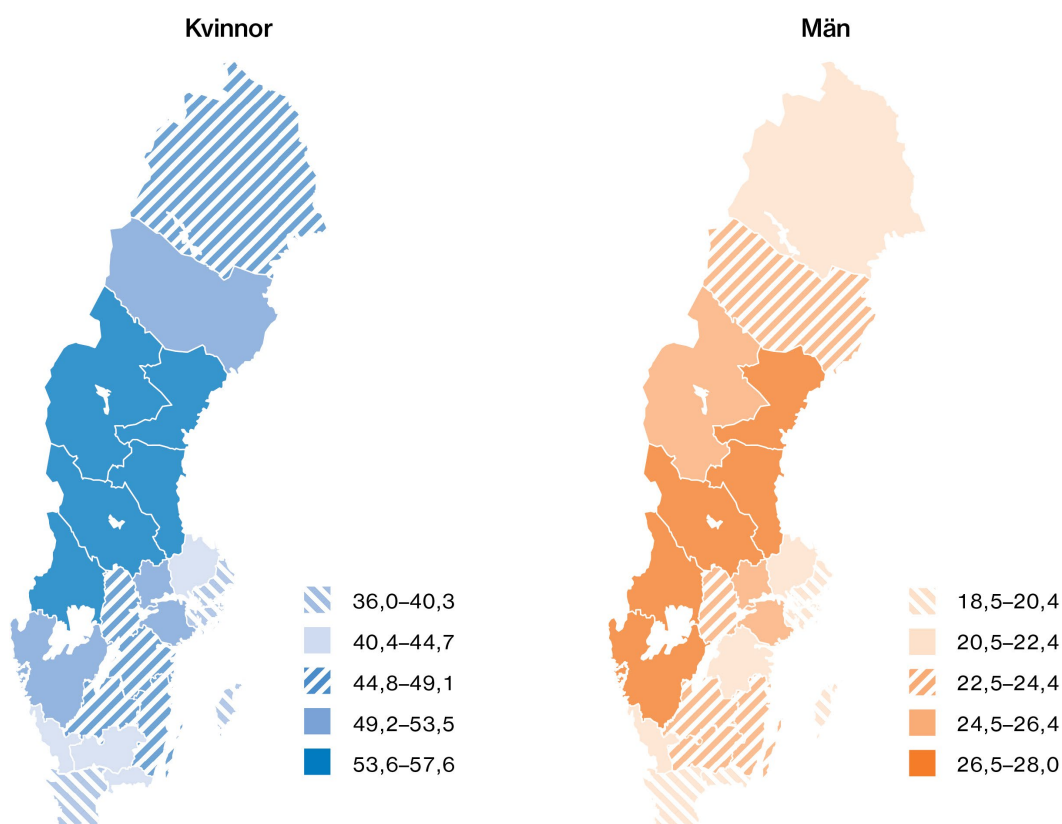
■ Pågående fall med sjukpenning efter ålder och diagnosgrupp i december 2023

För både kvinnor och män var psykiska sjukdomar och rörelseorganens sjukdomar de vanligaste diagnosgrupperna i pågående sjukfall med sjukpenning eller rehabiliteringspenning i december 2023. Psykiska sjukdomar motsvarade 51 procent av alla fall för kvinnor och 39 procent av alla fall

för män. Motsvarande siffra för rörelseorganens sjukdomar var 15 och 21 procent för kvinnor respektive män. Psykiska sjukdomar är vanligast i alla åldersgrupper förutom för män i åldrarna över 60 år då rörelseorganens sjukdomar är de vanligaste diagnoserna.

■ Pågående sjukfall per 1 000 försäkrade per län i december 2023

I Sverige hade kvinnor och män i åldrarna 16–64 år totalt 44 respektive 23 pågående sjukfall per 1 000 skattade försäkrade i december 2023. Ett sjukfall definieras som en sammanhängande period där ersättning betalats ut i form av sjukpenning eller rehabiliteringspenning eller både

och. Se sidan 10 för mer information om skattningen av antal försäkrade.

I december 2023 hade Värmlands län flest pågående sjukfall per 1 000 skattade försäkrade bland kvinnor med 58 sjukfall. Gävleborgs län har flest pågående sjukfall bland män med 28 sjukfall.

Regler 2023

En person kan få hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels sjukpenning vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom. Under de första 14 dagarna i en sjukperiod ansvarar arbetsgivaren för att betala sjuklön till den som är anställd. Om nedsättningen av arbetsförmågan kvarstår även efter sjuklöneperioden kan en anställd få sjukpenning från Försäkringskassan. Den som är arbetslös eller egenföretagare kan få sjukpenning från Försäkringskassan redan från början av sjukperioden. För anställda och arbetslösa görs ett karensavdrag som motsvarar 20 procent av den sjuklön eller sjukpenning som den försäkrade får vid sjukfrånvaro en genomsnittlig kalendervecka. En egenföretagare har istället enligt huvudregeln 7 karensdagar, men även möjlighet att välja en karenstid på 1, 14, 30, 60 eller 90 dagar. Nedsättningen av arbetsförmågan på grund av sjukdom ska från den 8:e dagen styrkas med läkarintyg.

Sjukpenning på normalnivå, motsvarande knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI), kan betalas ut under 364 dagar inom en ramtid om 450 dagar. Personer med allvarliga sjukdomar kan beviljas sjukpenning på normalnivå för obegränsad tid. Sjukpenning kan som högst baseras på inkomst motsvarande 10 prisbasbelopp vilket år 2023 motsvarade 1 116 kronor per dag vid hel sjukpenning på normalnivå. Om nedsättningen av arbetsförmågan kvarstår efter 364 dagar kan sjukpenning betalas ut i form av sjukpenning på fortsättningsnivå. Ersättningen motsvarar då knappt 75 procent av SGI vilket år 2023 motsvarade en maximal ersättning på 1 046 kronor per dag. Den som är arbetslös kan få sjukpenning med högst 543 kronor per dag.

Bedömning av arbetsförmågans nedsättning görs enligt den så kallade rehabiliteringskedjan:

- De första 90 dagarna bedöms arbetsförmågans nedsättning för *anställda* i förhållande till det vanliga arbetet eller annat tillfälligt arbete som arbetsgivaren kan erbjuda.
- Efter 90 dagar bedöms arbetsförmågans nedsättning för *anställda* även i förhållande till andra arbeten som arbetsgivaren kan erbjuda efter omplacering.
- Efter 180 dagar bedöms arbetsförmågans nedsättning för *anställda* mot angivet

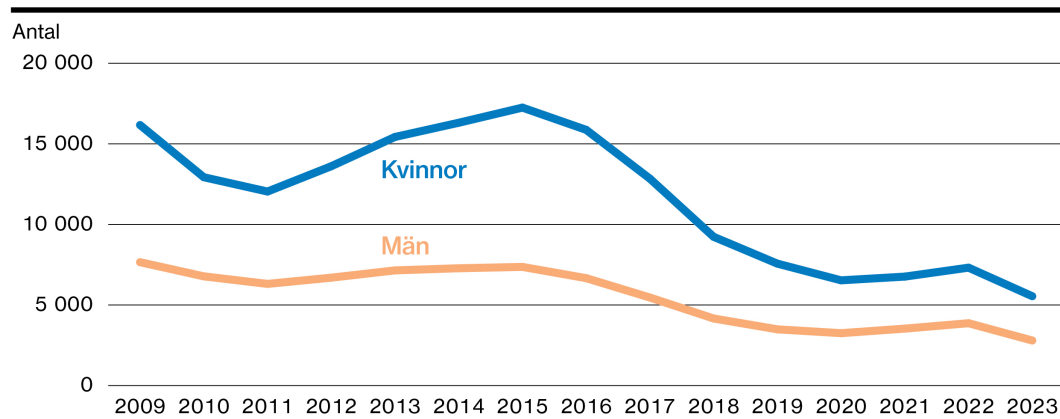
arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden. Det gäller dock inte om Försäkringskassan bedömer att det finns övervägande skäl, det vill säga att mer talar för än emot att hen kommer att kunna gå tillbaka till arbete hos arbetsgivaren inom 365 dagar i samma omfattning som tidigare, eller om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan mot sådant arbete som är normalt förekommande på arbetsmarknaden. Då bedöms arbetsförmågans nedsättning i förhållande till arbete hos arbetsgivaren även efter dag 180. Om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan mot sådant arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden kan bedömningen göras i förhållande till arbete hos arbetsgivaren även efter dag 365 trots att den försäkrade bedöms ha arbetsförmåga i ett arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden. Dessutom finns ytterligare en möjlighet till undantag från bedömningen mot normalt förekommande arbete om det finns särskilda skäl. Särskilda skäl innebär att det finns stor sannolikhet för att individen kan vara tillbaka i ordinarie jobb eller annat arbete hos arbetsgivaren senast dag 550 i sjukperioden.

- För *egenföretagare* görs en prövning mot det vanliga arbetet fram till och med dag 180. Därefter prövas arbetsförmågans nedsättning i förhållande till sådant angivet arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden om det inte det finns övervägande skäl för att hen kommer att kunna återgå i arbete inom 365 dagar eller om det kan anses oskäligt att bedöma arbetsförmågan i förhållande till normalt förekommande arbeten. Också för egenföretagare finns undantaget särskilda skäl om det finns stor sannolikhet att individen kan vara tillbaka i arbete i det egna företaget senast dag 550 i sjukperioden.
- Anställda och egenföretagare som fyllt 63 år får sin arbetsförmåga prövad mot jobb hos arbetsgivaren även efter dag 180 i rehabiliteringskedjan.
- För *arbetslösa* prövas arbetsförmågans nedsättning redan från första sjukdagen i förhållande till sådant arbete som normalt förekommer på arbetsmarknaden.

Arbetslivsinriktad rehabilitering

Rehabiliteringsåtgärder som ska underlätta för sjukskrivna att återgå till arbete.

Antal mottagare av rehabiliteringspenning

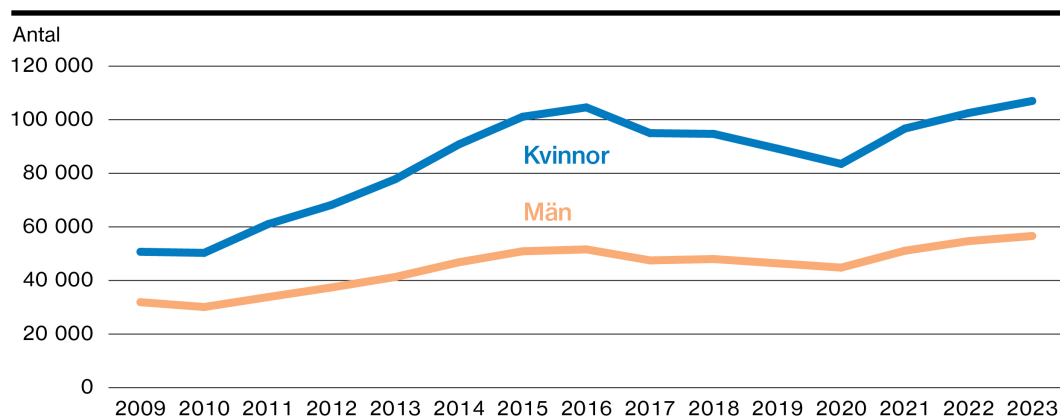

Antalet mottagare av rehabiliteringspenning minskade fram till år 2011 för att sedan öka fram till år 2015 och därefter åter minska. Under pandemin ökade främst antalet sjukfall kortare än 22 dagar med förmodat mindre behov av arbetslivsinriktad rehabilitering. Antalet mottagare av rehabiliteringspenning ökade under år 2021 och 2022 för att minska med 25 procent år 2023. Anledningen till minskningen år 2023 är främst en ny tolkning

av regelverket som gör att ersättningen endast ges i den omfattning som åtgärden förhindrar arbete. Tidigare gavs ersättningen i den omfattning arbetsförmågan var nedsatt innan åtgärden startade.

Totalt fick 8 300 personer rehabiliteringspenning någon gång under år 2023 varav 66 procent var kvinnor och 34 procent var män. Jämfört med 2022 minskade antalet mottagare med 24 procent bland kvinnor och 28 procent bland män.

Antal sjukfall längre än 60 dagar i december

Det är oftast personer med långa sjukfall som får någon form av arbetslivsinriktad rehabilitering. Med långa sjukfall avses här personer som har ersättning i form av sjukpenning eller rehabiliteringspenning eller både och i över 60 dagar. Antalet personer med sjukfall längre än 60 dagar sjönk fram till år 2010 för att därefter öka fram till år 2016. De långa sjukfallen minskade efter år 2016 för att år 2021 öka igen efter

regeländringar som utökade möjligheten till fortsatt sjukpenning efter rehabiliteringskedjans dag 180. Mellan år 2022 och 2023 ökade de långa sjukfallen med 4 procent. I december 2023 var antalet pågående långa sjukfall 107 000 bland kvinnor och 56 600 bland män. Kvinnornas andel av sjukfallen längre än 60 dagar i december 2023 var 65 procent och männens andel var 35 procent.

■ Rehabiliteringspenning år 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor per dag	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
16–24	62	38	126	112	459	532
25–29	223	142	120	112	496	523
30–34	855	570	130	122	404	401
35–39	750	375	121	133	489	505
40–44	795	338	118	117	549	543
45–49	771	324	120	122	556	567
50–54	890	367	118	119	555	564
55–59	750	379	117	104	557	586
60–	448	263	102	107	547	575
Samtliga	5 544	2 796	119	118	516	520

Av mottagarna av rehabiliteringspenning år 2023 var 66 procent kvinnor och 34 procent män. Av 0,5 miljarder kronor som totalt betalades ut i reha-

biliteringspenning under år 2023 gick 67 procent till kvinnor och 33 procent till män.

Regler 2023

Arbetsträning och utbildning är exempel på arbetslivsinriktade rehabiliteringsåtgärder.

När en person deltar i arbetslivsinriktad rehabilitering kan hen få rehabiliteringspenning om arbetsförmågan är nedsatt med minst en fjärdedel på grund av sjukdom. Ett särskilt bidrag som täcker vissa kostnader som kan uppstå i samband med rehabiliteringen (exempelvis för resor) kan också betalas ut. Vidare kan Försäkringskassan ge bidrag till arbetshjälpmedel.

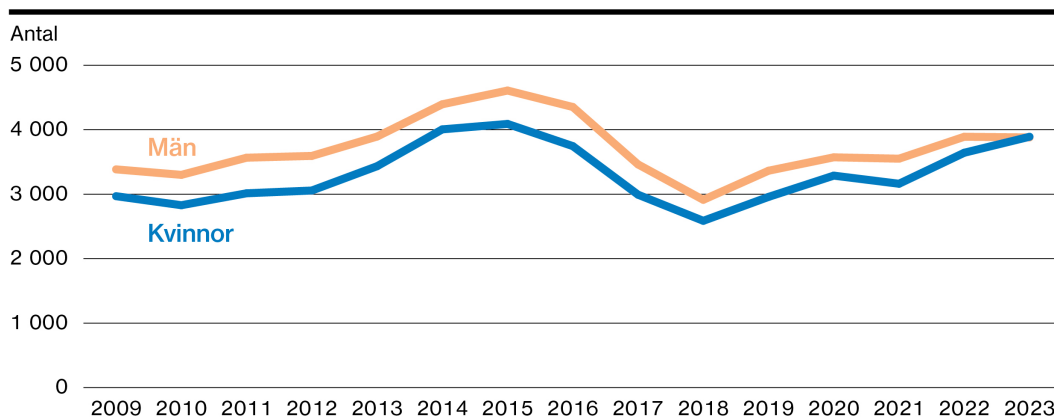
Rehabiliteringspenning lämnas för samma nivåer som för sjukpenning, dvs. som hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning.

Rehabiliteringspenning kan som högst baseras på inkomst motsvarande 10 prisbasbelopp. Rehabiliteringspenningen är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten (SGI) och räknas in i de 364 dagar som den försäkrade maximalt kan få sjukpenning på normalnivå. År 2023 var den maximala rehabiliteringspenningen per dag på normalnivå 1 116 kronor. Efter dessa 364 dagar kan rehabiliteringspenning på fortsättningsnivå, motsvarande knappt 75 procent av SGI, betalas ut. År 2023 var maximal ersättning per dag på fortsättningsnivå 1 046 kronor.

Aktivitetsersättning och sjukersättning

Aktivitetsersättning och sjukersättning ger ekonomisk trygghet vid långvarigt nedsatt arbetsförmåga.

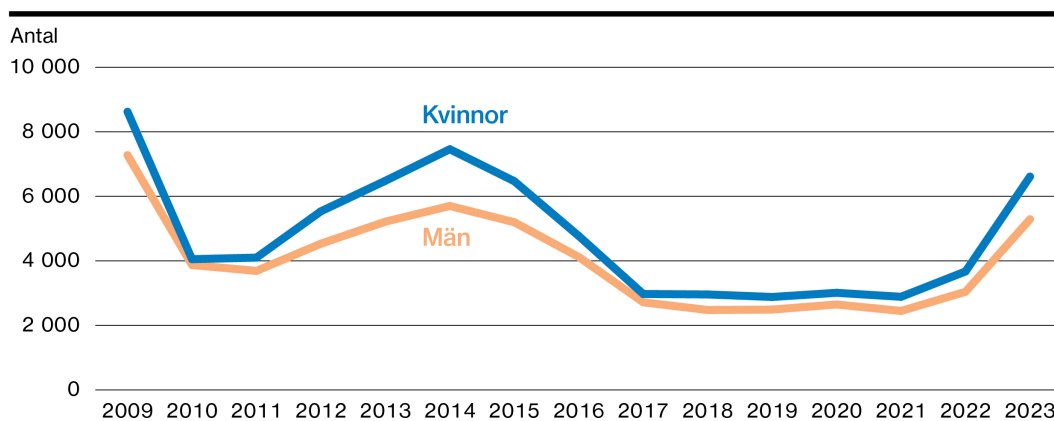
Nybeviljad aktivitetsersättning för personer yngre än 30 år

Under perioden 2003–2016 nybeviljades enbart aktivitetsersättning för personer yngre än 30 år. Före år 2003 kunde personer yngre än 30 år nybeviljas förtidspension, eller sjukbidrag som var tidsbegränsat. Sedan januari 2017 kan personer som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga få sjukersättning istället för aktivitetsersättning från och med juli det år de fyller 19 år.

Efter några år med minskat antal nybeviljade aktivitetsersättningar från år 2016 ökade antalet återigen år 2019. Under 2023 nybeviljades 7 800 personer aktivitetsersättning jämnt fördelade mellan könen. Det var 7 procent fler än 2022 för kvinnor och ett oförändrat antal för män.

Nybeviljad sjukersättning för personer 30 år eller äldre

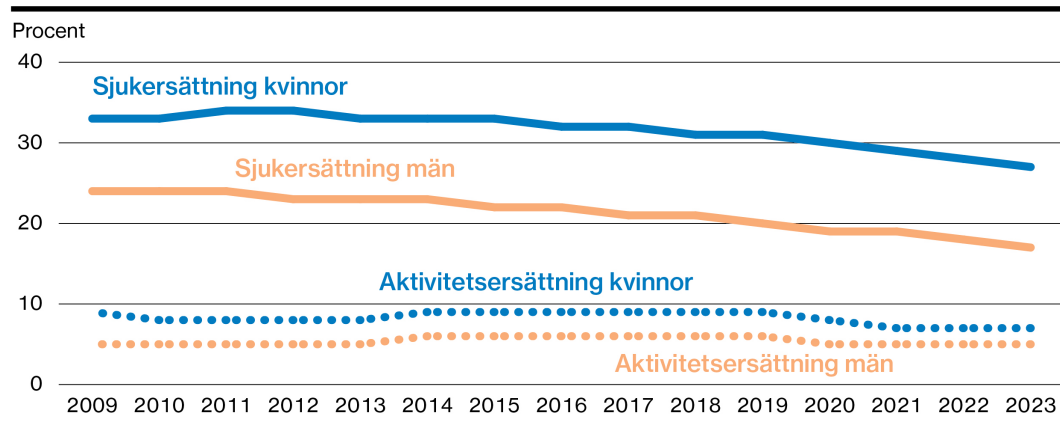
Före 2003 kunde personer som var 30 år eller äldre få förtidspension eller tidsbegränsat sjukbidrag vid permanent eller varaktigt nedsatt arbetsförmåga. År 2003 ändrades regelverket och personer 30 år eller äldre kunde då istället få stadigvarande eller tidsbegränsad sjukersättning. Under 2008 avskaffades tidsbegränsad sjukersättning och kriterierna att beviljas stadigvarande sjukersättning skärptes. Antalet nybeviljande sjukersättningar minskade

fram till 2010. En viss ökning av nybeviljad sjukersättning skedde under perioden 2012–2014, men därefter har antalet återigen minskat till en lägre nivå.

Under 2022 infördes särskilda regler för äldre vid bedömningen av arbetsförmåga och antalet nybeviljade sjukersättningar har ökat sedan dess. År 2023 var det 11 900 personer som nybeviljades sjukersättning, vilket är en ökning med 77 procent från år 2022.

■ Andel aktivitets- och sjukersättningar med partiell omfattning i december

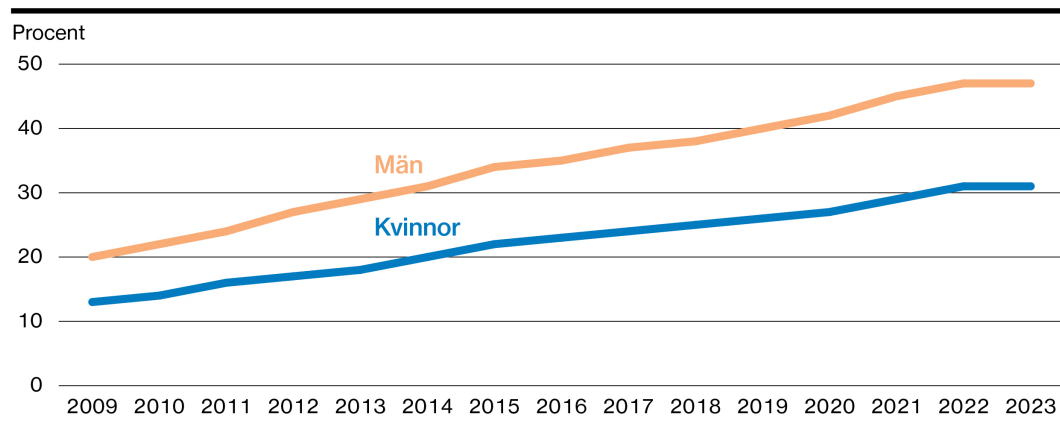

Andelen sjukersättningar med partiell omfattning har minskat under det senaste decenniet, medan partiell aktivitetsersättning legat stabilt på en lägre nivå.

Partiell ersättning har under hela tidsperioden varit vanligare bland kvinnor än bland män.

I december 2023 hade 27 procent av kvinnorna och 17 procent av männen partiell sjukersättning. Partiell aktivitetsersättning hade 7 procent av kvinnorna och 5 procent av männen.

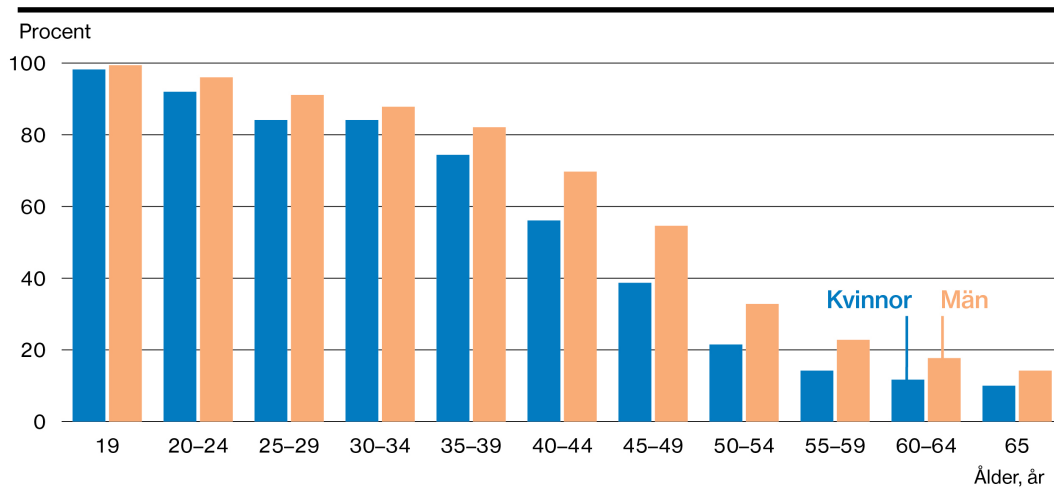
■ Andel aktivitets- och sjukersättningar med endast garantiersättning i december

Garantiersättning får personer med inga eller låga tidigare arbetsinkomster och innebär något mer än hälften så stor inkomst som den som har maximal inkomstrelaterad ersättning. Andelen som endast har den lägre garantiersättningen har successivt ökat över tid. Mellan 2009 och 2022 ökade andelen från 13 till 31 procent bland kvinnor och från 20 till 47 procent bland män.

Under 2023 är andelen med garantiersättning oförändrad. I och med ändrade regler har fler äldre med få år kvar till ålderspension fått sjukersättning. Många av dessa äldre har tidigare arbetsinkomster som ger inkomstrelaterad ersättning. Att endast ha garantiersättning är vanligare bland män än bland kvinnor.

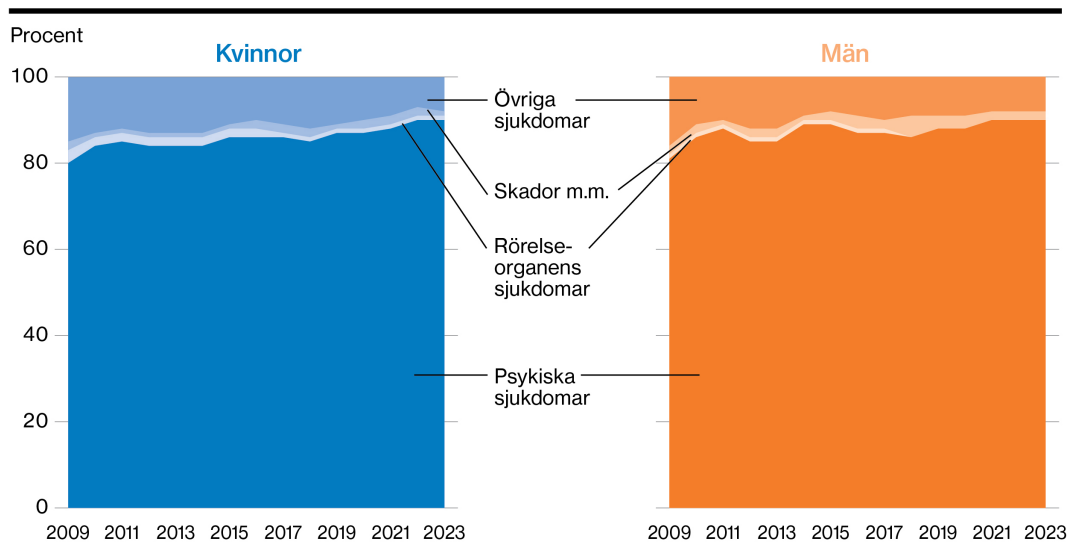
■ Andel aktivitets- och sjukersättningar med endast garantiersättning efter ålder i december 2023

Andelen mottagare som endast har garantiersättning är högre bland yngre än äldre. I december 2023 hade 98 procent av kvinnorna och 99 procent av männen som var 19 år gamla endast garantiersättning. I åldersgruppen 60-64 år hade 12 procent av kvinnorna och 18 procent av männen endast garantiersättning.

Flertalet av de äldre har haft möjlighet att genom tidigare förvärvsarbete bygga upp ett ytterligare försäkringsskydd och får därför en högre inkomstrelaterad ersättning. I alla åldersgrupper är det vanligare bland män än kvinnor att endast ha garantiersättning.

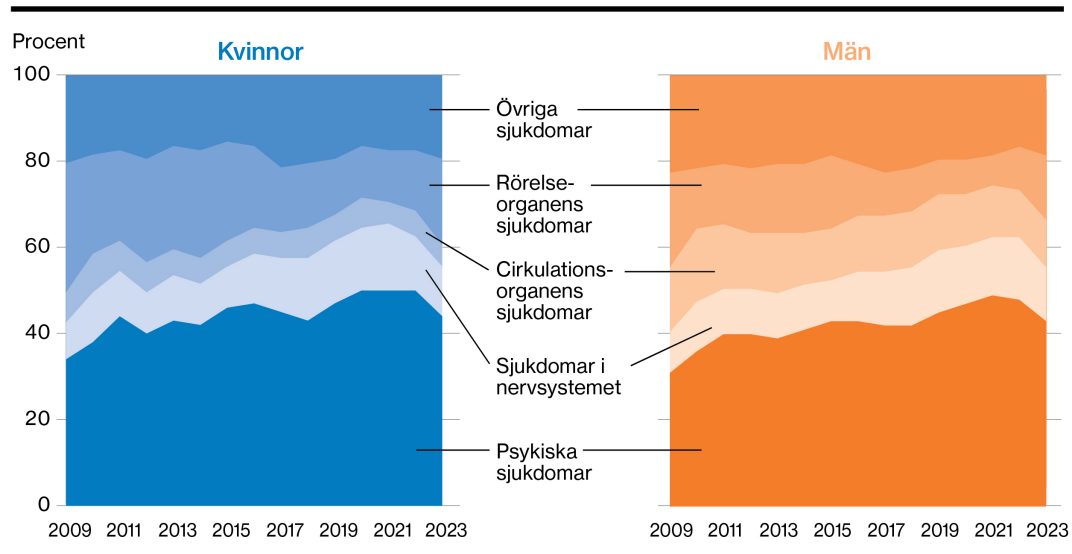
■ Nybeviljad aktivitetsersättning efter diagnosgrupp

Psykiska sjukdomar dominerar bland de som nybeviljas aktivitetsersättning, och andelen med psykiska sjukdomar har successivt ökat. År 2023

motsvarade de psykiska sjukdomarna 90 procent av alla nybeviljade aktivitetsersättningar för både kvinnor och män.

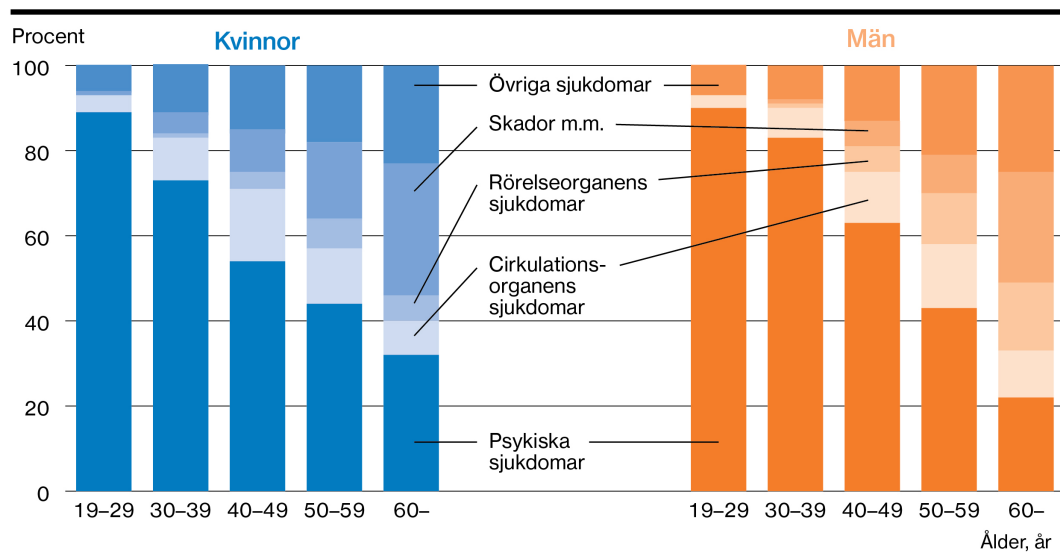
Nybeviljad sjukersättning efter diagnosgrupp

Sedan snart två decennier har psykiska sjukdomar varit den största diagnosgruppen för nybeviljad sjukersättning. År 2023 motsvarade de psykiska sjukdomarna 44 procent för kvinnor och 43 procent för män. Över tid har också sjukdomar i nervsystemet ökat och utgjorde 11 procent av de nybeviljade sjukersättningarna bland kvinnor och 12 procent bland män under år 2023.

Rörelseorganens sjukdomar var länge den största diagnosgruppen för personer som nybeviljats sjukersättning, och 2023 utgjorde den 20 procent bland kvinnor och 15 procent bland män. Det är en tydlig ökning från 2022 då rörelseorganens sjukdomar utgjorde 14 procent bland kvinnor och 10 procent bland män och beror sannolikt på de särskilda reglerna för äldre som infördes i sjukersättningen under 2022.

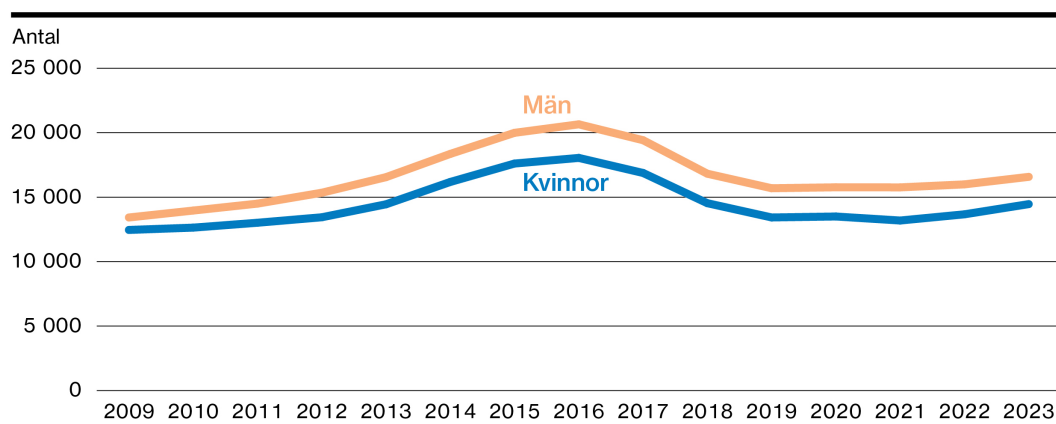
Nybeviljad aktivitets- och sjukersättning efter ålder och diagnosgrupp år 2023

Psykiska sjukdomar var den vanligaste diagnosgruppen i alla åldersgrupper för kvinnor och för män yngre än 60 år som nybeviljades aktivitets- eller sjukersättning år 2023. I de yngre åldersgrup-

perna är psykiska sjukdomar helt dominerande medan fysiska sjukdomar och skador är vanliga bland äldre.

Antal mottagare av aktivitetsersättning i december

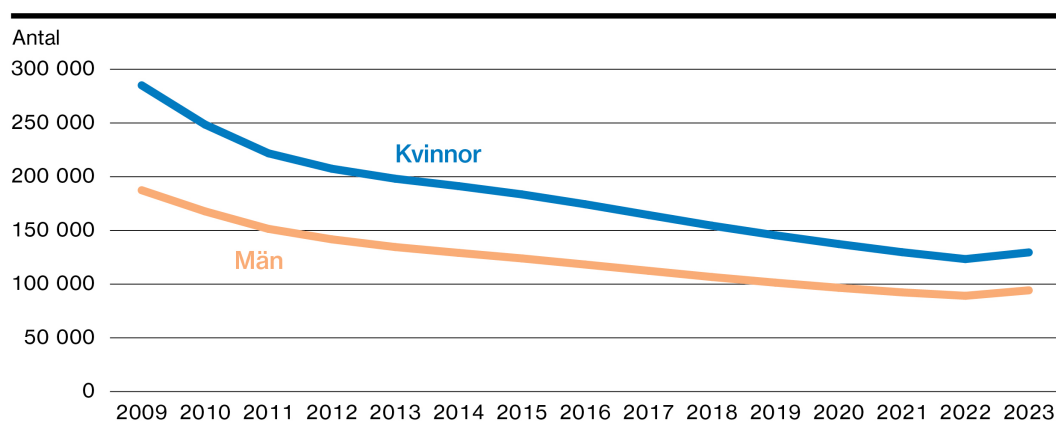

Antalet mottagare av aktivitetsersättning ökade fram till år 2016 för att därefter minska. Fler män än kvinnor har aktivitetsersättning.

Totalt hade 31 000 personer aktivitetsersättning i slutet av år 2023 varav 47 procent var kvinnor

och 53 procent var män. Jämfört med 2022 ökade antalet mottagare med 6 procent bland kvinnor och 4 procent bland män.

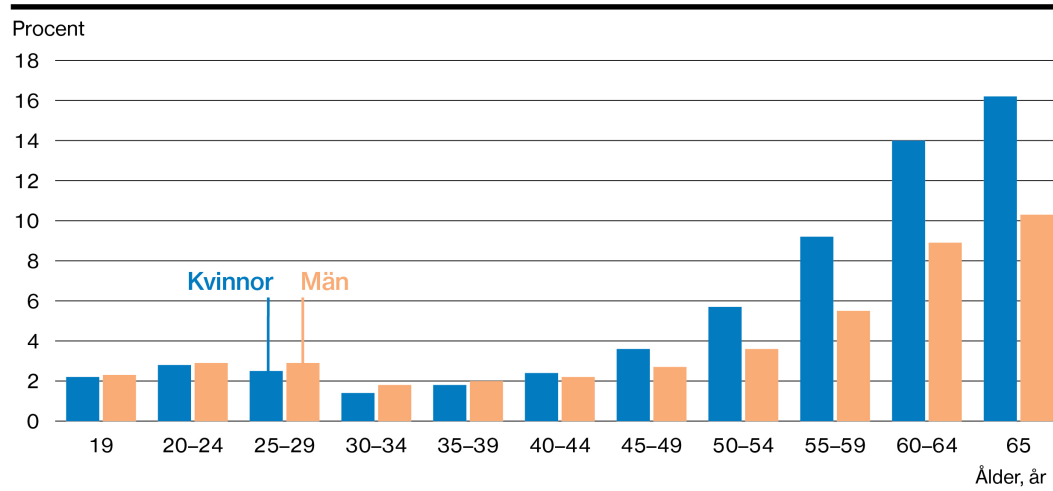
Antal mottagare av sjukersättning i december

Antalet mottagare av sjukersättning har kontinuerligt minskat över tid, vilket till stor del beror på det striktare regelverket i sjukförsäkringen som infördes 2008. I och med nya regler för äldre år 2022 har antalet mottagare ökat. Fler kvinnor än män har sjukersättning.

Totalt hade 223 700 personer sjukersättning i slutet av år 2023 varav 58 procent var kvinnor och 42 procent var män. Jämfört med 2022 ökade antalet mottagare med 5 procent bland kvinnor och 6 procent bland män.

■ Andel av befolkningen med aktivitets- eller sjukersättning i december 2023

Andelen i befolkningen som av hälsoskäl helt eller delvis lämnat arbetsmarknaden med aktivitets- eller sjukersättning stiger med ökande ålder. Andelen ökar från omkring 2 procent i yngre åldersgrupper till 14 procent för kvinnor och 9 procent för män i åldersgruppen 60–64 år,

och 16 procent för kvinnor och 10 procent män i 65-årsåldern.

I yngre åldrar är det något vanligare att män har aktivitets- eller sjukersättning än kvinnor, men från åldersgruppen 40–44 år är det vanligare att kvinnor har sådan ersättning än män.

■ Aktivitetsersättning i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	1 129	1 353	10 828	10 834	2,1	2,3
20-24	6 835	7 658	10 831	10 912	2,7	2,7
25-29	6 496	7 564	11 107	11 257	2,3	2,5
Samtliga	14 460	16 575	10 955	11 063	2,4	2,6

Av totalt 4,5 miljarder kronor som betalades ut i aktivitetsersättning under år 2023 gick 46 procent till kvinnor och 54 procent till män. Av mottagarna var 47 procent kvinnor och 53 procent män.

Flertalet av dem som får aktivitetsersättning har inte haft möjlighet att genom förvärvsarbete

bygga upp ett ytterligare försäkringsskydd och får därför enbart garantiersättning. I december 2023 fick 88 procent av kvinnorna och 93 procent av männen med aktivitetsersättning endast garantiersättning.

■ Sjukersättning i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp, kronor per månad		Andel av befolkningen, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19–24	396	633	11 153	11 138	0,1	0,2
25–29	751	1 299	11 731	11 714	0,3	0,4
30–34	5 183	6 889	11 375	11 618	1,4	1,8
35–39	6 013	7 013	11 137	11 511	1,8	2,0
40–44	7 522	7 274	11 144	11 649	2,4	2,2
45–49	11 147	8 570	11 098	12 004	3,6	2,7
50–54	18 350	11 858	11 198	12 283	5,7	3,6
55–59	30 605	18 817	11 309	12 613	9,2	5,5
60–64	40 570	26 166	11 535	12 941	14,0	8,9
65	8 961	5 675	11 450	13 000	16,2	10,3
Samtliga	129 498	94 194	11 343	12 379	4,4	3,1

Av totalt 31 miljarder kronor som betalades ut i sjukersättning under år 2023 gick 56 procent till kvinnor och 44 procent till män. Av mottagarna av sjukersättning var 58 procent kvinnor och 42 procent män. Antalet mottagare ökar med stigande ålder för både kvinnor och män, på grund av ökad risk för sjukdom och större sammanlagd arbetsbelastning och exponering för risker i arbetsmiljön.

Flertalet av de äldre som får sjukersättning har haft möjlighet att genom tidigare förvärvsarbete bygga upp ett ytterligare försäkringsskydd och får därför en högre inkomstrelaterad ersättning. I december 2023 fick 75 procent av kvinnorna och 61 procent av männen inkomstrelaterad sjukersättning.

Regler 2023

Aktivitetsersättning beviljas de som är i åldrarna 19–29 år och som av medicinska skäl har fått sin arbetsförmåga nedsatt med minst en fjärdedel under minst ett år. Ersättningen är alltid tidsbegränsad. Aktivitetsersättningen kan kombineras med en medverkan i olika aktiviteter som ska ha till syfte att ta tillvara den enskildes möjligheter till utveckling och arbete under ungdomsåren. Ungdomar som på grund av funktionsnedsättning ännu inte har avslutat sin utbildning på grundskole- och gymnasienivå har rätt till hel aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång under studierna.

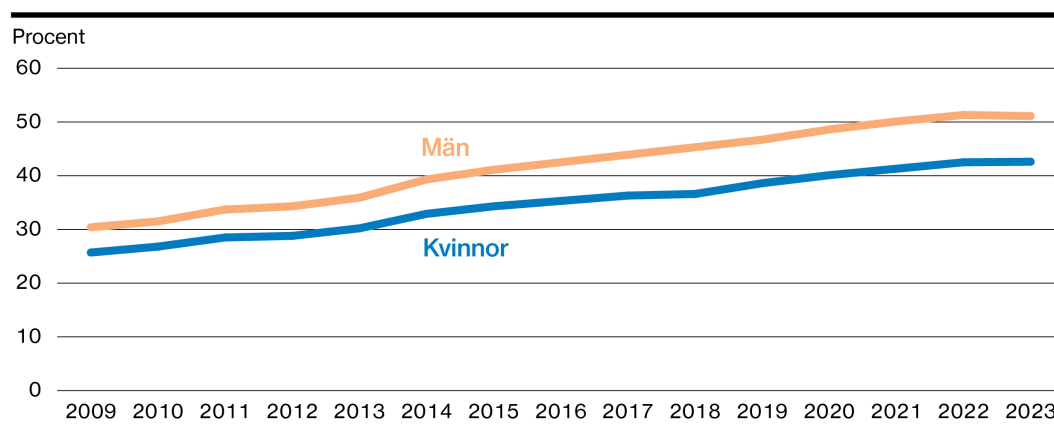
Sjukersättning beviljas de som är i åldrarna 19–65 år och som har en stadigvarande nedsatt arbetsförmåga, det vill säga för all överskådlig framtid. I åldrarna 19–60 år bedöms arbetsförmågan mot alla arbeten på arbetsmarknaden och i åldrarna 61–65 år bedöms arbetsförmågan mot de arbeten som personen har erfarenhet av under de senaste femton åren eller annat lämpligt arbete som personen har erbjudits.

Aktivitets- och sjukersättning kan betalas ut i form av hel, tre fjärdedels, halv respektive en fjärdedels ersättning. Aktivitetsersättning på grund av förlängd skolgång betalas alltid ut som hel ersättning. Det finns en inkomstrelaterad ersättning och en garantiersättning. Den inkomstrelaterade ersättningen är knuten till arbetsinkomsten. Garantiersättning får personer med inga eller låga förvärvsinkomster. För aktivitetsersättning varierar garantiersättningen beroende på bland annat ålder. Maximal garantiersättning vid aktivitetsersättning var 11 944 kronor per månad före skatt år 2023, motsvarande 2,73 prisbasbelopp. För sjukersättning var den maximala garantiersättningen 12 163 kronor per månad före skatt år 2023, motsvarande 2,78 prisbasbelopp. Maximal hel inkomstrelaterad aktivitets- eller sjukersättning var 21 230 kronor per månad före skatt år 2023.

Bostadstillägg till personer med aktivitetsersättning eller sjukersättning

Personer med aktivitets- eller sjukersättning som har en låg inkomst kan få bostadstillägg så att de kan ha möjlighet att ha en bostad av god kvalitet, utan att levnadsstandarden i övrigt behöver påverkas.

■ Andel personer med aktivitets- eller sjukersättning som har bostadstillägg i december

Andel personer med bostadstillägg ökade successivt under perioden 2009 till 2022. Vilket hänger ihop med den samtida ökningen av andelen personer som endast har den lägre ersättningen på garantinivå. I och med ändrade regler för äldre år 2022 har det blivit fler äldre mottagare med inkomstrelaterad ersättning och färre med bostadstillägg. Totalt sett är därför andelen

med bostadstillägg oförändrad mellan år 2022 och 2023.

Under perioden har andelen män som har aktivitets- eller sjukersättning och har bostadstillägg ökat något mer än andelen kvinnor. Av mottagarna av aktivitets- eller sjukersättning fick 43 procent av kvinnorna och 51 procent av männen bostadstillägg i december 2023.

■ Bostadstillägg till personer med aktivitets- eller sjukersättning i december 2023¹

Ålder	Antal mottagare		Andel av mottagarna av aktivitets- eller sjukersättning som har bostadstillägg, procent		Medelbelopp, kronor per månad	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
19	300	350	26	26	3 232	2 932
20–24	4 135	4 832	57	58	3 927	3 866
25–29	4 930	6 229	68	70	4 324	4 295
30–34	3 729	5 187	72	75	4 544	4 510
35–39	4 043	5 226	67	75	4 333	4 334
40–44	4 401	5 018	59	69	4 227	4 234
45–49	5 280	5 075	47	59	4 138	4 180
50–54	7 452	5 909	41	50	4 073	3 973
55–59	11 246	7 892	37	42	4 011	3 865
60–	15 827	10 864	32	34	3 921	3 825
Samtliga	61 343	56 582	43	51	4 091	4 074

¹ I tabellen inkluderas både mottagare av bostadstillägg och särskilt bostadstillägg.

Av mottagarna av bostadstillägg var 52 procent kvinnor och 48 procent män i december 2023. Andelen med bostadstillägg är högre i åldrar då eget boende blir vanligare men minskar med

åldern i och med att fler äldre har inkomstrelaterad ersättning. Totalt betalades det ut 5,9 miljarder kronor i bostadstillägg under år 2023.

Regler 2023

Bostadstillägget omfattar bostadstillägg och särskilt bostadstillägg.

Bostadstillägg är ett tillägg till allmänna pensions- och sjukförsäkringsförmåner. Försäkringskassan administrerar bostadstillägg till dem som har sjukersättning eller aktivitetsersättning. Pensionsmyndigheten administrerar bostadstillägg till dem som har övriga förmåner såsom ålderspension, efterlevandepension m.m.

Storleken på bostadstillägget beror på boendekostnaden samt inkomster och förmögenhet. Under 2023 var högsta möjliga bostadstillägg 96 procent av boendekostnaden upp till 5 000 kronor per månad för ensamstående respektive 2 500 kronor per månad för sammanboende. Om boendekostnaden överstiger dessa belopp beaktas 70 procent av den överskjutande boendekostnaden upp till

7 500 kronor per månad för ensamstående respektive 3 750 kronor per månad för sammanboende. Bostadstillägg är ett skattefritt stöd som den enskilde måste ansöka om.

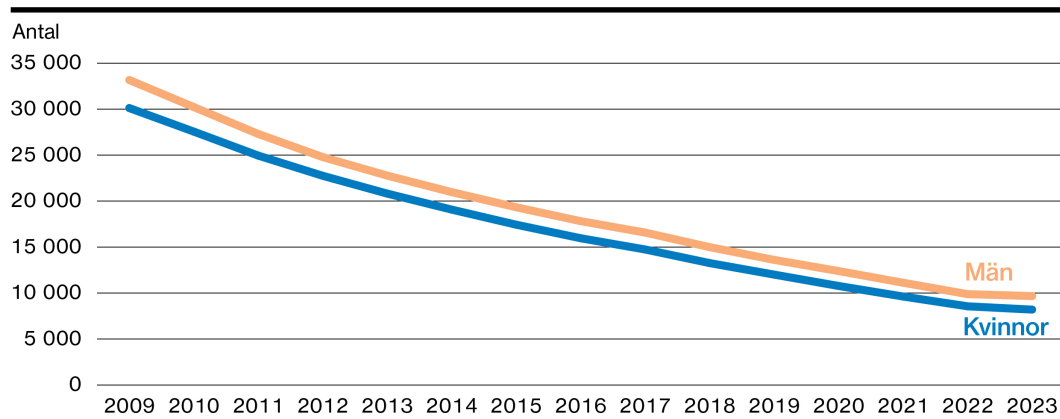
Särskilt bostadstillägg är ett stöd som syftar till att garantera den enskilde en skälig levnadsnivå efter att en skälig bostadskostnad är betald. En förutsättning för att kunna få särskilt bostadstillägg är att bostadstillägg är beviljat. Under år 2023 ansågs en bostadskostnad som uppgick till högst 7 500 kronor per månad för ensamstående och 3 750 kronor per månad för sammanboende som skälig bostadskostnad. Beloppen för skälig levnadsnivå var 6 719 kronor per månad för ensamstående och 5 404 kronor för sammanboende. Särskilt bostadstillägg betalas ut i form av ett utfyllnadsbelopp upp till skälig levnadsnivå.

Arbetskkadeersättning

Arbetskkadeersättning ska ge ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av arbetskkada.

Antal mottagare av egenlivränta enligt arbetskkadeförsäkringen i december

Antalet mottagare av egenlivräntor enligt nuvarande lagstiftning har successivt minskat under en längre tidsperiod. Det beror bland annat på en regelförändring som gjordes redan år 1993 då det infördes strängare krav för att få en arbetskkada godkänd, vilket senare mildrades något år 2002. Prövning av rätten till arbetskkadelivränta görs ofta i samband med prövning av rätten till sjukersättning. En delförklaring till den fortsatta

minskningen av antal mottagare av egenlivräntor är att också antalet prövade och nybeviljade sjukersättningar ligger på en lägre nivå sedan år 2008 då ett striktare regelverk infördes i sjukförsäkringen. Minskningen mellan år 2009 och 2023 var 72 procent. Nedgången i antalet mottagare dämpades under 2023 på grund av att höjd åldersgräns för allmän pension gjort att fler fått ersättningen ytterligare ett år.

Arbetskkadelivränta i december 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp i december, kronor per månad	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
20–29	11	24	14 955	17 936
30–34	41	96	19 451	15 534
35–39	67	136	16 020	13 491
40–44	132	223	16 686	12 966
45–49	265	459	13 436	12 970
50–54	633	909	11 965	11 495
55–59	1 486	2 173	10 396	10 455
60–64	2 223	3 361	9 389	10 578
65	601	773	9 853	10 865
Samtliga	5 459	8 154	10 554	11 003

Av mottagarna av arbetskkadelivränta enligt nuvarande lagstiftning var 40 procent kvinnor och 60 procent män. År 2023 utbetalades 2,2 miljarder kronor i arbetskkadelivränta. Av det

utbetalda beloppet gick 39 procent till kvinnor och 61 procent till män. Kvinnornas genomsnittliga ersättning var 4 procent lägre än männens, vilket motsvarar 449 kronor per månad.

Regler 2023

Alla som förvärvsarbetar i Sverige är försäkrade för arbetsskada. Med arbetsskada menas skada till följd av olycksfall eller skadlig inverkan i arbetet. Ersättning som Försäkringskassan kan betala ut är för inkomstförlust, tandvårdskostnader, kostnader för sjukvård utomlands, sjukpenning i särskilda fall och kostnader för särskilda hjälpmedel. Det finns även ersättning för efterlevande och begravningshjälp, vilka från och med den 1 januari 2010 administreras av Pensionsmyndigheten.

Den största ersättningen som betalas ut från arbetsskadeförsäkringen är egenlivränta. Det är en ersättning som kommer i fråga först om en godkänd arbetsskada medför en bestående nedsättning av förmågan att skaffa sig inkomst genom arbete.

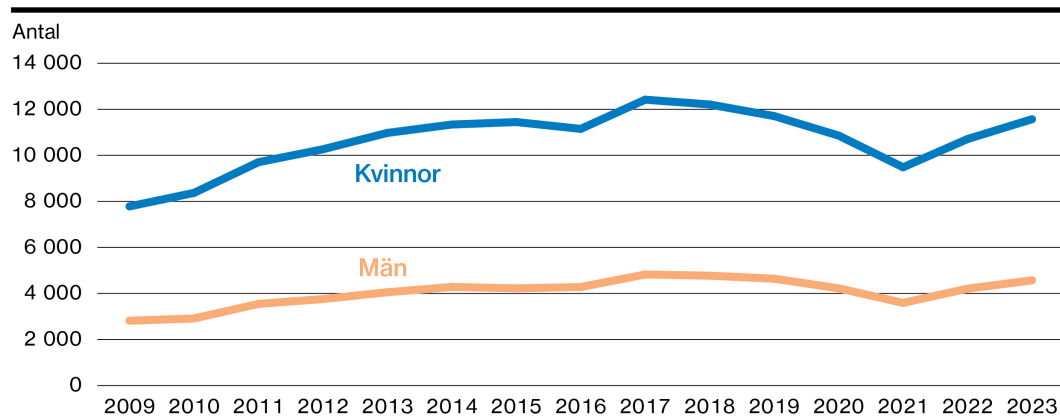
Sjukskrivning på grund av arbetsskada fungerar i stort sett som en vanlig sjukskrivning. Den som har en arbetsskada som har visat sig den 1 januari 2003 eller senare får dock kompensation för karensavdrag när hen beviljas livränta.

Livräntan ger ersättning för hela den bestående inkomstförlusten. Vid beräkning av livräntans storlek jämförs den inkomst personen antas ha tjänat om skadan inte hade inträffat med den inkomst hen beräknas kunna få efter skadan. Livräntan ger ersättning för hela mellanskillnaden men kan aldrig bli högre än 7,5 prisbasbelopp per år, motsvarande 32 813 kronor per månad år 2023.

Närståendepenning

Närståendepenning gör det möjligt för en person att avstå från förvärvsarbete för att vårda en närstående som är svårt sjuk.

Antal mottagare av närståendepenning

Antalet mottagare av närståendepenning ökade över en längre tid i takt med en äldre befolkning och fler personer i behov av vård från nära anhörig i livets slutskede. Mellan år 2008 och 2017 ökade antalet mottagare med 84 procent, men minskade därefter med 24 procent mellan år 2017 och 2021. År 2023 var antalet mottagare av närståendepenning 16 100, vilket är en ökning med 3 100 personer från år 2021.

Minskningen under pandemin har troligtvis ett samband med de rekommendationer som gavs och de åtgärder som vidtogs för att begränsa smittspridning och skydda personer med förmodad risk för allvarlig sjukdom i covid-19. Det kan ha bidragit till att färre anhöriga då kunnat vårdat sina allvarligt sjuka närstående.

Närståendepenning 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	130	75	8	7	8 228	7 334
25-29	366	164	8	9	9 624	10 896
30-34	661	359	8	9	9 142	11 533
35-39	867	425	8	8	9 898	10 957
40-44	1 209	520	9	9	10 416	12 076
45-49	1 609	672	9	8	10 795	11 154
50-54	2 206	835	8	9	10 642	11 795
55-59	2 480	863	9	9	11 474	12 354
60-	2 041	658	10	12	12 838	15 148
Samtliga	11 569	4 571	9	9	11 005	12 117

Av totalt 182 miljoner kronor i närståendepenning år 2023 betalades 70 procent ut till kvinnor och

30 procent till män. Av mottagarna av närståendepenning var 72 procent kvinnor och 28 procent män.

Regler 2023

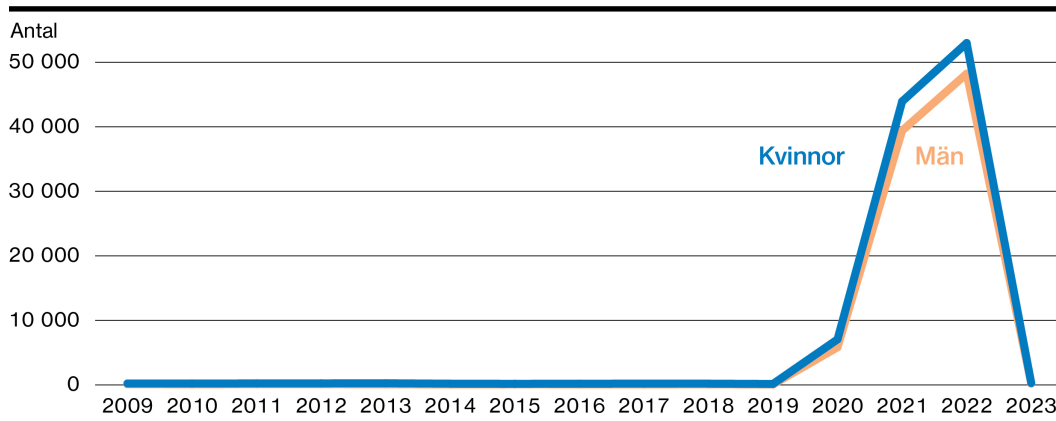
Närståendepenning är en ersättning för den som avstår från att arbeta för att vara med en närstående som är svårt sjuk i lagens mening. I lagen definieras man svårt sjuk som att den närståendes hälsotillstånd är så nedsatt att det finns ett påtagligt hot mot hans liv på viss tids sikt. Sjukdomstillstånd som på flera års sikt utvecklas till livshotande tillstånd ger däremot inte rätt till närståendepenning.

I regel kan närståendepenning betalas ut i högst 100 dagar för varje enskild sjuk individ som vårdas. Närståendepenning kan betalas ut i form av hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning. Maximal ersättning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 10 prisbasbelopp.

Smittbärrpenning

Smittbärrpenning ger ekonomisk trygghet till personer som inte får förvärvsarbeta på grund av att de har eller kan antas ha en smittsam sjukdom.

Antal mottagare av smittbärrpenning

Under de senaste decennierna har omkring 300 till 400 personer årligen fått smittbärrpenning för att de inte kunnat arbeta på grund av att de haft eller misstänks ha haft en allmänfarlig sjukdom, exempelvis salmonella, gulsot eller tuberkulos. Covid-19 klassades mellan den 1 februari 2020 och 31 mars 2022 som en allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom och arbetande personer som bar på viruset eller misstänktes göra det kunde därmed ha rätt till smittbärrpenning. Senare under år 2020 omfattades även sammanboende med sjuka i covid-19 tillfälligt av försäkringen och kunde få smittbärrpenning.

Antalet mottagare steg därför markant under 2020 och i synnerhet 2021 och 2022 då 83 300 respektive 101 200 personer fick smittbärrpenning. Mottagarna under pandemin dominerades av personer med kontaktyrken, exempelvis inom vård och omsorg, med ökad risk att smittas eller utsätta andra för smitta, eller andra yrken där möjligheten att arbeta hemifrån var begränsad. Vanligtvis är en klar majoritet av mottagarna kvinnor, men under pandemin var könsfördelningen jämnare. Under 2023 fick 486 personer smittbärrpenning.

Smittbärrpenning 2023

Ålder	Antal mottagare		Antal dagar i medeltal		Medelbelopp, kronor under året	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-29	45	42	11	6	7 496	5 526
30-39	35	42	10	9	9 388	9 321
40-49	72	41	9	9	9 388	9 113
50-	134	75	7	3	6 992	3 914
Samtliga	286	200	9	7	7 564	6 454

Av totalt 3,5 miljoner kronor i smittbärrpenning år 2023 betalades 63 procent ut till kvinnor och

37 procent till män. Av mottagarna av smittbärrpenning var 59 procent kvinnor och 41 procent män.

Regler 2023

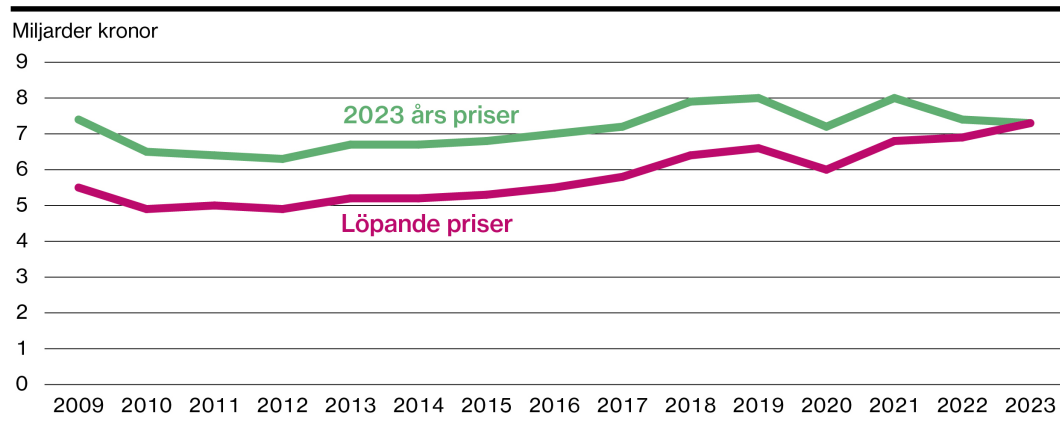
En person som inte får förvärvsarbeta på grund av att hen har eller antas ha en smittsam sjukdom kan få ersättning från Försäkringskassan i form av smittbärrpenning. Med smittsam sjukdom menas allmänfarlig och samhällsfarlig sjukdom enligt smittskyddslagen. I normalfallet behövs ett läkarintyg som visar att man inte får

arbeta på grund av smitta. Smittbärrpenning kan betalas ut i form av hel, tre fjärdedels, halv eller en fjärdedels ersättning. Maximal ersättning är knappt 80 procent av den sjukpenninggrundande inkomsten baserat på 10 prisbasbelopp.

Tandvård

Det statliga tandvårdsstödet ska bidra till att personer med inga eller små tandvårdsbehov kan bibehålla en god tandhälsa samt att personer med stora tandvårdsbehov ska få tandvård till rimliga kostnader.

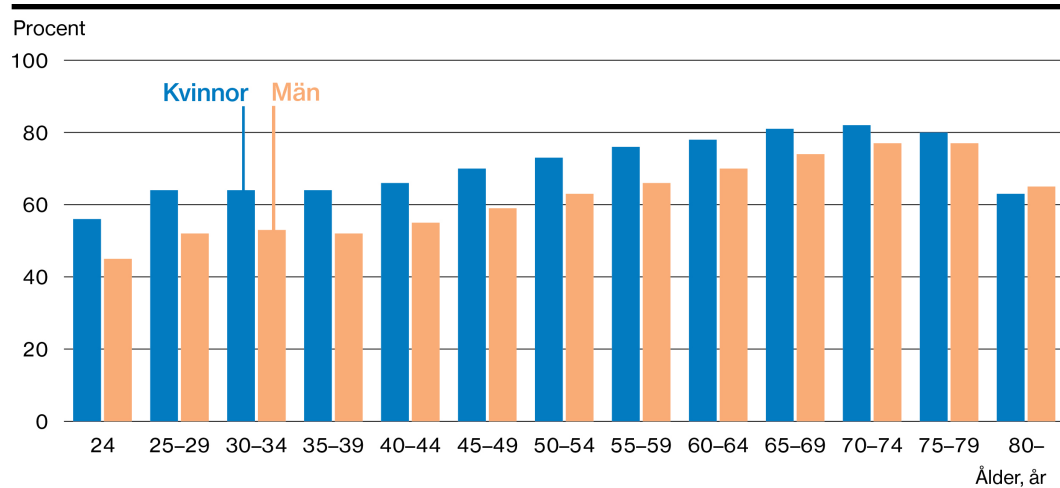
■ Utbetalt belopp för tandvård

Under år 2002 reformerades tandvårdsförsäkringen vilket medförde ökade utgifter. Senare förändringar som började gälla den 1 juli 2008 innebar ökade subventioner för patienterna vilket ytterligare ökade utgifterna. År 2018 fördubbla-

des det allmänna tandvårdsbidraget vilket också ledde till ökade utgifter. Under pandemin minskade tandvårdskonsumtionen tillfälligt men har därefter ökat igen och år 2023 var utgifterna 7,3 miljarder kronor.

■ Andel av befolkningen som har använt det allmänna tandvårdsbidraget under perioden 1 juli 2021 – 30 juni 2023

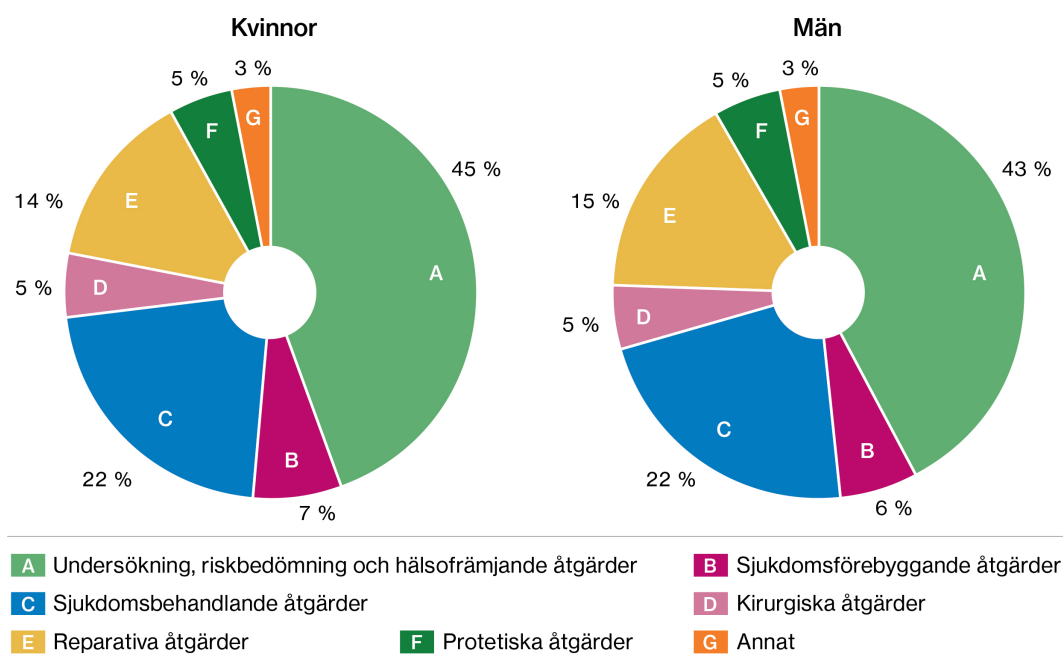

Notera att storleken på det allmänna tandvårdsbidraget är hälften så stort för personer i åldrarna 30 till 64 år, för mer information se regelrutan.

Den 1 juli varje år får alla bosatta i Sverige ett nytt bidrag som kan utnyttjas under två år. Totalt 67 procent av befolkningen i åldrarna 24 år eller äldre har använt det allmänna tandvårdsbidraget

under tvåårsperioden 1 juli 2021 till 30 juni 2023. Andelen är högre bland kvinnor än bland män i alla åldersgrupper upp till 79 år.

■ Andel åtgärder fördelat på åtgärdsgrupp år 2023

De vanligaste åtgärderna är undersökningar, riskbedömningar och hälsofrämjande åtgärder (45 procent för kvinnor och 43 procent för män). Åtgärderna används för att bedöma en patients tandhälsa och behov av tandvårdsåtgärder. Sjukdomsbehandlande åtgärder är näst vanligast följt av reparativa åtgär-

der. Bland övriga åtgärder finns sjukdomsförebyggande (till exempel fluorbehandlingar), protetiska (insättning av kronor, broar och dylikt) och kirurgiska åtgärder (tanduttagningar och liknande) och annat (tandreglering, utbytesåtgärder, rotbehandlingsåtgärder och bettfysiologiska åtgärder).

■ Antal personer som fått utbetalning från högkostnadsskyddet år 2023

Ålder	Antal mottagare		Medelbelopp i kronor	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
24–29	16 401	15 179	3 035	3 279
30–34	25 875	24 612	3 394	3 781
35–39	30 716	28 322	3 895	4 123
40–44	35 099	32 500	4 073	4 378
45–49	42 872	39 810	4 186	4 313
50–54	52 470	49 782	4 234	4 279
55–59	66 172	63 865	4 185	4 338
60–64	69 406	67 452	4 184	4 303
65–69	72 517	70 773	4 110	4 436
70–74	76 470	74 695	3 966	4 197
75–79	77 377	75 572	3 867	4 116
80–84	48 323	44 827	3 646	3 924
85–	32 727	25 169	3 173	3 526
Samtliga	646 425	612 558	3 944	4 174

År 2023 fick totalt 1,26 miljoner individer ersättning från högkostnadsskyddet där det ersättningsgrundande beloppet överstigit 3 000 kronor.

I genomsnitt betalade Försäkringskassan ut ungefär 3 900 kronor till kvinnor och 4 200 kronor till män.

Regler 2023

Tandvården är avgiftsfri för barn och unga upp till och med det år de fyller 23 år. Från det år personer fyller 24 år lämnas statligt tandvårdsstöd för tandvårdsåtgärder. Tandvårdsstödet består av tre delar, allmänt tandvårdsbidrag, särskilt tandvårdsbidrag och ett högkostnadsskydd.

Det allmänna tandvårdsbidraget ska stimulera regelbundna besök hos tandläkare och är främst tänkt att användas för undersökningar och förebyggande tandvård. Storleken på det allmänna tandvårdsbidraget per år är

- 300 kronor i åldrarna 30 till 64 år
- 600 kronor i åldrarna 24 till 29 år och från 65 år och uppåt

Alla bosatta i Sverige tilldelas ett nytt allmänt tandvårdsbidrag den första juli varje år. Bidraget finns kvar i två år. Det går att spara bidraget från ett år till ett annat och använda två bidrag samtidigt.

Särskilt tandvårdsbidrag är ett bidrag som kan användas av de som har vissa sjukdomar

eller funktionsnedsättningar som medför en risk för att tandhälsan försämras. Det särskilda tandvårdsbidraget är på 600 kronor per halvår och kan endast användas till förebyggande tandvårdsåtgärder som exempelvis undersökning och tandrengöring. Det allmänna och särskilda tandvårdsbidraget kan även användas för att delbetala ett avtal om abonnemangstandvård.

Högkostnadsskyddet innebär att personer som har höga kostnader för tandvård inte behöver betala hela kostnaden själv om kostnaden är högre än 3 000 kr. Högkostnadsskyddet beräknas under en ersättningsperiod om högst 12 månader. Nivån på högkostnadsskyddet vid olika nivåer på det statliga referenspriset är

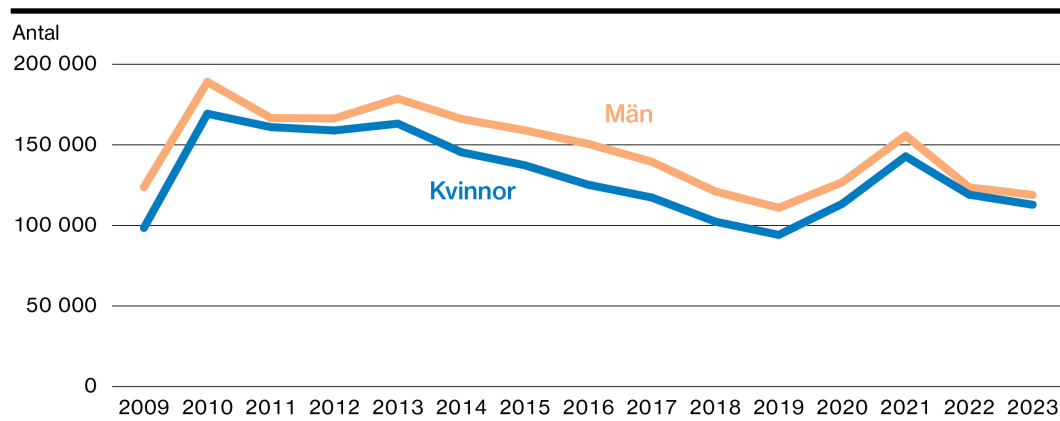
- 50 procent för kostnader över 3 000 och upp till 15 000 kronor
- 85 procent för kostnader som överstiger 15 000 kronor

Annan utbetalning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning kan betalas ut till personer som deltar i arbetsmarknadspolitiska program.

■ Antal mottagare av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning beslutas och betalas ut av Försäkringskassan, men kostnadsansvaret ligger hos Arbetsförmedlingen. Under år 2023 fick 231 700 personer aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning, vilket är en minskning med 5 procent från föregående år. Det var

fler män än kvinnor som fick dessa ersättningar. Utvecklingen påverkas bland annat av de ekonomiska konjunkturerna och läget på arbetsmarknaden. Som en följd av pandemin ökade arbetslösheten under 2020 och 2021. Arbetslösheten minskade sedan under 2022 och ökade något 2023.

■ Antal mottagare av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning år 2023

Ålder	Antal mottagare	
	Kvinnor	Män
16–24 ¹	10 450	16 035
varav		
– utvecklingsersättning	7 792	11 587
– aktivitetsstöd	3 166	5 318
25–29	11 447	13 076
30–34	14 087	13 318
35–39	14 749	13 112
40–44	13 689	12 413
45–49	12 324	11 480
50–54	11 813	11 505
55–59	12 181	13 121
60–	11 977	14 568
Samtliga	112 717	118 626

¹ Antalet för aktivitetsstöd och utvecklingsersättning summerar inte till antalet för åldersgruppen 16–24 år. Detta beror på att en person både kan ha fått utvecklingsersättning och aktivitetsstöd under året. Summan för åldersgruppen 16–24 år anger dock unika individer som har fått någon av dessa ersättningar under året.

Av mottagarna av aktivitetsstöd eller utvecklingsersättning var 49 procent kvinnor och 51 procent män. Totalt betalades det ut 16,6 miljarder

kronor i aktivitetsstöd och utvecklingsersättning under år 2023, varav 45 procent till kvinnor och 55 procent till män.

Regler 2023

Aktivitetsstöd och utvecklingsersättning kan betalas ut till den som via Arbetsförmedlingen deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program. Exempel på program är jobb- och utvecklingsgarantin, arbetspraktik och stöd till start av näringsverksamhet. Deltagare som uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning får aktivitetsstöd med högst 1 200 kronor per dag (1 000 kronor efter de första 100 dagarna) och lägst 510 kronor per dag vid program på heltid. Deltagare som har fyllt 25 år och inte uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning får aktivitetsstöd på garantinivån 223 kronor per dag vid program på heltid.

Deltagare som har fyllt 18 år men inte 25 år får i regel utvecklingsersättning i stället för aktivitetsstöd på garantinivå om de inte uppfyller villkoren för arbetslöshetsersättning. Personer som får utvecklingsersättning får från och med den 1 januari 2023 antingen 183 kronor per dag eller 57 kronor per dag. Det högre beloppet betalas ut till de som har gymnasieexamen eller har fyllt 20 år och deltar i studiemotiverande insatser eller omfattas av ett utbildningskontrakt. Utvecklingsersättningen är till skillnad från aktivitetsstödet en skattefri ersättning.

Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning

Etableringsersättning och tilläggsförmånerna till etableringsersättning kan betalas ut till personer som deltar i det arbetsmarknadspolitiska programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare.

■ Antal mottagare av etableringsersättning år 2023

Ålder	Antal mottagare		Andel med etableringstillägg, procent		Andel med bostadsersättning, procent	
	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män	Kvinnor	Män
-24	1 326	1 345	18	1	14	38
25-29	1 876	1 234	35	11	11	44
30-34	1 727	1 100	51	28	10	36
35-39	1 511	1 020	59	48	6	23
40-44	1 164	762	60	54	7	14
45-49	701	584	58	53	7	11
50-54	458	404	49	53	8	8
55-59	298	260	28	43	10	9
60-	215	225	13	37	18	7
Samtliga	9 274	6 936	44	30	9	28

Av mottagarna av etableringsersättning var 57 procent kvinnor och 43 procent män. Totalt betalades det ut 920 miljoner kronor i etableringsersättning under år 2023, varav 56 procent till kvinnor och 44 procent till män.

Andelen mottagare med etableringstillägg var störst i åldrarna 30-54 år för kvinnor och i

åldrarna 35-59 år för män, vilket förklaras av att det i dessa åldrar är vanligast med hemmaboende barn. I alla åldrar utom i åldersgrupperna över 50 år var andelen med bostadsersättning högre bland män. Det beror på att det är vanligare att män med etableringsersättning bor ensamma.

■ Antal mottagare av etableringsersättning år 2023 efter födelseregion

Födelseregion	Kvinnor	Män	Samtliga
Övriga Europa ¹	58	21	89
Afrika söder om Sahara	3 206	2 351	5 557
Asien utom Mellanöstern	1 789	1 234	3 023
Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet	4 161	3 274	9 046
Övriga eller okänd	60	46	106
Samtliga	9 274	6 936	16 210

¹ Europa exklusive Norden och EU:s 27 medlemsstater.

De flesta mottagarna av etableringsersättning kommer från Mellanöstern, Nordafrika och Turkiet

samt från Afrika söder om Sahara. Totalt 90 procent av mottagarna kommer från dessa regioner.

Regler 2023

Etableringsersättning kan betalas ut till den som via Arbetsförmedlingen deltar i det arbetsmarknadspolitiska programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare. Ersättningen är 308 kronor per dag om personen deltar i aktiviteter på heltid. Under den tid en nyanländ deltar i kartläggning och medverkar till att upprätta en individuell handlingsplan i sitt program får hen dock 231 kronor. När kartläggningen är klar och handlingsplanen har upprättats startar den tid i programmet då deltagaren kan få 308 kronor.

Den som är anvisad till programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare

kan även få etableringstillägg eller bostadsersättning. Etableringstillägg kan beviljas till den som har hemmaboende barn upp till 20 år. Ersättningen per månad är 800 kronor per barn som är under 11 år och 1 500 kronor per barn som är 11–20 år. Etableringstillägget kan betalas ut för högst tre barn. Tillägget beviljas per hushåll. En person som deltar i programmet etableringsinsatser för vissa nyanlända invandrare och som bor ensam i egen bostad kan få bostadsersättning. Som mest är bostadsersättningen 3 900 kronor per månad.

Etableringsersättning, etableringstillägg och bostadsersättning är skattefria ersättningar.

Publicerat av Försäkringskassan

I denna förteckning finns de statistik- och analyspublikationer som har publicerats av Försäkringskassan under 2023.

Publikationerna kan laddas ner via Försäkringskassans webbplats www.forsakringskassan.se.

Barn, familj och funktionsnedsättning

- [Hantering av samtal om ekonomi, föräldrakonflikter och möjligt våld i nära relation efter underhållsstödsreformen 2016 \(Forskarrapport 2023:1\)](#)
- [Flerbarnstillägget i barnbidraget \(Korta analyser 2023:2\)](#)
- [Vård av barn i olika yrken \(Korta analyser 2023:4\)](#)
- [Stöd till föräldrar som har barn med funktionsnedsättning \(Korta analyser 2023:5\)](#)
- [Indikatorer för att följa utvecklingen av assistansersättningen \(Svar på regeringsuppdrag – FK 2023/002100\)](#)
- [Barnhushållens ekonomi – Resultatindikatorer för den ekonomiska familjepolitiken 2023 \(Svar på Regeringsuppdrag – Dnr FK 2023/002329\)](#)
- [Uppföljning av nyttjandet av tillfällig föräldrapenning \(Svar på regeringsuppdrag – Dnr FK 2023/017942\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av bostadsbidrag \(PM 2023:1\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av föräldrapenning \(PM 2023:3\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av barnbidrag \(PM 2023:4\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av tillfällig föräldrapenning \(PM 2023:6\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av assistansersättning, merkostnadsersättning och omvårdnadsbidrag \(PM 2023:11\)](#)

Sjukförmåner

- [Ekonomisk trygghet vid nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom \(Korta analyser 2023:3\)](#)
- [Psykisk ohälsa i dagens arbetsliv. Från ryggont till utmattning. Försäkringskassans lägesrapport \(Korta analyser 2023:6\)](#)
- [Utbetald sjukpenning för olika diagnoser \(Korta analyser 2023:7\)](#)
- [Analys av skillnader i nyttjande av sjukförsäkringen – Delrapport 1 \(Svar på regeringsuppdrag – Dnr FK 2023/002328\)](#)

- [Analys av särskilda bestämmelser för äldre i förvärvsarbetande ålder för sjukpenning och sjukersättning \(Svar på regeringsuppdrag – Dnr FK 2023/004609\)](#)
- [Lagändringar i sjukförsäkringen – 1 februari 2022 \(Arbetsrapport 2023:1\)](#)
- [Den svenska sjukfrånvaron i ett europeiskt perspektiv, 1995–2022 \(Arbetsrapport 2023:2\)](#)
- [Anpassningar av arbetet under sjukskrivning \(Arbetsrapport 2023:4\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av sjukpenning \(PM 2023:2\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av statligt tandvårdsstöd \(PM 2023:5\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av aktivitetsersättning och sjukersättning \(PM 2023:7\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av arbetsskadelivränta \(PM 2023:9\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av bostadstillägg för sjuk- och aktivitetsersättning \(PM 2023:12\)](#)
- [Felaktiga utbetalningar av ersättning för höga sjuklönekostnader \(PM 2023:13\)](#)

Övriga

- [Försäkringskassans årsredovisning 2023](#)
- [Socialförsäkringen i siffror 2023](#)
- [Social Insurance in Figures 2023](#)
- [Förändringar inom socialförsäkrings och bidragsområdena 1968-01-01–2023-09-30](#)
- [Socialförsäkringen vid hög inflation \(Korta analyser 2023:1\)](#)
- [Utgiftsprognos för budgetåren 2023–2026 \(Rapport 2023-02-06\)](#)
- [Försäkringskassans budgetunderlag 2024–2026](#)
- [Utgiftsprognos för budgetåren 2023–2026 \(Rapport 2023-04-25\)](#)
- [Utgiftsprognos för budgetåren 2023–2026 \(Rapport 2023-07-28\)](#)
- [Utgiftsprognos för budgetåren 2023–2027 \(Rapport 2023-10-23\)](#)
- [Försäkringskassans nationella kundundersökning 2023 \(PM 2023:14\)](#)
- [Attityder till felaktiga utbetalningar och bidragsbrott \(Arbetsrapport 2023:3\)](#)
- [Omfattningen av felaktiga utbetalningar inom Försäkringskassans förmåner \(PM 2023:8\)](#)

Totalt 67 procent av befolkningen i åldrarna 24 år eller äldre har använt det allmänna tandvårdsbidraget under perioden 1 juli 2021 till 30 juni 2023. Läs mer på sidan 79

Ungefär 13 250 vuxna och barn hade assistansersättning i december år 2023. Av mottagarna av assistansersättningen var 44 procent kvinnor eller flickor och 56 procent män eller pojkar. Läs mer på sidan 52

Socialförsäkringen i siffror 2024

Socialförsäkringen har stor betydelse både för människors trygghet och välfärd och för samhällsekonomin. År 2023 omfattade utgifterna för de försäkrings- och bidragssystem som administrerades av Försäkringskassan totalt 242 miljarder kronor, vilket motsvarar 3,8 procent av Sveriges bruttonationalprodukt (BNP).

Försäkringskassan ger årligen ut Socialförsäkringen i siffror som med statistik och kommentarer redovisar de försäkringar och bidrag som administreras av Försäkringskassan. Dessa försäkringar och bidrag beskrivs i tabeller, diagram och kartor utifrån områdena socialförsäkringens mottagare, socialförsäkringens utgifter, ekonomisk trygghet för familjer och barn, ekonomisk trygghet vid funktionsnedsättning, ekonomisk trygghet vid sjukdom samt för annan utbetalning.